

WIJ

vlaams nationaal

Weekblad - Dertiende jaargang - nr 1 - 7 januari 1967
Beheer : M. Lemonnierlaan 82 Brussel 1. Tel. 11.82.16, pcr.
1711.39, Wij Vlaams-nationaal, Brussel 1 - Redactie : Sylvain
Dupuislaan 110, Brussel 7. Tel. 23.11.98. Losse nummers: 8 fr.

Verkrijgbaar
bij alle
dagbladverkopers.

VOLKSUNIE

DANK!

Niet alleen omdat het de gewoonte is, maar ook en vooral omdat rond het weekblad « WIJ » en in de Volksunie tijdens het jaar 1966 de hechte band van samenhang en gemeenschappelijk verantwoordelijkheidsbesef nog nauwer werd toegehaald, houd ik er aan om op de drempel van het nieuwe jaar alle lezers van dit blad, alle kaderleden en leden van de partij, alle simpatizanten van de Vlaams-nationale zaak in naam van het Partijbestuur en in mijn eigen naam een gelukkig en voorspoedig nieuw jaar te wensen. Het is tevens niet alleen mijn vurige wens, doch ook mijn innige overtuiging, dat het jaar 1967 ons een grote sprong voorwaarts zal helpen op de weg naar het doel dat wij ons gesteld hebben : een vrij, modern, vooruitstrevend en ontvoogd Vlaanderen.

Het is me een aangename plicht, deze wensen vergezeld te laten gaan van een oprecht en hartelijk woord van dank aan allen die in het voorbije jaar zich ingespannen hebben om onze rechtvaardige zaak dichter bij haar uiteindelijke oplossing en bekroning te brengen. Vanzelfsprekend moet ik mij dan in de eerste plaats wenden tot gans het partij kader dat het jaar 1966 besloten heeft met de grootste propagandistische inspanning die de partij ooit heeft geleverd buiten verkiezingstijd : de schokactie voor de werving van nieuwe abonneementen. Deze schitterende en met zoveel succes bekroonde uitbarsting van energie heeft op mij persoonlijk — en waarschijnlijk wel op iedereen van ons — een zeer diepe indruk gemaakt. In het klare besef van de juiste betekenis der

woorden aarzel ik niet, te schrijven : dat kan in Vlaanderen enkel en alleen de Volksunie, dat kan alleen een partij kader dat — na jaren van zware en vaak ondankbare strijd — steeds de bezieling vindt om zich in de taak van iedere dag te hernieuwen en omhoog te tillen naar een peil waar alleen nog het woord idealisme toepasselijk is. Met een diepe erkentelijkheid, met een groot gevoel van dank en met een opnieuw bevestigd vertrouwen in de toekomst hebben wij week aan week de inspanningen van onze propagandisten en kaderleden gevolgd. Het is voor het Partijbestuur en voor mijzelf tevens een uiterst aangename en belangrijke vaststelling, dat tijdens deze schokactie is gebleken hoe thans vooral arrondissementen aan bod zijn gekomen waar de Volksunie in

het verleden vaak wanhopig op moest tornen tegen moeilijkheden van allerlei aard. Het feit dat de beide Limburgse arrondissementen met gezag de eerste plaats bekleden in deze schokactie, is een duidelijke vingerwijzing : bij de eerstkomende verkiezingen zullen alle Vlaamse streken, van de Noordzee tot over de Maas, in het parlement vertegenwoordigd zijn. Het weze me dan ook toegestaan, bij deze gelegenheid speciaal mijn erkentelijkheid te betuigen aan het Limburgs partij kader dat zolang beroofd bleef van de vruchten van zijn inspanningen en dat tijdens dit zware jaar — het jaar ondermeer en vooral van Zwartberg! — op zo spektakulaire wijze in een beslissende doorbraak is geslaagd.

Met voldoening en fierheid kunnen wij allen vaststellen dat op de drempel van dit nieuwe jaar de Volksunie meer dan ooit een hecht blok vormt. Onze partij is gespaard gebleven van de twisten, de onzalige tegenstellingen en de spanningen die onze tegenstrevers verscheuren en die in het verleden al te vaak de Vlaamse politieke macht hebben verzwakt en opgedeeld. De prachtige resultaten die wij op allerlei gebied — zowel in als buiten het parlement — hebben weten te bereiken, zijn in grote mate het gevolg van de eensgezindheid en de solidariteit die ons allen samen bindt. Het is mijn oprechte wens en een mijner hoofdbekommernissen dat wij deze eenheid in de verscheidenheid, dit bewust samenballen van al onze energie rond de taak van onze partij, in 1967 zouden mogen bewaren. Zo en zo alleen vormen wij een macht die onweerstaanbaar is en die in staat zal blijken, om binnen zeer afzienbare tijd de hervorming van de staat in federale zin af te dwingen.

F. van der Elst.

tegen het
dure leven
STEMT PVV

1965

NIEUWJAARSKATER

U heeft als lezer van WIJ, als V.U.-lid of gewoon als fuifnummer in een lumineuze bui misschien gepoogd, met oudejaarsavond of nieuwjaarsdag een abonnement op ons blad te werven. Volgens de klassieke psychologie is dat niet het juist gekozen ogenblik, volgens de regels van het feesten « ende van andere playsieren » ook niet. Maar wie zich op het standpunt stelt dat men zich op een nuttige wijze als Provo verdienstelijk kan maken en wil meegaan met zijn tijd, hoeft zich niet te schamen als hij tussen de derde sigaar en het vijfde whiskyglas gepoogd heeft, een lezer méér binnen te loodsen in de reeds respectabele WIJ-familie. Vooral niet, wanneer de poging met een positief resultaat werd bekroond. Als U overigens van mening bent dat een nieuwjaarscadeau nog tot einde januari kan geschonken worden en dat een abonnement op ons blad tot de categorie van geschenken behoort, dan hoeft U een dergelijke aandrift niet te onderdrukken. U hoeft vooral niet bang te zijn, dat U daardoor blijk zou geven, aan een of ander kompleks te dokteren. Want integendeel, een dergelijk afreageren wordt door alle gevestigde psychiaters aangeraden. U kunt dan gerust later op uw grafsteen laten beitelen : « Hij dacht steeds aan Moeder Vlaanderen, zelfs met Nieuwjaar ».

De « oewarde landgenote » zijn anders slechts langzaam uit hun nieuwjaarsroes ontwaakt. Wij hebben de treinenlange slierten pendelaars naar onze « capitale » dinsdag en woensdag in slaperige rijen werkwaarts zien trekken, gehuld in de nevelen van een winterse dag maar het brein nog meer gevuld met aangename herinneringen aan papieren zilvermutsen, roastbeef doorspoeld met Chateau Neuf du Pape (zelfs in een V.U.-blad kan men bezwaarlijk van een Nieuw Kasteel van de Paus gaan praten), of nieuwjaarsbrief van een stamelend wicht dat toevallig uw « geliefd doopkind » is, of doodeenvoudig vervuld van stamdisgesprekken doorbroken met slierten Strangers in the Night of Sing c'est la vie. In deze pendelbreinen spookte stellig de gedachte rond aan een lange morgenslaap en een ontwaken, wanneer de zon reeds hoog aan het zwerk staat. Misschien zijn er onder deze moderne karavaangangers zelfs personen die gedacht hebben, in 1967 een grotere inspanning dan voorheen te doen, voor werk in eigen streek. Ge kunt nooit weten, en als zij het nog niet weten dan zullen WIJ er tijdig en herhaaldelijk aan herinneren. Wij van WIJ nemen immers uitbreiding stilaan maar zeker, niet alleen met een geweldige sprong in de abonneenten doch ook in de redactie, waar de ruimte gemoderniseerd wordt en het aantal medewerkers gestegen is. WIJ krijgen zelfs de indruk dat we weldra door de « waarde konfraters » van de establishmentpers voor vol zullen aanzien worden, al beloven we hier plechtig nooit ofte nooit de blasse-allures van deze slechte voorbeelden te zullen navolgen.

Vermits de hoofdredakteur mij vriendschappelijk doch waarschuwend op de schouder tikt, geen te lang stuk te plegen en in dergelijk wanbedrijf niet aan zelfverheerlijking te gaan doen, stop ik deze scheve regels, waarvoor U me wel zal willen verontschuldigen, vermits deze scheefheid enigszins nog het gevolg is van een labiele oudejaarstoestand die thans (nu dit wanbedrijfe ten einde is) weer stabiel is geworden.

Tot oudejaarsavond 1967 natuurlijk.

+20%
WIJ
MET ONZE BESTE
WENSEN VOOR 1967

1967

WIJ en gij

vlaams nationaal

LODEWIJK DE BEDUIMELDE

De vlaag van vlaamsgezindheid van Lowie D'haeseleer was, zoals algemeen verwacht, van korte duur. Een wenkbrouwfronsen van Omer was voldoende om onze « flamingant » D'haeseleer heel gedwee in de rij te doen staan. In de « Standaard » van 24.12.66 schreef Manu Ruys des-aangaande : « De liberale teksten die Vanaudenhove patrooneert, zijn niets minder dan een oorlogsverklaring tot elke Vlaming die geen platte Patagoniër wil zijn ». Niet zeer vleidend voor onze flaminganten van het liberaal Vlaams verbond, als Patagoniërs versleten te worden. Volgens Manu Ruys was D'haeseleer afwezig op de kapitulatievergadering van de stoere Vlaamse strijders. Mogelijk. Maar op dezelfde vergadering kwam volgens de « Libre Belgique » de heer Snyers d'Attenhove aandragen met het akkoord van de heer D'haeseleer, in aanwezigheid van getuigen afgelegd. Lowie zou slechts een voorwaarde gesteld hebben (zo men dit een voorwaarde mag noemen) : de goedkeuring van de 12 P.V.V.-vertegenwoordigers bij de commissie Meyers-Vanderpoorten, met betrekking tot het anti-Vlaams wetsvoorstel Vanaudenhove-Van Pée.

Alsof deze P.V.V.-ers hun voorzitter Vanaudenhove niet zouden volgen ! Van een weinig roemvolle vlucht gesproken ! Hoe durft hij zich in Aalst nog laten zien ? Hoe kan er ooit nog een Vlaming zijn stem uitbrengen op zo'n ruggegraatloos volksvertegenwoordiger ?

De « Pourquoi-Pas ? » van 22.12.66 voorspelt zelfs voor D'haeseleer een ministerportefeuille. Vlamingen in de rug schieten moet in België toch beloofd worden. Zie De Saeger, zie Custers, zie Van der Poorten, enz.

Maar het is voor bloedhond Omer zeer twijfelachtig of hij het nodig zal vinden, aan Lowie een ministerportefeuille te beloven in ruil voor dezes onderdanigheid. Er zit trouwens geen evenwicht in zo'n ruil, daar er hoegenaamd geen Vlaamse opstandige houding af te kopen valt.

K.O., Lede.

« GRENZEN OPEN »

« Grenzen Open » is het enige blad in heel het land dat de strijd voor heel Overmaas voortzet. Niet alléén verdedigen wij de Voerstreek, ook de Platdiëtse gemeenten willen wij behouden voor ons Nederlands taalgebied. Men noemt het een utopie. Maar is dan de Frans-Vlaanderen-aktie ook 'n utopie ? Men zegt dat we te veel wensen en we ons beter tevreden stellen met wat we reeds hebben (de Voer). Met zulke minimalistische stellingname zijn we niet akkoord. Wij zijn maximalisten : wie hoog schiet, bekomt niets — laagschieters zijn immers verliezers.

Vlaanderen mag de Platdiëtse streek niet loslaten. In het verleden heeft men op alle tonen gezongen dat het een nederlandsstalig gebied is. Dat laten vallen is lafheid, is ons taalgebied ver-

minken. Vlaanderen zijn rechter-wijsvinger afsnijden (de vinger die vermanend naar Wallonië wordt uitgestoken en die lokkend de duitstaligen ter hulp roept om de verfransing van heel Oost-België te beletten).

Realistisch bekeken is het niet meer mogelijk de Platdiëtse streek nog te redden voor ons taalgebied, zegt men. Weet U dat vijftien jaar geleden men ons hetzelfde zegde van de Voer. Toen stonden wij met een handvol mensen op de Voer-barrikade : men lachte ons uit (ook vele Vlamingen), men liet ons in steek (ook velen zelfs in de Voer en mensen die er nu een strijdende rol spelen). Wij (en dat is pastoor Veltmans, kapelaan Rubens, M. Royen, J. Franssens, J. Nysen, J. Ernst en nog enkele anderen) haalden de kastanjes uit het vuur — spijs enorm veel gevaren — en de Voer is gered. Waarom zou dat niet gaan met de Platdiëtse streek ? Zeker, de toestand is er moeilijker. Onze strijd winnen is echter een zaak van macht en tactiek, van veel morele kracht en van diep-inwerkende invloeden.

Daarom moet U « Grenzen Open » edelmoedig steunen ! We mogen niet arzelen, we moeten vooruit ; we moeten de vijand verslaan om ons volk groef, gaaf en schoon te maken. Wij versagen niet ! Dat U ons steune met geld en propaganda ! We heten er U duizendmaal dank om.

Zend heden uw abonnementsgeld voor onze 3e jaargang. Gewoon abonnement : 125 fr ; steunabonnement : 200 fr ; proefnummers te bekomen aan de prijs van 15 fr. Te storten op P.R. 5338.48 van Bond der Vlamingen van Oost-België, Hasseltsestraat 41, Tongeren.

J.G., Tongeren.

« VREDE OP AARDE »

Vrede aan de mensen van goede wil !

Mooie woorden, en ze worden ieder jaar met kerstdag in de ruimte geslingerd, maar over het algemeen klinken ze hol, want men meent niet wat men zegt.

Dit als commentaar op het artikel in « WIJ » van 24 december, pagina 7.

Het artikel van de heer Slosse toont met klare cijfers aan waar de meeste vreemden in ons land zich bevinden. En deze cijfers bewijzen meteen, waar de meeste werkgelegenheid te vinden is. Laat echter in de Vlaamse gewesten de industrie zich ontplooiën, dan kan men er zich op voorbereiden dat ook de vreemden naar hier zullen uitzwermen.

En wat de laatste alinea's van de heer Slosse betreft : wat de toekomst zal brengen, wel volgens mij ziet het er als volgt uit. De vreemdelingen zijn hier en ze zullen er blijven. Ik zie ze nog aangroeien. Want vertelde zelfs sire in zijn kerstboodschap niet, dat wij een gastvrij land zijn. En

WIM MAES

vraagt U zijn militanten in moeilijke ogenblikken (boete en gevang) niet in de steek te laten. Stort onverwijld uw steun op één der twee onderstaande rekeningen bij de Kredietbank van uw gemeente :

— rek. nr. 1100/37.305 van de V.M.O. - Antwerpen of

— rek. nr. 1100/36.571 van het Vlaams Solidariteitsfonds.

ALLEEN DEZE TWEE rekeningen staan onder mijn er-

zolang er arbeid is (veel of weinig) blijven die hier in onze welvaartstaat.

Ik werk in Wallonië en heb er dus min of meer een beetje kijk op de zaken. Het hoeft gezegd, dat alleen de V.U. zich met problemen bezig houdt, waar de anderen over het algemeen bang zijn deze aan te snijden, zoals ook voor amnestie.

Hoorde ik sire niet zeggen : we richten onze boodschap tot alle landgenoten, zelfs in den vreemde ? Heeft hij die woorden gemeend, dan moet hij ook gedacht hebben aan Wies Moens en de vele andere bannelingen. Maar ik, als gewoon mens die de politiek een beetje tracht te volgen, ik betwijfel het, of hij aan hen dacht. En toch : « Vrede op aarde »...

G.M., St Michiels.

EKONOMISCH ARGUMENT

De laatste tijd begint de bourgeoïse- en unitaire pers (Libre, Echo de la Bourse, Belang van Limburg enz.) te spekuleren op de economische stagnatie en dreigende crisis. Zij trekt daaruit zeer eigenaardige konkluzies en tracht de mening ingang te doen vinden dat dit nu eens probleem nr één is en dat wij daar-

aan al onze krachten moeten wijden in het kader van de Belgische eenheid. En dat het nu maar gedaan moet zijn met die valse problemen zoals taalstrijd en dergelijke, want economische heropleving en welvaart zijn het enige belangrijke.

Een moderne variatie op de beestek-politiek dus. Eerst wat paniek zaaien bij de man-in-de-straat. Dan een hele hoop rampen voorspellen wanneer al die krachtverspilling aan de nationaliteitsstrijd niet ophoudt. Rampen die katastrofen worden wanneer het federalisme ooit werkelijkheid zou zijn.

Het is een spekuleren op een inderdaad bestaande en trouwens logische mentaliteit bij de gewone man die toch zoveel belang hecht aan zijn jaarlijkse vakantietrip, zijn nieuwe auto, zijn modern appartement en zijn krentebrood op zondag. Zulke campagne kan succes kennen indien ze niet op voorhand ontzenuwd wordt.

Daarom mogen wij in onze komende propagandaslag het economisch aspect zeker niet vergeten.

Wij moeten aantonen dat eerst de nationaliteitskwesitie op een radicale wijze moet geregeld worden, eer we aan een economisch reveil op gezonde basis kunnen werken.

We moeten aantonen dat Vlaanderen de dreigende economische crisis heel wat beter zal te boven komen zonder dat verouderd Waals blok aan ons been.

We moeten aantonen dat onze opgang en onze welvaart verhoogd worden doordat een belangrijk deel van ons geld en onze mensenkracht overgeheveld wordt naar Wallonië en Brusselwaterhoofd.

Wij moeten aantonen dat wij een nooit gekende welvaart kunnen bereiken wanneer ons jong en dynamisch volk zelfbeschikingsrecht zal verworven hebben. Dan eerst zullen alle gunstige factoren enkel ons ten goe-

de komen : onze werkkraft, onze uitstekende ligging enz.

Wij moeten aantonen dat Zwartberg, Genk, tekstielkrisis, pendel enz. bijna uitsluitend te wijten zijn aan onze éénheidsstructuur. Wij moeten de unitaire paniekzaaiers vóór zijn. Niet door met een ongewettigd optimisme hun voorspellingen van economische crisis als onbelangrijk af te wimpelen. Neen, wij moeten het feit erkennen.

Wij moeten ook wat paniek zaaien, wij moeten de man-in-de-straat ook wijzen op zijn bedreigde welvaart. Maar onze oplossingen moeten anders zijn. Wij moeten aantonen dat niet de unitaristen maar wel de federalisten dit land uit het slop kunnen halen. En daar onze argumenten helder en onweerlegbaar zijn, zal men meer geneigd zijn ons te geloven dan de anderen, de anderen die al 140 jaar de kans hebben gehad hun argumenten te doen gehedieren maar daar niet in geslaagd zijn en nu voor hun totale nederlaag staan.

H.V., Wilrijk.

SCHOKAKTIE

Wij houden er aan U hartelijk geluk te wensen voor de prachtuitslag van de abonnementslag en wie weet wat het allerlaatste cijfer zal zijn.

Bravo dus voor initiatiefnemers. Bravo voor onze onbaatzuchtige propagandisten.

Dit kan slechts één partij : de Volksunie !

V.U., St Niklaas.

De redactie draagt geen verantwoordelijkheid voor de inhoud der gepubliceerde lezersbrieven. Ze behoudt zich het recht van keuze en inkorting voor. Over de lezersrubriek wordt geen briefwisseling gevoerd.

van de redactie

Brussel, 5 januari 1967.

Betr.: een nieuw jaar.

Dit is de prettigste jaarwisseling die we ooit op deze redactie meemaakten : we mogen méér dan 5.000 nieuwe abonneenten welkom heten in de lezerskring van ons blad. We hopen vast dat we hen in 1967 dát zullen kunnen bieden, wat zij van dit blad verwachten.

Na dit woord van welkom past een woord van dank aan de oude en trouwe lezers die gebleven zijn, die ons in de loop van het voorbije jaar op talloze wijzen aangespoord en aangemoedigd hebben en wier brieven, telefonijtjes of gesprekken vaak kostbare aanduidingen waren voor de redactie en de vormgeving van ons blad.

Een buitengewoon hartelijk en gemeend woord van dank ook aan de kaderleden en propagandisten die er voor gezorgd hebben dat, dank zij de schokactie, het Volksunie-jaar 1966 sloot met een breed propagandistisch slotakkoord. En één enkele vraag aan deze onvermoeibaren : mogen we, in het kader van de hernieuwingsaktie, nóg eens beroep doen op hun geestdrift en toewijding ? Het motto weze dan : meer dan 5.000 nieuwe abonneenten en praktisch geen verlies onder die van vorig jaar!

Van onze kant maken wij het goed voornemen, ons (en vooral uw) weekblad in de loop van de eerstvolgende 12 maanden nóg beter, nóg vlotter, nóg strijdvaardiger en nóg degelijker te maken. We beseffen volkomen, dat er nog heel veel voor heel wat verbetering vatbaar is. En we zullen ons best doen !

Wij

VERSE ZEEVIS

Visverdelers en diepvrieshouders, vraagt inlichtingen en prijslijst.

FIRMA DEPREZ

Vismijn 104

OOSTENDE

• Onmenselijke pensioenregeling.

vertraging vergissingen en verstoppertje

(r.) De slakkengang in het uitbetalen van ouderdomspensioenen duurt voort. Wij kennen een geval van een gepensioneerde, gemengde loopbaan, die al meer dan één jaar pensioengerechtigd is doch op kosten van zijn familieleden moet leven, omdat de pensioendienst blijkbaar nog niet weet waar hij woont. Ook de zuivere arbeidspensioenen ondervinden grote vertraging in uitbetaling. Inzake verhoging van pensioen bvb. schat men het aantal rechthebbenden, die tot op heden vergeefs op uitbetaling wachten, op niet minder dan 50.000!

Er schijnt nu toch schot in te komen, vermits men de uitbetaling van pensioenen in het buitenland voor deze en volgende maand in uitzicht stelt. Wat de gevallen van kumulatie van weduwen-pensioen met een pensioen van een openbaar bestuur betreft, deze zouden ook in februari geregeld worden. Voor de gemengd Frans-Belgische pensioenen is nog geen spoedige regeling voorzien. Men schuift hier de schuld op de Franse pensioendienst...

Er zijn dan nog 11.000 gevallen, waarbij de rijkkas zich vergist heeft... Ook deze gevallen zouden in februari a.s. geregeld worden. Het mag een magere troost zijn te weten, dat de achterstallige pensioenen zullen betaald worden, maar men zou er toch wat meer schot kunnen achter zetten. In een Welvaartstaat met Nieuwe Stijl zijn dergelijke traagheden niet aanvaardbaar, want het gaat ten slotte om bejaarde mensen die, hoe klein het hun verschuldigd bedrag ook is en hoe miniem hun levensbehoeften zijn geworden, recht hebben op deze rente van hun eigen gestorte bijdragen.

• Onmenselijke pensioenregeling.

werk, maar minder vlotte aanpassing?

(r.) In syndikale kringen is men niet te spreken over het regeringsvoornemen, gewone gepensioneerden toe te laten 90 uren

te werken i.p.v. 60 zoals nu. Dat komt neer op een half-time-betrekking. Men betoogt dat zulks zou kunnen leiden tot de overweging dat, vermits men de toegelaten werktijd verhoogt, men licht geneigd zal zijn de pensioenen minder vlot (sic!) aan te passen dan nu het geval is. De redenering zou dan zijn: waarom nog verhogen ze kunnen het zelf toch gaan bijverdienen. Ook acht men het ogenblik slecht gekozen, omdat de werkgelegenheid momenteel daalt zodat niet-gepensioneerden moeilijker werk vinden en daarin nog meer zouden kunnen gehinderd worden door in half-time-betrekking komende gepensioneerden, die tegen een lagere tarief werken.

Het ware beter dat men eerst oog zou hebben voor een verdere aanpassing van de pensioenen en om te beginnen een einde zou maken aan de sinistere klucht van het belachelijk lage vakantiegeld. Eerst de pensioenen menswaardig maken, heren ministers, en dan denken aan werktijdvergunningen! We spreken dan nog niet eens van de schromelijke wanverhouding tussen de pensioenen van de gewone man en de vette prebenden voor allerlei sterrendragers, sabelslepers en andere pronkpaarden van het régime. Maar dat komt nog!

• De blauwe krabbenmand.

koehandel met het land van overmaas

(r.) Dat de P.V.V. een krioelende krabbenmand is, weet iedereen die een beetje de politiek volgt. De tegenstelling tussen de P.V.V. en het Liberaal Vlaams Verbond dateert ook niet van gisteren, met dien verstande dat de heren van het Blauw Vlaams Verbond zich nog steeds laten misbruiken als voetmat van de Brusselse blauwe satriep en oasis-sjeiken. Af en toe krijgen de Vlaamse liberaaltjes een oprisping en stoot een Lowietje D'haeseleer Sioux-kreten uit of verschijnt er in een of ander blauw weekblad een strijdlustig artikel. Dat was zaterdag 31 december het geval in « Vrij Limburg », het weekblad van de Limburgse P.V.V. Michel Van Lindt pleit in een artikel voor de oprichting van een... houdt U vast, waarde lezer... Diets arrondissement. Na terecht de hetze inzake de Voerstreek aan de kaak te hebben gesteld heeft steller het over de Platdietsse streek, waar eveneens een Germaans dialect gesproken wordt en welker bewoners trouwens door de Luikeenaars « les thiois » genoemd worden.

De auteur van het artikel pleit voor de oprichting van een Diets arrondissement, dat voor zijn rechterlijke en bestuurlijke aangelegenheden in tamelijk los verband bij

Limburg en bij Luik zou kunnen ingedeeld worden. Hier zien we al dadelijk de ingeboren blauwe ziekte aan het licht komen; de liberalen kunnen nu eens nooit zeggen: het hoort zo en niet anders te zijn. Ze hebben de ingekankerde gewoonte van het kompromis of van de dubbelzinnigheid met de moedermelk ingezogen. Waarom zou een dergelijk Diets arrondissement niet heel en gans bij Limburg kunnen gevoegd worden? Men hoeft toch niet de tegenstander de pap in de mond te geven, met het precedent van de Voerstreek voor ogen?

Voor het overige is dit artikel het lezen en voor een flamingant alleszins het beamen waard. Maar wat voor zin heeft dit alles wanneer men bedenkt dat Omer de Bloeddorstige en zijn camarilla zopas een wetsvoorstel indiende, waarin de terugkeer van de Voerstreek naar Luik bepleit wordt? Wat de bedoeling van de heer Van Lindt en van « Vrij Limburg » ook mag zijn, we kunnen slechts de schouders ophalen zolang dergelijke voorstellen niet gedaan worden op de plaats waar ze moeten gedaan worden: in de Weststraat. Aan kongresbevingen en vlagen van Vlaamse koleire in weekbladen en zelfs aan opbouwende voorstellen op plaatsen, waar ze in het luchtledige belanden: aan dergelijke fratsen hebben we niets! De dag dat de eerste Vlaamse liberale senator of volksvertegenwoordiger in het parlement tegen de frankofone wolkenkrabber durft op te staan, die dag zullen we kunnen praten. Eerder niet!

• « Links » of gewoonweg links.

"mate past te allen zake"

(e. raskin) De eersten die het praedikaat « links » droegen, waren de 19de eeuwse liberalen. Zij verzetten zich tegen de verregaande overheidsinstrooming van het « ancien régime » en in plaats hiervan spraken zij zich uit voor een praktisch onbepaalde vrijheid. Tot wat hun optreden heeft aangeleidend gegeven, is algemeen bekend. Het volstaat te vermelden dat de liberale staat voor veruit het merendeel der mensen de allergrootste stoffelijke ellende met zich meebracht. Dit wil niet zeggen dat het liberalisme een en al ongezond was. Maar de fout die het beging — en die later andere linkse bewegingen ook zouden begaan — was, dat het de bestaande toestand als gans verkeerd beschouwde en overeenkomstig hiermee in politicus handelde.

De volgelingen van Marx namen het etiket « links » van de liberalen over. De materiële ellende waaraan de arbeiders het slachtoffer waren, verwekte bij hen een ge-

rechtvaardige verontwaardiging. Zij eisten dat elkeen zou kunnen genieten van de goederen der aarde en kwamen dan ook in verzet tegen de liberale theorie en praktijk. Welk was hiervan het gevolg?

De marxistische staten hebben beslist de stoffelijke levensvoorwaarden van de economisch-zwakken weten te verbeteren. Maar dit niet zonder heel wat leed en ellende. Getuigen hiervan: de opheffing van de meest elementaire vrijheid en de schending der lichamelijke integriteit van miljoenen mensen.

Tot over enkele jaren vonden liberalen, halve en hele marxisten elkaar nog al eens in hun strijd tegen het klerikalisme. Dit bondgenootschap, dat veelal ook de naam links droeg, duldde niet dat een geestelijke instelling een staat in de staat vormde. De « politieke kerk » was vijand nummer één. Zoals het liberalisme in zijn strijd tegen het dirigisme, zoals het marxisme in zijn strijd tegen het kapitalisme, heeft ook dit links blok het kind met het badwater weggegooid. Het anti-klerikalisme, dat in wezen een oergezonde reactie is, onttaarde vrij vlug in een anti-godsdienstige beweging. Een beweging die het de gelovigen zeer dikwijls onmogelijk maakte als gelovigen te leven.

Op dit ogenblik dient er zich een nieuwe « linkse » beweging aan. Zij aanvaardt niet dat de macht in handen van enkelen is gekoncentreerd, die er alles op zetten — en er doorgaans ook in lukken — deze macht te behouden met het oog op baat en winst. Ook deze linkers begaan de fout van hun voorgangers. Ook zij, vertrekkend van een initiaal goed doel, zijn in overdrijvingen vervallen. In plaats van zich te verzetten tegen het immorele van bepaalde « establishments », ageren zij tegen iedere vorm van gezag. De nieuwe linkse beweging, net zoals de sociale verdrukking van de vorige eeuw, de volksdemokratische dwingelandij en het godsdienstvijandig anti-klerikalisme, is een ontsporing.

Wanneer men er niet in lukt haar invloed af te remmen, zal zij in plaats van heil veeleer onheil brengen.

• Federalisme in het brandpunt.

tezis over het federalisme

(r.) De Brugse student Rigobert De Nolf werkt momenteel aan een doctoraatstesis in politieke en sociale wetenschappen over het federalisme in ons land. Het getuigt van moed, een dergelijk onderwerp om te doktoreren te kiezen te Leuven, in een dergelijk klimaat als het huidige. De heer De Nolf publiceert ook regelmatig in Res Publica, het tijdschrift van het Belgisch Instituut voor Wetenschap en Politiek en geeft in het jongste nummer van dit blad een overzicht van « De federalistische stromingen in België in het begin van de 20ste eeuw (1900-1914) ».

Zijn bijdrage en zijn studie vervoegen de reeds bestaande studies, essays en grondig doordachte voorstellen die reeds aan dit onderwerp werden gewijd, en niet door de minsten onder onze politieke denkers (gering in aantal) en vooraanstaanden. Deze historische peiling is een bewijs te meer van de absurditeit van de bewering, steevast geuit door voorstanders van het unitarisme door dik en dun, dat de federalisten zelf niet weten waarheen ze willen. Wanneer de heren dikhuiden van Brussel zich niet eens de moeite getroosten, de bestaande omvangrijke dokumentatie te raadplegen, ja er zelfs het bestaan niet van kennen; dan wordt elke discussie overbodig. We blijven er dan ook bij, dat de Belgische ziekte niet zal genezen worden door een dialoog doch door een chirurgisch ingrijpen. Deze ziekte is vooral bij de frankofonen veel te ver gevorderd om nog verholpen te worden met therapeutische middelen. Dat het intussen geen kwaad kan dat onze jonge intelligentsia zich over het probleem van het federalisme heenbuigt en

(Vervolg op blz. 4)

(Vervolg van blz. 3)

een ernstige studie aan wijdt, is best te begrijpen.

Elke aanvulling van het reeds indrukwekkend argumenten-arsenaal ter zake is welkom. De lezing van dit artikel is trouwens verrassend, zelfs voor vertrokken federalisten: telkens opnieuw ontdekt men, dat het probleem al oud is, dat o.a. de discussie in het begin van deze eeuw vaak zeer heftig verliep en dat zowel in Vlaanderen als in Wallonië de gedachte reeds zeer levendig was.

Behalve persoonlijke standpunten bespreekt de auteur deze van de « Liberalen Vlaamsche Bond » van Antwerpen, e.d.m. Interessant is het ontstaan en het verloop van Jules Destrée's gedachtegang die lapidair nog altijd wordt samengevat met zijn beroemde zin « Sire, il n'y a pas de Belges ». We kunnen hier niet uitvoeriger ingaan op deze schets, doch besluiten met stellers slotzin: « Het vraagstuk van de bestuurlijke scheiding was dus voor de oorlog steeds volop gesteld, eerst door de Walen, die er het hevigst voor waren. De eerste reactie van Vlamingen was afwijzend, maar na verloop van tijd waren velen, door de moeilijkheden rond de behandelde taalwetten, tot de mening gekomen, dat het de enige oplossing was ». Het aantal dergenen, die thans tot hetzelfde besluit komen, zal nu wel veel groter zijn.

• Fellow-travellers voor de mikro.

kleur in de r.t.b.

(r.) We weten lang, dat de B.R.T.-R.T.B. inzake politieke berichtgeving niet onzijdig of onafhankelijk is. Vooral wanneer het tegenover « rechtse » regimes gaat, holt onze radio vaak duchtig door. Niet dat we warm lopen voor de regimes van Franco, Ian Smith of voor sommige absurde aspecten van de apartheidspolitiek van Kaapstad. Maar het gaat toch niet op de RTB-mikro, in het kader van « Le Fond du Problème », ter beschikking te stellen van een uitgesproken kommunist, de Zwitser Jean Ziegler, om over Rhodesië naast juiste dingen ook absurdateiten te vertellen zoals de vaststelling, dat het de negers van Rhodesië zijn, die de welvaart van deze staat opgebouwd hebben en dat de blanke minderheid er niets anders doet dan luieren en op het hele zweren slijten! Het scheelde weinig of deze verteller van enormiteiten verweet de Belgen, dat ze Kongo van een infrastructuur hadden voorzien die heel Afrika de huidige onderdanen van Mobaetoe mag benijden.

De RTB is slecht geïnspireerd niet alleen inzake wereldproblematiek doch ook wat onze eigen politieke crisis betreft.

Ze permittent zich vrijheden op de kap van de meerderheid in dit land die, indien de BRT hetzelfde zou doen, in Wallonië en Brussel een storm van protest zouden uitlokken. Maar een Waalse radio is nog altijd drie Vlaamse radio-instituten waard. Wie de mentaliteit van onze regeerders kent, verwondert zich daarover niet. Wat ons wel verwondert, is dat deze wanverhouding zo lang duurt en dat het volproppen van dergelijke sleutelinstellingen met kryptokommunisten, ook onder het bewind van kristenen en vrijzinnige humanisten van degelijke burgerlijke huize, ongehinderd voortgaat. O kronkelpaden van burgerlijk-parlementaire partij-diktatuur...

• Mobaetoe en de Union Minière.

en de kleine aandeelhouder?

(1.) De breuk tussen Kinsjasa en de Union Minière du Haut Katanga is thans volle-

dig. Niet zonder leedvermaak stellen vele oud-kolonialen vast, dat deze superkapitalistische maatschappij van hetzelfde laken een broek krijgt als degenen die ze in de ruimoerige dagen van 1960 liet vallen als een baksteen. Het is immers algemeen geweten, dat de U.M. een weinig mooie rol heeft gespeeld in de voorbereiding (?) van de Kongolese onafhankelijkheid en tijdens de eerste jaren van deze onafhankelijkheidskarikatuur.

Daarmee zijn niet de aandeelhouders van deze trust bedoeld doch wel de leiding, die beurteelings wedde op het paard van Loe-moemba, dan van Tsjombé en zich achter de schermen liet betrekken in allerlei ma-

deze week in het land

- Slecht begin van 1967 voor velen: post- en spoorwegtarieven verhogen, boeten voor verkeerszonden zijn direkt te betalen.
- Baron Pierre Nothomb is overleden.
- Gemengde legerkommissie ontbindt zichzelf.

neuvens die de taak van hen, die met de machtsoverdracht belast waren, nog moeilijker maakte dan zij al was.

Naast de onvergetelijke (sic) namen van een Beschrijver, Ganshof, Cornelis, Van Hemelryck, De Vleeschouwer, Buisseret en an-

dere « grote staatslieden » die in al die jaren de rol van Kongolese clown speelden, mag men gerust de naam Union Minière plaatsen.

Het spijtige van de zaak is dat het weer al de kleine en zelfs middelgrote aandeelhouders zijn, die de rekening zullen betalen. Er wordt weliswaar in een mededeling van de Kongolese regering gezegd, dat ze te gepasten tijde hun claims zullen kunnen indienen, doch niemand maakt zich illuzies. Een dame, die van haar man een pakje aandelen U.M. geërfd had, zal bijvoorbeeld tevreden mogen zijn, indien ze daarvan 1/10 terug ziet. De grote geldhaaien hebben hun vis lang op het droge, maar de kleine aandeelhouders zullen het nakijken hebben. Dat zijn nog steeds de zegeningen van een ongebreideld liberalistisch kapitalisme, dat onze beide regeringspartijen zo nauw aan het hart ligt. De regering heeft voor de vorm en veel te laat plots een bevestiging van « fermeté » gekregen in het geschil Kinsjasa-Union Minière. We weten al van in het begin dat pater Harmel geen partij is voor Mobaetoe en zijn Bantoes. Hij zal het waarachtig niet zijn noch zijn chef Paul Beulemans, die de zaak U.M. in het reine zullen trekken.

• « Spécial » veroordeeld.

de stem van kinsjasa

(r.) De 2de kamer van de Rechtbank van 1ste Aanleg te Brussel heeft einde december de heer Pierre Davister, uitgever van « Spécial », veroordeeld tot de symbolische frank schadevergoeding aan konkurrent « Pourquoi Pas? » wegens leugenachtige aantijgingen, en bovendien tot publikatie van het (lang gemotiveerde) vonnis. Het zal de lezers van « Spécial » misschien wel ogen doen zetten te vernemen, (indien ze het nog niet wisten) waarom hun blad zo ijverig eerst de zolen likte van Tsjombé om nadien hetzelfde te doen met de schoeisels van Mobaetoe, in zulk een mate trouwens, dat het loflied op de sergeant-generaal-prezident zeer eentonig klinkt. De rechtbank geeft overigens blijk van een soort droge humor waar zij in de motivering o.m. vaststelt « dat insinuaties van verweester (i.c. « Pourquoi-Pas? ») niet van aard zijn, de eer aan te tasten van aanlegger (« Spécial ») of hem bloot te stellen aan de openbare minachting ». Het heeft « Spécial » in geen geval deugd gedaan, dit vonnis te moeten publiceren, omdat daardoor duidelijk de bindingen tussen de (wisselende) Kongolese machthebbers en « Spécial » blijken.

Het is trouwens opvallend, dat behalve de eindeloze Kongolese lofbazuinen die in « Spécial » aangeheven worden, de strekking van dit weekblad de laatste maanden aanzienlijk verengde, in die zin dat er van de aanvankelijke breeddenkendheid in verband met het Belgisch nationaliteitsvraagstuk niet veel meer overgebleven is. « Spécial » onderscheidt zich in dit opzicht niet meer van de overige frankofone pers, die sinds lang uitblinkt door de dwaasheid van haar stellingen en haar kade trouw ten opzichte van al wat Vlaams is.

Voor het overige vindt men van de enge relaties tussen « Spécial » en Kongo nog een ander, onrechtstreeks bewijs in het feit, dat de pas opgerichte maatschappij Congo-vox, die zich zal specialiseren in TV- en Radio-reklame, in handen is van Pierre Davister, die 60 t. h. der aandelen zou bezitten, terwijl er 40 t. h. in handen van de Kongolese staat (lees Mobaetoe) zijn. Niemand zal de heer Davister verwijten, dat hij een goed zakenman is. Doch hij kan ons nu niet meer doen geloven, dat zijn blad alleen van de opbrengst van de er in gepubliceerde reclame bestaat...

Emiel van haver

Twee dagen voor Kerstmis stierf te Sint Niklaas ons gemeenteraadslid dr. Emiel van Haver. Twee dagen na Kerstmis werd hij, temidden van een grote schaar vrienden en kennissen, ter aarde besteld. Dat hij thans de eeuwige Kerstvrede geniet, lijdt voor ons geen twijfel: hij is méér geweest dan alleen maar « van goeden wille » en zijn vagevuur heeft hij reeds ruimschoots op deze wereld gekend.

Dr. Emiel van Haver heeft in zijn leven één grote « beestigheid » gedaan: hij heeft het als politiker ernstig gemeend met zijn openbaar ambt en hij was dwaas genoeg om uit te gaan van het beginsel dat een politiker in de eerste plaats geen vooraanstaande moest zijn, doch wel een vooraangaande: iemand die leiding en richting gaf, iemand die zélf de beslissende stap zette als alle anderen aarzelden, iemand die rustig verder zijn weg ging als die weg voor velen te hobbelig, te heet of te koud en in ieder geval te gevaarlijk was. Emiel Van Haver was namelijk lid van het veelgemaakte en nooit genoeg te prijzen gilde der oorlogsburgemeesters.

Hoe heeft hij het bestaan, zich achter de rug van de bezetter te omgorden met de trikolore sjerp die hem niet toekwam? Want het is toch zo dat de rug van de bezetter en de gestolen sjerp sinds de o! zo humane bevrijding anno 1944 behoren tot het geijkte curriculum vitae van de onverlaten die tijdens de oorlogsjaren het aandierven om hun gemeente te besturen.

Hoe hij het bestaan heeft, is vlg verteld. En het verhaal heeft het voordeel, dat het niet alleen toepasselijk is op Emiel Van Haver, maar dat het praktisch ongewijzigd in tientallen en tientallen steden en dorpen van het Vlaamse land zou kunnen verteld worden.

De jeugd- en wordingsjaren van Emiel Van Haver vielen samen met de eerste wereldoorlog. Het aktivisme, de frontbeweging, de grote tijd der studentengilden tekenden die jaren en tekenden de jonge man die van meet af aan een strijdend flamingant is geweest. Toen na de eerste wereldoorlog de vloed van aktivisme en frontbeweging samenstroonden in het Vlaams-nationalisme bleef Emiel Van Haver — onder invloed van geestelijke raadslieden, door temperament, uit overtuiging dat er zo meer te bereiken was of om al die redenen samen? — de katolieke partij trouw. Hij was echter nooit de man van de Kadaverdiziplin en de partij-oekazen; in de toenmalige Katolieke Partij behoorde hij tot de onafhankelijke geesten die een radikaler Vlaams programma verdedigden en die, over de partijgrenzen heen, een bindteken bleven vormen met de Vlaamsgezinden elders.

Emiel Van Haver was germanist, een sijnzinnig en beschaafd man die het onderwijs en de wetenschap slechts toevallig geruild had voor een loopbaan in het zakenleven. Hij speelde een belangrijke rol in het kultuurleven van St. Niklaas en was een man met moderne, vooruitstrevende ideeën op allerlei gebied. Zo iemand maakt zijn weg; na de gemeenteverkiezingen van 1938 werd hij schepen. Hij was dat nog toen op 10 mei 1940 de Stuka's in de lentehemel verschenen en de oorlog over ons land losbarstte.

De dag dat de Duitsers St. Niklaas binnenrukten, bleek dat ook daar gebeurde was wat op talloze andere plaatsen geschiedde: de vooraanstaanden waren plots vooraanlopenden geworden, koptrekkers in de vlucht naar veiliger oorden, hazeharten op zoek naar veiligheid. De bevolking van de Wase hoofdstad werd koudweg in de steek gelaten door wie haar hadden moeten helpen, beschermen en leiden in die moeilijke dagen. Geen burgemeester meer. Geen schepenen meer. Of toch: de jonge Emiel Van Haver was op post gebleven. Samen met een handvol stadspersoneel en enkele mensen van goede wil vormde hij een eiland van rust, van orde en van organisatie in de chaos. En eenmaal dat de Duitsers de stad bezet hadden, vaardigden ze daar zoals elders een « Verornung » uit dat de weglopers en de hazen hun ambt niet terug konden opnemen: Emiel Van Haver had het — tégen zijn goesting en mede omdat iedereen bij hem aandrang om het toch maar te doen — « aan zijn been » om burgemeester van St. Niklaas te worden.

Onze oorlogsburgemeester, een goed burgemeester. Onze Maurits Coppeters — St. Niklaasenaar én onder de oorlog een « witte » — kan er van meespreken hoe Van Haver de burgervader was voor iedereen, in de eerste plaats dan van degenen die de meeste steun en hulp nodig hadden. Dat waren onder meer de ontelbaren die het op een of andere wijze met de Duitsers aan de stok hadden en voor wie Van Haver zich de benen vanonder het lijf liep. De oorlogsburgemeester van St. Niklaas speelde het zelfs klaar, een deel van zijn urbanistische opvattingen in volle oorlogstijd te verwezenlijken: de Wase hoofdstad is een stuk fraaier, een stuk moderner en een stuk socialer uit de bezettingsjaren gekomen.

In St. Niklaas was iedereen er van overtuigd dat de stad het onmogelijk beter had kunnen treffen dan met Van Haver. Iedereen was zelfs bereid, dat hardop te zeggen... binnenshuis. Toen na de bevrijding dr. Emiel Van Haver de Belgische bak invloog, gebeurde met hem wat overal elders geschiedde: de patriotten en de hazen van 1940 juichten met overtuiging; de brave lui lieten uit angst, uit lafheid of ook wel uit berekening en cinisme betijen. Van Haver, die een monument of tenminste toch een straat met zijn naam verdiende, kreeg een cel. En de partij die hij jarenlang trouw had gediend gaf hem de ezelsstamp!

Zijn rehabilitatie is later gekomen. Hij is terug in de gemeenteraad geraakt en hij is terug in de Vlaamse beweging gaan staan, ditmaal aan het radikale front van de Volksunie.

Nu dr. Emiel Van Haver gestorven en begraven is, zijn plots een aantal mensen te St. Niklaas tot het besef gekomen dat ergens toch groot onrecht aan deze man is geschied. Het is ruim op tijd...

dio Genes.

Wij nazijn

CUDELL

Burgemeester van Sint Joosten Node is de socialist Guy Cudell, die er nogal playboy-achtige allures op nahoudt. Volgens deze burgemeester zou de agglomeratie Brussel zich moeten uitbreiden en zich niet mogen beperken tot de huidige 19 Brusselse gemeenten. Om de pil te vergulden spreekt Cudell van veralgemeende tweetaligheid. Hij heeft nog nooit horen spreken over satelliet-steden ten noorden en ten zuiden van Brussel, administratief streng volgens het taalstelsel gescheiden, waarin geen Beulemansen aan de lopende band gekweekt worden, doch volwaardige Brusselse Vlamingen en Brusselse Walen. Het behoort tot de tactiek der imperialisten te zwijgen over oplossingen, die niet in hun kraam passen. Met al zijn « smile » behoort ook Cudell tot dit ras.

OVERSTROMINGS-MIZERIE

Terwijl het vorstenpaar in het zonnige Spanje aangename einde- en nieuwjaarsdagen doorbrengt, zitten heel wat

van hun « onderdanen » geplaagd met de waterellende. De regen van de eindejaarsdagen heeft de lichte verbetering die was ingetreden, ongedaan gemaakt en met hoeft slechts per trein van Oostende naar Brussel te rijden om te zien, wat er allemaal blank staat in onze Welvaartstaat, waar alvast niet het dijken- en afwateringsstelsel welvarend is. Wat oud-minister Vanaudenhove en van Openbare Werken en zijn opvolgers niet belet, rustig te slapen in het volle besef van hun ex- en toekomstige excellente waardigheid.

VOETGANGERSVLAG

Een verzekeringsmaatschappij is op de idee gekomen, te Brussel aan een druk verkeerspunt een bak met vlaggetjes te plaatsen aan weerszij van een oversteek voor voetgangers. Men mag als voetganger het vlaggetje mee over straat nemen, om aldus de aandacht van de autorijders op zijn persoon en op zijn veiligheid te vestigen. De voetganger is immers de grote verongelijkte en vergetene in onze gemotoriseerde samenleving. Het is een goed idee, maar nu rijst al de

Voorlopig nog een modderpoel: de bouwwerf van de E-3 ertgens in de Antwerpse agglomeratie.

vraag in ons gezegend land: welke vlaggetjes zouden dat moeten zijn? Rode, gele, blauwe, oranje, groene? Of vaantjes met een Waalse Haan of een Vlaamse Leeuw?

VOLKSRAADPLEGING ?

Deze manier van oversteken zou wel eens — voor het geval

men geen standaardvlaggetjes oplegt — kunnen uitmonden in een soort levendige volksraadpleging en opiniebekentenis. Wij stellen natuurlijk de Vlaamse Leeuw voor. Wanneer een Waalse Haan en een Vlaamse Leeuw mekaar zullen kruisen aan die oversteek, zullen alle automobilisten dat moeten zien. En zullen ze vermoedelijk wél stoppen en deze nieuwsoortige voetgangers de veiligheid schenken die ze thans zo broodnodig hebben. Mein Gott, wieviele Probleme sind nicht zu lösen?...

het Diets Studentenverbond, waaraan ook Verschaeve meewerkte) enz.

GEYL II

Het eerste Standaardartikel over het overlijden van Geyl bevat ook bepaalde dubbelzinnigheden, die we hier wensen recht te zetten. Als « De Standaard » zegt dat Geyl « zic » in latere jaren distancierde van de extremistische zijde der Vlaamse beweging », dan is dat te veel en te weinig gezegd. Geyl kon zich inderdaad niet met de kollaboratiepolitiek akkoord verklaren (ook al werd deze kollaboratie in België veel meer door de Staat uitgelokt dan dat zulks in Nederland het geval was) en werd trouwens een tijdlang door de Duitsers geïnterneerd. Maar hij heeft zich steeds uitgesproken voor twee welomschreven objectieven van de Vlaamse Beweging, die nog steeds de Vlaams-nationale strijdbeweging beheersen nl. federalisme en amnestie, twee strijdoobjectieven die inderdaad voor sommigen « extremistische zijden van de Vlaamse Beweging » zijn, maar voor een snel groeiende massa Vlamingen een steeds normaler zijde van deze beweging. Wat toch eventjes moest rechtgezet worden, waarde Standaard- en Schildbroeders...

GEYL I

We mogen qua berichtgeving en commentaar geen vertrouwen schenken aan onze gewone pers. Naar aanleiding van prof. Geyl's overlijden worden aldus heel wat dingen uit het leven van deze grote figuur verzwegen. Zo leest men nergens dat de Vlaams-nationalisten van vóór de oorlog in zijn « Geschiedenis van de Nederlandse Stam » een historisch-wetenschappelijke fundering vonden van hun nationale en Dietse opvattingen. Geen werk werd dan ook geestdriftiger begroet in Vlaanderen dan juist dit standaardwerk.

FRONTPARTIJ

Geyl's bijdrage beperkte zich trouwens niet tot dat alleen. Reeds van in zijn studententijd had hij contacten met Vlaamse leiders en droeg hij bij tot de verspreiding der grootnederlandse gedachte (wat hem de banbliksem op de hals haalde van de belgicistische geschiedenisvervalser, de liberaal M. Basse, die hem in zijn tendentieuze « Geschiedenis der Vlaamse Beweging » met name als Hollandse pro-aktivist verketterde); doch ook als raadsman en leidinggevende persoonlijkheid achter de schermen van de Frontpartij en vooral van de Antwerpse groep rond Herman Vos liet Geyl zich gelden. Hij was ook actief als spreker op kongressen en vergaderingen, als voordrachtgever van de Vlaams-nationale volksuniversiteit, als adviseur bij de uitgave van sommige werken (zoals « Wilhelmus van Nassouwe » door

KAPITULATIE

De Gemengde Militaire Commissie, opgericht om een samenhangende reorganisatie van het leger uit te bouwen onder goedkeuring van de drie « traditionele » partijen, heeft zichzelf ontbonden. De oorzaak van deze kapitulatie was een boodschap van minister Poswick waarin deze mededeelde, dat de regering eigen reorganisatieplannen heeft, opgemaakt in functie van de begroting. Daarmee heeft Poswick eens te meer de parlementaire geplogenheden met de voeten getreden, waarbij hij overigens alleen het voorbeeld van zijn collega's volgt, die niets dan minachting voor het Parlement aan de dag leggen. De aftakeling van de parlementaire democratie gaat dus onverminderd voort. De commissie nam deze belediging niet en verwees de minister direct naar het Parlement. Zij wil — terecht — niet als schoolknaap behandeld worden.

PRAAT

Kunnen spreken is ongetwijfeld een kenmerkende eigenschap van de mensen. Moderne filosofen drukken dit zelfs zo scherp uit dat ze beweren dat de mens enkel sprekend denkt, dat elk denken in een taal gebeurt. Ook al zou dit juist zijn, toch krijgt men wel eens de indruk dat volledig ten onrechte daaruit wordt afgeleid dat wie spreekt ook denkt. Een dergelijke bewering gaat niet enkel in tegen de eenvoudigste logika, maar evenzeer tegen de volkswijsheid die uit een lange ervaring weet wat het betekent, met een « praatjesmaker » te doen te krijgen.

In onze domme zelfoverschatting zouden we kunnen menen dat de tijd waarin iets als waar beschouwd werd omdat het gedrukt werd al lang voorbij is. Niets is minder waar. Nog altijd is het bij heel wat mensen zeer moeilijk hen de onzin, de onsamenhangendheid, de duidelijke onwaarschijnlijkheid van wat in hun krant staat, te doen opmerken. Nu bovendien het lezen steeds meer achteruit gaat (niet het aankopen van bedrukt papier!) en vervangen wordt door gesproken informatie en beïnvloeding en dan nog een stap verder door het laten zien van « prentjes », benaderen we wellicht weer het stadium waarin het voldoende is dat iets gezegd werd om het ook aanvaardbaar te maken. Radio en televisie delen ons mee dat die en die meneer dit en dat heeft gezegd; en omdat dit belangrijk genoeg schijnt om ons te worden meegedeeld nemen we ook zo maar aan dat dit « spreken » belangrijk is. We laten zo gemakkelijk de eerste kritische vraag « is dit spreken of is dit praat » weg. We nemen zo maar aan dat die vraag door anderen vóór ons werd gesteld en beantwoord. En dat is bijna altijd niet het geval, om het zo voorzichtig mogelijk te zeggen!

We hoeven geen bittere mensenverachters te zijn om met deze vraag gewapend — en het is een vlijmscherp mes — rond te lopen. Veelal zijn we beslist niet méér bekwaam om te oordelen over wat gezegd wordt dan hij die aan het « spreken » of

aan het « praten » is. Het is ook helemaal niet uitgesloten dat « praat » uiteindelijk toch nog juist blijkt te zijn. Maar dan is het niet omdat een praatjesmaker het uitgesproken, gedacht en geformuleerd heeft. Wie spreekt kan zich ook vergissen, maar hij staaf ten minste achter wat hij zegt. Beter: hij staat er midden in. Er zit ertgens in de verhouding tussen wie spreekt en het onderwerp waarover hij spreekt, tussen de uitdrukking en de gedachte, tussen de ernst van de zaak en de toon van het woord, tussen wat we weten over de mens en wat wij inzien van zijn uitdrukkingen en van zijn spreekwijze, een beslissende aanuiding. Vaak moeilijk te omschrijven, maar niet verborgen voor onze ervaring. Wij kunnen het hoe dan ook weten: hier worden alleen maar woorden uitgesproken omdat er nu eenmaal op spreken gelijkend lawaai nodig wordt geacht, of — hier doet zich iemand voor als een nadenkend mens, als iemand die het weet. En men kan zich alleen de vraag stellen wat het ergste is: zijn grondeloze onwetendheid of zijn eindeloze pretentie.

Op alle gebieden van het leven zijn er mensen die hun denk- en spreekcapaciteit zozeer overschatten dat hun « spreken » onvermijdelijk praten wordt. Zij worden de volkse « holle vaten die het luist klinken ». Er zijn echter ook beroeps-praatjesmakers — en heel dikwijls zijn die dan ook beroeps-politiekers. En wij leven zelfs in een van die gezegende landen waar een dergelijke beroeps-praatjesmaker het zeer gemakkelijk brengt tot een regeringsfunctie en zelfs tot de leiding van de regering zelf. Bij deze mensen is het nooit belangrijk wat zij zeggen; dat is altijd praat. Belang heeft alleen wat zij werkelijk doen! Volgens het oude woord van het Evangelie: aan hun vruchten zult gij ze kennen. Of volgens de oude Griekse spreuk: « beoordeel de daden niet volgens de woorden, maar de woorden volgens de daden ».

Nemrod.

Wij nazijn

Vlaams nationaal

WENSEN

De «Gazet van Antwerpen» weest bij de jaarwisseling, dat de pers in het nieuwe jaar zo goed mogelijk de burgers zou voorlichten over het klein en groot gebeuren in binnen- en buitenland. Terecht verwees het Antwerps blad naar de toenemende concentratie in het perswezen en de niet meer illusoire bedreiging van gelijkgeschakelde berichtgeving. In hoever deze wens in vervulling zal gaan, blijft een open vraag. Gelet op de industrialisering van het perswezen vrezen we, dat er niets zal van in huis komen. Vorig jaar heeft de berichtgeving over Zwartberg en Leuven voldoende bewezen, dat onze dagbladen aan geleide berichtgeving doen en alleen dat publiceren wat hun aan het establishment en aan de handel met handen en voeten gebonden broodheren wensen. Mijnwerkers en bisschoppen zijn echter in deze pers taboe.

BEZORGD

«Volksgazet» is ongerust over de toekomst. De jaarwisseling is vol onrust en wat het binnenlands bedrijf aangaat, dreigt de taalkrisis volgens «Volksgazet» in een politieke crisis uit te monden, waaraan onze staat kan ten onder gaan. Wij zijn minder bezorgd dan «Volksgazet»: veeleer denken we, dat alleen een crisis onze gezondmaking zal bewerken. Zonder crisis zal België de zieke man van Europa blijven. Deze vrees van de Antwerpse roze krant is typisch voor het verburgerlijken van de eens zo revolutionaire socialistische «beweging». Wat niet meer

beweegt, gaat ten onder. De huidige B.S.P. is een treffende illustratie van deze wet.

AFSCHEID

Op 31 december jl. nam Richard Declerck afscheid als gouverneur van Antwerpen. «Volksgazet» roemt zijn verdiensten — en die zijn er zeker — en kan zich nog vertederen bij de gedachte, dat de heer Declerck de eerste socialistische gouverneur in een Vlaamse provincie is geweest. Een strijdlustig man is de heer Declerck nooit geweest. Brugge van geboorte en student aan de von Bissinguniversiteit — ja, ook deze vooraanstaande had een activistisch getint verleden, zij het dan als student — werd hij advocaat en vrederechter in zijn geboortestad. Korte tijd koketteerde hij met de Frontpartij doch toen zijn haring daar niet braadde ging hij over naar de socialistische partij, waarin hij evenwel geen rol kon spelen. Achille Van Acker werd de coming man en het is altijd de taktiek van de huidige Kamer voorzitter geweest, kapabele mensen in zijn omgeving weg te promoveren, om geen konkurrentie te krijgen en de familiale ambities in de politiek te waarborgen.

GOEVERNEUR

Dies werd de heer Declerck in 1946, toen zijn stadgenoot Van Acker eerste minister was, tot gouverneur van Antwerpen benoemd. Daar kon hij zich o.a. naar hartelust aan zijn hobby, de Franse literatuur wijden. We geloven niet, dat we de bal mislaan als we

Oudgedienden van de kwijnende kustvisserij in de Zeebrugse haven: zielig wintertafereel.

vaststellen dat de heer Declerck niet veel potten heeft gebroken. Ook niet als Vlaming, waar hij zich integendeel maar al te graag in de frankofone hogere burgerij van de Sinjorenstad liet inburgeren en het zelfs gewoon vond, zijn aankomst en vertrek op sommige plechtigheden of ontvangsten in het Frans te laten aankondigen. We hopen dat gouverneur Kinsbergen een Vlaamsers reflex zal hebben dan de verwaterde Breydelzoon, die overigens nooit helemaal een Sinjoor werd.

BRUSSELS

BOERENBEDROG

De socialist Julien Kuypers, voorzitter van de BRT-beheerraad, is nog niet uitgepraat over de dubbelzinnige verklaringen die Van den Boeynants en minister Toussaint onlangs hebben afgelegd in de T.V.-uitzending «Face à l'opinion» van de R.T.B.

Reeds bij de installatieplechtigheid van de Brabantse gewestzender had Kuypers deze verklaringen, die een verdere uitholling van de taalwet op het onderwijs betekenden, scherp gehekeld.

Verleden week vrijdag schreef hij er een lang hoofdartikel over in «Volksgazet», onder de titel «Brussels Boerenbedrog».

Kuypers schreef onder meer: «...ik heb die verklaringen 'n trieste grap, een formidabele Brusselse zwans genoemd in het openbaar. Na grondig onderzoek trek ik die woorden niet terug».

ERGERLIJK GEKNOEI

Julien Kuypers vervolgde: «Al die treiterige spitsvondigheden bij een zogeheten «gematigde, verdraagzame redactie» en «een menselijke toepassing» van de uitvoeringsbesluiten die, achter een mom van pseudo-wettelijkheid, het

ergerlijk Brussels geknoei goedpraten en legaliseren, mogen en zullen geen stand houden. Al dat touwtrekken van ministers die de wet nu eens wel en dan weer niet en tenslotte flagrant overtreden, zij het maar in een T.V.-uitzending en niet in het parlement, hangt ons de keel uit. Het zal de aan de gang zijnde radikalizing van de openbare opinie bespoedigen».

Een man als Julien Kuypers neemt niet zo vaak op dergelijke wijze ondubbelzinnig stelling. Zijn verklaringen en zijn artikel leveren het zoveelste bewijs dat de Vlaamse opinie — ook de gematigde — de wetsverkrachtingen en de Brusselse muilentrekkerij van Van den Boeynants méér dan beu is.

Wat de radikalizing van de openbare opinie betreft: Kuypers is er een treffend voorbeeld van. Wij vrezen die radikalizing niet. Integendeel! België en de mestpoel aan de Zenne rusten al lang genoeg op Vlaams geduld.

TWEE VLAMINGEN VOOR EEN WAAL!

Toen we vorige maal de statistische gegevens ontleed hebben met betrekking tot de vreemdelingen in België (zie «WJ» van 24.12.66), wezen we reeds op de gevolgtrekkingen die hieruit konden gemaakt worden voor de verhoudingen tussen Vlamingen en Walen in dit land, demografisch gezien.

Niet alleen wij hebben het belang van deze cijfers in dat licht bekeken, ook het jongste nummer van het weekblad «Tijd», uitgegeven door het VEV, brengt een hoofdartikel waarin de samenstelling van de Belgische bevolking onder de loep wordt genomen.

De auteur steunt hierbij enerzijds op de vreemdelingenstatistieken en anderzijds op de officiële opgave van 's Rijks bevolkingscijfer op 31.12.1965, zoals verschenen in het Belgisch Staatsblad van 9.6.1966.

Het beeld, dat wordt gevormd door de confrontatie van deze beide gegevens, wordt in bijgaande tabel uiteengezet. Het gaat hier om fundamentele elementen en we zouden willen aandringen bij onze lezers dat ze de cijfers eens met meer dan gewone aandacht zouden willen bekijken (zie tabel hierbij)!

De gevolgtrekkingen die «Tijd» maakt, zijn zeker interessant genoeg om ze hier gedeeltelijk over te nemen:

- 1) De totale bevolking van het Rijk omvat 93,44 % inwoners van Belgische en 6,56 % van vreemde nationaliteit.
- 2) Van de totale bevolking (Belgen en

vreemden samen) wonen er 55,42 % in Vlaanderen, 33,36 % in Wallonië (hierin zijn dan de ongeveer 60.000 duitstaligen begrepen), en 11,22 % in de Brusselse agglomeratie.

3) Wanneer men enkel de bevolking van Belgische nationaliteit in aanmerking neemt, liggen de verhoudingen heel anders: van de 8.875.340 Belgen op 31.12.1965 woonden er 57,68 % in Vlaanderen, 31,73 % in Wallonië en 10,89 % in Brussel.

4) In de veronderstelling dat 30 % der Brusselaars Vlamingen zijn, wat zeker niet overschat is (persoonlijk voelen wij meer voor 40-50 %), komt men tot volgende verhoudingen: Vlamingen 5.401.060 of 60,86 %, Walen 3.474.260 of 39,14 % (duitstaligen inbegrepen).

5) Berekent men de verhouding Vlaanderen-Wallonië met uitsluiting van Hoofdstad-Brussel, dan bekomt men een totaal van 7.935.079 inwoners van Belgische nationaliteit, bestaande uit 64,52 % Vlamingen en 35,48 % Walen, wat neerkomt op één Waal voor twee Vlamingen.

Als commentaar op deze zuivere feiten en cijfers wijst de auteur zeer scherp op de verplichting van de overheid, eens en voor altijd rekening te houden met de werkelijkheid, dat voor één Waal steeds twee Vlamingen in België leven.

Het moet dan ook definitief gedaan zijn met de verhouding 50/50 op 'unmatige wijze op te dringen op nationaal vlak, wanneer men in feite een verhouding van

minstens 60/40 heeft. Deze stelling heeft zeer verregaande en belangrijke gevolgen op velerlei gebied!

Wij federalisten, kunnen hieraan toevoegen dat wij, zolang het unitair stelsel bestaat, steeds deze 60/40-verhouding zullen opeisen. En dat wanneer de federalizing wordt ingevoerd (en daaraan twijfelt men steeds minder), enkel voor de bondsorganen en de hoofdstad een 50/50-verhouding kan aanvaard worden, terwijl de deelstaat Vlaanderen in grote mate naar eigen goeddunken over de eigen middelen kan beschikken.

Wij gaan ten slotte akkoord met de

auteur waar deze over de vreemdelingen de mening uitdrukt, dat ze recht hebben op onze gastvrijheid, maar dat ze geen rol mogen spelen noch wensen te spelen bij het bestuur van de Staat. Het gaat immers grotendeels om mensen die zich hier niet definitief vestigen en totaal buiten de gemeenschap leven.

Eens zal de overheid klaar en duidelijk stelling moeten nemen in de Vlaams-Waalse verhoudingen (le faux problème). Dan zal men — willen of niet — rekening moeten houden met de juiste cijfers.

E. SLOSSE.

BEVOLKING PER 31.12.1965

Provincies en taalgebieden	Totale bevolking	Vreemdelingen	Belgen
Antwerpen	1.494.062	47.538	1.446.524
West-Vlaanderen	1.029.165	8.837	1.020.328
Oost-Vlaanderen	1.294.695	13.523	1.281.172
Limburg	624.446	57.981	566.465
Arr. Halle-Vilvoorde	393.971	8.757	385.214
Arr. Leuven	375.629	5.599	370.030
6 Randgemeenten	52.590	3.341	49.249
Totaal Vlaanderen :	5.264.558	145.576	5.118.982
Henegouwen	1.333.432	189.976	1.143.456
Luik	1.017.582	123.468	894.114
Luxemburg	219.450	8.991	210.459
Namen	378.106	18.965	359.141
Arr. Nijvel	220.195	11.258	208.927
Totaal Wallonië :	3.168.755	352.658	2.816.097
Brussel Hoofdstad :	1.065.921	125.660	940.261
Totaal Rijk :	9.499.234	623.894	8.875.340

GRONDWET

Een van de laatste bezigheden in de Kamer verleden jaar was het goedkeuren van een rechtsgeldige tekst der Belgische grondwet.

Daarmee is de Nederlandse versie nog altijd niet rechtsgeldig; de Senaat moet de tekst nog goedkeuren. Wat nu weldra zal gebeuren. Zo hopen we toch!

Nauwelijks 137 jaar na de stichting van België genieten wij dus het onuitsprekelijk voorrecht, binnenkort eindelijk de rechtsgeldige tekst van het « alle Belgen zijn gelijk voor de wet » te kunnen lezen in de taal van de meerderheid.

En moet het nu nog eens 137 jaar duren, vooraleer dit fraaie grondwettelijk beginsel omgezet wordt in werkelijkheid?

FOTO-MANIAK

Verleden week kwam de Braziliaanse president-elect de Costa e Silva op bezoek in ons land. Hij had zich de moeite kunnen besparen: er was praktisch niemand thuis om hem te ontvangen. De koning verbleef « toevallig » even in Spanje. Van den Boeynants was op ski-verlof in de Alpen. De vice-eerste-minister verzorgde zijn groeiend buikje door in Het Zoute wat te gaan fietsen.

Alleen Harmel, brave kristelijke huisvader die met Kerstmis thuisblijft, kon zich over de Braziliaan ontfermen. Ook Poswick sloot zich aan bij het ontvangstcomité. Kwatongen beweerden dat Poswick overal is, waar foto's gemaakt worden. In dat geval was hij ditmaal goed gediend: hij kreeg zijn gelaat van verbolgen hardlijvige tot zelfs in de Braziliaanse pers afgedrukt.

NOTHOMB EXIT

Baron Pierre Nothomb, kasteelheer en Belgische persoonlijkheid met originele ideeën (die niet altijd zo gek waren, al had hij weinig begrip voor het sociaal proces dat zich in onze tijd snel voltrekt), literator, dichter en — meer bij wijze van tijdverdrijf dan uit praktische overwegingen — parlements-lid (hoewel de innerlijke

politieke aandrang niet ontbrak) is overleden. Hij droomde van een Groot-Boergondische staat (hij wou o.m. in 1919 Zeeuws-Vlaanderen annexeren) en het is dus niet te verwonderen dat deze Ardense grootgrondbezitter simpatie koesterde voor het Verdinaso en voor Joris Van Severen. Het is trouwens Pierre Nothomb geweest, die in de bewogen meidagen van 1940 bij Pierlot en Spaak herhaaldelijk tussenbeide kwam om Joris Van Severen in vrijheid te doen stellen.

TE KLEIN

Na de dood van de Verdinasoleider en na de bevrijding aarzelde baron Nothomb niet, deze moord te schandvlekken en bleef wrok koesteren tegen zijn streekgenoot Hubert Pierlot, die het in de Belgische politiek stellig verder bracht dan Pierre Nothomb maar even zeker heel wat minder vrienden heeft geteld. Tegenover het Vlaams ontvoogdingsstreven stond Nothomb eerder onbegrijpend, doch zeker niet antipatisch. In de grootse visie die Nothomb zorgzaam en naïef koesterde, kwam het Vlaams-nationalisme hem te klein voor. Maar de Vlamingen zouden zeker meer gehad hebben aan deze man, die ten minste een inspanning tot dialoog deed, dan aan de machtswellustelingen van onze doorhollende hoofdstad. Moge baron Nothomb in vrede rusten, in de wereld waar hij de ziel van zijn « ami Georges » zal ontmoeten.

REMEDIE

Het Nederlandse weekblad « Revu » organiseerde een opiniepeiling over het provoverschijnsel. Het blad kwam o.a. tot het besluit, dat de afkeer der provo's voor werken in de toekomst heilzaam zou kunnen zijn voor de mens, wanneer deze dank zij een voortdurend korter wordende werktijd geen blijf meer zal weten met zijn vrije tijd. De provo's voorzien dat en daarom bereiden ze zich nu reeds op een « werkloze toekomst » voor! Een uitleg als een ander door een stelletje individuen, die het goed kunnen zeggen en daarom ook veel te

ernstig door het door hen zo verachte « klootjesvolk » worden opgenomen. Zwijg over hen en ze zullen vanzelf ineen-schrompelen tot wat ze werkelijk zijn: een groepje luiaards.

POSWICK REGEERT

Momenteel regent het klachten over het personeelsbeleid van onze nationale valscherspringer nr 1, in zijn vrije tijd ook nog minister van Landsverdediging. Vooral de promotie- en benoemingspolitiek van Poswick staat bloot aan scherpe kritiek. Bij overplaatsing van burgerlijk personeel (slechts 5000 man tegenover 60.000 beroepsmilitairen en zonder eigen hiërarchie) heerst de grootste willekeur. Bij benoemingen worden liberale kandidaten bevoorrecht, die ook voorrang hebben bij het overnemen van hogere functies van andersgezinde titularissen. De kaderherziening, het nieuw organiek reglement, sommige dienstfaciliteiten: het is allemaal dode letter. Alles wijst er op, dat de door het militarisme bezeten minister de burgerlijke kaders van zijn departement zo klein mogelijk wil maken en remilitarizing met alle middelen in de hand werkt. Blijkbaar is het geknoei zo groot geworden, dat er van een syndikale actie gesproken wordt. Dat komt er van, wanneer de Christenen Van Plaaster sloop gaat met een partij, waarvan het eerste gebod luidt « Helpt U zelf en dat de anderen hun plan trekken ».

VLAAMSE BANK

Een Vlaming uit Brussel bood zich in een filiale van de Bank van Brussel voor een geldverrichting aan en hoorde er de hem te woord staande bediende in het Frans zeggen, dat van hem niet mocht verwacht worden, dat hij Nederlands zou spreken. De cliënt liet de kerel staan en wendde zich tot een filiale van de Kredietbank op de Jachtlaan. Tot zijn niet geringe verbazing kon de loketbediende hem evenmin in zijn taal te woord staan en moest een vertaler worden bijgeroepen. Als dat het groene hout is, wat is er dan van het dorre hout geworden...

Een Vlaming, een Zuid-Afrikaan en een Brit in de basis « Deep Freeze » van de Amerikaanse

REEDS 5.200 ABONNEMENTEN:
TWEEMAAL DE STREEFNORM!

(tvo) De schokactie is ten einde! 31 december was de uiterste datum en op dat ogenblik waren er juist geteld 5.200 nieuwe abonnementen gemaakt. Toen we op 1 november begonnen, was het de bedoeling (en de vrome, maar wijfelende wens) in zeven weken tijds 2.500 abonnementen te boeken. Het werden acht weken en — wat ontzettend veel belangrijker is — de oorspronkelijke streefnorm werd gewoonweg verdubbeld. Zelfs de meest optimistische onder ons — en dat was Wim Jorissen — had nooit op een dergelijk fantastisch resultaat durven rekenen. Persoonlijk hadden we volgende waardeschaal aangelegd: 1.500 abonnementen — een mager beestje; 2.000 abonnementen — een redelijk resultaat; 2.500 abonnementen — een succes; 3.000 abonnementen — een triomf. Aan 3.000 waren onze superlatieven uitgeput, zodat we voor 5.200 werkelijk geen woorden vinden. Tenzij een woord van dank aan de velen die een halve winter lang iedere avond op de baan waren om een dergelijk fantastisch resultaat uit de brand te slepen.

Die 5.200 nieuwe abonnementen vormen slechts een voorlopig eindresultaat. Volgende week brengen wij nogmaals een (nieuwe) stand, waarin een aantal achtergebleven resultaten zullen worden opgenomen. Vervolgens wordt de eindrekening opgemaakt op het sekretariaat, waarna nogmaals contact wordt opgenomen met de arrondissementen. Het eindresultaat — met tal van namen, gegevens en feiten, volgt dan kort nadien in ons blad.

En nu dan weer de ranglijst in omgekeerde volgorde met achter de naam van het arrondissement tussen haakjes de stand in de rangschikking van vorige week.

17. BRUSSEL (17)

Is tot 83 t. h. geraakt. Week voordien 70 t. h. Tot 100 t. h. geraken is nu wel helemaal een dubbeltje op één kant geworden.

16. OUDENAARDE (15)

114 t. h. van de streefnorm en dus: opdracht ruimschoots volbracht. Week voordien 100 t. h. Flink resultaat voor dit zo moeilijk te bewerken en te bewegen taalgrensarondissement.

15. BRUGGE (16)

Met 116 t. h. ook een eind boven de norm. Vorige week 92 t. h. Brugge stond reeds hoog in de rangschikking vooraleer de abonnementslag begon.

14. ROESELARE (14)

Ex aequo met Brugge: eveneens 116 t. h. Vorige week 113 t. h. Dit arrondissement heeft achter toegezegd dat het bij de definitieve optelling een eind hoger zal staan.

13. GENT (13)

152 t. h. van de (hoge) streefnorm. Vorige week 128 t. h. De Gentenaars zelf twijfelden er aanvankelijk hard aan, of ze de norm zouden halen. Ze deden het schitterend!

12. ANTWERPEN (9)

154 t. h. van de streefnorm. Week voordien 150 t. h. Feitelijke zou Antwerpen hoger in de rangorde moeten staan; we verklappen echter het geheim van de twaalfde plaats als we zeggen dat dit arrondissement moest instaan voor 500 nieuwe abonnementen: een duivelse opgave!

11. LEUVEN (11)

Een zeer behoorlijk resultaat met 155 t. h., tegen het aanvankelijk eigen scepticisme in. Week voordien 145 t. h.

10. MECHELEN (10)

165 t. h. Week voordien 148 t. h. Er komt nog een pak binnen, kort beloofd.

9. KORTRIJK (12)

166 t. h. Week voordien 133 t. h. Ook hier is een geheim te verklappen. Kortrijk moest volgens norm 80 nieuwe abonnementen halen. Het arr. bestuur verhoogde de norm zelf tot 120. Eigenlijk zou Kortrijk dus aan 207 t. h. moeten staan, op de zevende plaats.

8. IEPER (7)

201 t. h., net zoals de week voordien. Een meer dan voortreffelijk resultaat!

7. AALST (8)

206 t. h. Week voordien 200 t. h. Goede uitslag voor een traditioneel goed arrondissement.

6. ST. NIKLAAS (6)

266 t. h., week voordien 220 t. h. Hebben (zoals het de bedoeling was) waarschijnlijk definitief Aalst voorbijgestoken.

5. DENDERMONDE (4)

Opent met 360 t. h. de rij der superlatieve arrondissementen. Week voordien 343 t. h.

4. TURNHOUT (2)

421 t. h.; week voordien 380 t. h. Schitterende start, iets minder scherpe eindspurt dan de eerste drie.

3. OOSTENDE (3)

Alleen insiders kunnen bevoeden, welke inspanning er werd geleverd om op te rukken naar de 3de plaats, met 432 t. h. Week voordien 347 t. h.

2. TONGEREN (5)

De tijgersprong van Poeske Scherens: van de 5de terug naar de 2de plaats. 449 t. h.; week voordien 342. « Zo as m'n Limburg, zo is er maar ein... »

1. HASSELT (1)

Er zijn er meer dan « ein », er is immers ook het onklopbare Hasselt met (even vasthouden a.u.b.) 610 t. h. van de streefnorm. Week voordien 449 t. h. « Doo geet niks bove... »

« Wij herinneren ons, hoeveel jonger dan de stameenheid als machtige politieke en kulturele faktor de staten zijn, die het leven der onderscheiden delen in verschillende banen geleid hebben ».

nederlandse stam rouwt om professor geyl

de 16de eeuw niet door natuurlijke doch door strategische oorzaken werd uitgelokt, algemeen aanvaard.

Pieter Geyl was dus een Groot-Nederlander en uiteraard een flamingant, zoals er tussen beide wereldoorlogen in Noord-Nederland wel meer waren. Hij was ook socialist, wat normaal is voor een historicus die de sociale bewegingen in de geschiedenis onderkent en over die geschiedenis in een menselijk-bewogen toon kon schrijven, zodanig dat zijn werk niet alleen de vakman doch ook de gewone intellectueel boeit. Dit staat dan in schrille tegenstelling met onze Vlaamse partij-socialisten, die losgerukt waren en nog zijn van de volkse basis, waarop hun opvattingen slechts ten dele steunden. (Wel de beeftaek maar niet de kultuur, wel een sociale beweging doch niet de erkenning van onze Belgische dualiteit en nog minder van onze Heel-Nederlandse eigenheid en stameenheid). Dat is dan het voordeel, in Noord-Nederland socialist te zijn en terzelfdertijd heel normaal Groot-Nederlander (cfr. Ds. Domela Nieuwenhuys-Nyegaard).

De Vlaamse zaak heeft prof. Geyl altijd nauw aan het hart gelegen. Ondanks protest in Noord en Zuid aarzelde hij aldus niet, namens Noord-Nederland op een IJzerbedevaart te komen spreken enkele jaren geleden. Dat was Geyl te voeten uit: hij handelde, hij verdedigde zich niet en propageerde zijn werk niet. Het overtuigde uit zich zelf.

Dit artikel is geen boekbespreking. Het is een piëteitsvolle herinnering aan een grote figuur van onze stam. Een echt historicus, met zeer ruime belangstelling zoals blijkt uit de op-

somming van enkele titels van zijn werk: « Oranje en Stuart », « Napolcon, voor en tegen in de Franse geschiedschrijving », « De Groot-Nederlandse gedachte », « The revolt of the Netherlands », « The Netherlands divided » (waarin hij een zelfde visie ten toon spreidt als in zijn Stam-geschiedenis), « Vrijheid », « Patriotten en NSB-ers » en « De Patriottenbeweging 1780-1787 ». Prof. Geyl was als medewerker aan « Vrij Nederland » actief, blad dat overigens niet steeds zijn opvattingen inzake politiek en geschiedenis deelde. Speciaal wijzen we op zijn « Figuren » (Franse, Nederlandse, Engelse, Amerikaanse, Duitse en Italiaanse figuren) waarin hij levendige portretten borstelt van politieke en kulturele personiteiten, doorstraald van een milde humor en als essays vlot lezend, zoals alles van deze schrijver die niet anders kon dan menselijk zijn, omdat hij zulk een grote belangstelling had voor al wat des mensen was. Vandaar ook zijn veelvuldige verblijven in Vlaanderen tussen beide wereldoorlogen in. Hij wou er bij zijn, het allemaal van dicht zien, dat zonderling-krioelende en strijdbare leven daar in Vlaanderen.

Zijn stoffelijk overschot werd op 3 januari 1967 verast. Het aardse einde van een vrijdenkend man, die door zijn wetenschappelijke arbeid aan de volkse strijd om een Heel-Nederlands besef een hechte basis schonk, die de romantiek van deze strijd in een sterke bolster omvat. Hij weze daarom vanuit Vlaanderen geprezen en gedankt. Vandaag gedenken alle Vlamingen hem niet als ere-Vlaming doch als een hunner eigen voortrekkers!

K.v.B.

Wij leiden dit « In Memoriam Professor Pieter Geyl » in met een citaat uit zijn inleiding tot de « Geschiedenis van de Nederlandse Stam », het werk dat Geyl's naam beroemd heeft gemaakt, niet alleen in de Nederlanden doch ook in gans de Westerse wereld. De oud-hoogleraar in algemene en vaderlandse geschiedenis aan de universiteit van Utrecht was een beminnelijk man, die echter onverzettelijke standpunten kon innemen en zich weinig stoorde aan kritiek. Hij bezat de zelfzekerheid van de man, die weet dat hij gelijk heeft en die — om het een beetje grootsprakerig te zeggen — misschien wel over een zekere zienersgave beschikt.

Geschiedschrijving en doceren is een vak, niet als een ander, maar dan toch een vak. De leek is vaak geneigd — ook in andere domeinen — er bepaalde vaste zienswijzen op na te houden, krachtens opvoeding en traditie en tegen beter weten in van deskundigen. In historisch verband heeft Geyl daarmee gebroken door o.a. de historische personages ook van een moreel waardeoordeel te voorzien, dat stellig een persoonlijke visie weergaf doch de verdienste heeft, deze personages menselijk zoveel dichterbij ons te brengen. Deze « eigengereidheid » verklaart ook, waarom precies Geyl de Geschiedenis van de Nederlandse Stam heeft geschreven, een monumentaal werk waarin hij grondig de stelling afbrak, dat men geschiedenis per land of natie moet zien en geen oog mag hebben voor een stamverwantschap, ja lots- en wezenverbondenheid, die uiteindelijk niet gehinderd wordt of mag worden door staatsgrenzen. Als zodanig was Geyl in onze landen een voorloper. In dit verband was Geyl's visie voor ons, Zuid-Nederlanders, van kapitaal belang. Opgevoed als we waren in de Belgicistische opvattingen, in het zo kunstmatige als enge keurslijf van een Belgische vaderlandse geschiedenis — net als de Noordnederlanders in hun « verhollandse vaderlandse historie » — welke opvattingen wetenschappelijk door professor Pirenne « geboekstaafd » werden, heeft Geyl met zijn Geschiedenis van de Nederlandse Stam deze myte tot de grond afgebroken en a plus b bewezen, dat van de Dollart tot de Somme in feite één volk leeft en heeft geleefd. Dat is zijn grote verdienste voor alle Nederlanders in het algemeen en voor de vlaamsbewusten in het bijzonder geweest, des te meer, daar hij met deze stelling internationale erkenning en hoge waardering afdwong. In de dertiger jaren heeft dit

doch het belgicistische standpunt heeft vrij vlug het onderspit moeten delven. Vandaag de dag is zijn stelling, dat de scheuring der Nederlanden in

De Waalse Vereniging van Overheidspersoneel heeft voor enkele dagen een voorlichtingsvergadering gehouden over de uitvoeringsbesluiten bij de taalwetten, waarover « Le Soir » verslag heeft uitgebracht onder de veelzeggende titel: « De frankofone funktionarissen zijn ongerust ».

Tot stichting van onze lezers zullen wij trachten de redenen van die ongerustheid hier zo bondig mogelijk op te sommen, met onze bedenkingen.

De uitvoeringsbesluiten voorzien in het evenwicht, vanaf de graad van directeur, per groepen van hiërarchische graden, wat volgens die Walen een schijnheilig middel zou zijn om in alle topfuncties een verhouding van 6 Vlamingen tegen 4 frankofonen te verwezenlijken.

Volgens ons zou dit, op grond van de bevolkingscijfers, niet meer dan billijk zijn.

Het tweetalig kader zal overrompeld worden door Vlamingen. De Walen geven dus toe dat zij geen Nederlands willen leren.

Bij de eerste gelegenheid zullen de éentaligen (dus de Walen) te kiezen hebben voor een éentalige streek, waar zij de promotie van de plaatselijke agenten zullen blokkeren. Hun konkluzie: duizenden betrekkingen zullen definitief verloren gaan voor de Walen. Onze konkluzie: dit is een onrechtstreekse betekenis dat de éentaligen, dus de Walen, tot op heden duizenden betrekkingen

Het feit dat zoveel « verworven rechten » te beschermen zijn bewijst volgens hen, dat de meeste bepalingen van de wet ongunstig zijn voor de Walen en de frankofonen. Een bekentenis dus dat zij zich in het verleden onrechtmatig hebben vastgenesteld in allerlei functies die hun, op grond van de verdelende rechtvaardigheid, niet toekwamen.

Het beschermen van verworven rechten is onder deze omstandigheden niets anders dan het verdedigen van onrechtmatig verkregen voorrechten.

Met betrekking tot de taalinspektors noemt de « Association Wallonne » het een bijkomende arglistigheid, dat al de taalinspektors tweetalig moeten zijn wat tot gevolg zal hebben dat de frankofonen geweerd zullen worden. In feite is het toch maar billijk dat een meneer, het weze dan nog een inspekteur, die mede moet oordelen over de taalkennis van een kind, zelf de twee talen moet kennen. De meeste kuisvrouwen zouden de hoge pietten van de pedagogie op dit gebied nog een lesje kunnen geven.

de hoge frankofone ambtenaren « gedubbeld » worden, maar de Nederlandse ambtenaren zullen zelden behoefte hebben aan een taaladjunkt. Wat nogmaals bewijst dat de Walen, door hun onkunde, nutteloze staatsuitgaven veroorzaken. Welke gezond georganiseerde firma zou er ooit aan denken twee éentalige bedienden aan te werven, als hij het met één tweetalige bediende kan doen? En kan men zich iets beschaamder indenken dan dat kaderpersoneel een beroep moet doen op een kollega om in zijn plaats een telefoon- of ander gesprek te voeren, waartoe hij zelf niet in staat is?

Waarom wij een zo grote plaats ingeruimd hebben voor die Waalse ongerustheid? Omdat wij de mening toegedaan zijn dat wij de juiste geestesgesteldheid van onze dialoogpartners moeten kennen. Wij moeten weten dat wij niet tegenover de « Waalse vrienden » zullen staan, over wie sommige dagdromers het maar steeds hebben, maar wel tegenover mensen die verbeterd zullen vechten om hun « verworven voorrechten » in stand te houden. Daartegenover moeten wij stellen onze voor geen kompromis vatbare eis tot gelijkgerechtigdheid op alle gebied.

Als antwoord op het Waalse spreekwoord: « D'about mi, pwi ti » moeten wij eisen wat ons toekomt, niets meer, maar ook niets minder.

DE WALEN WORDEN ONGERUST

NIEUWS VAN DE VOLKSUNIE-PARLEMENTSFRAKTIES

PERSDIENST

Op een parentaire vraag van Wim Jorissen antwoordde de minister-staatssecretaris voor Toerisme dat de persdienst van het Kommissariaat-Generaal voor Toerisme als volgt is samengesteld: 2 bestuurssecretarissen van de Franse taalrol, 1 bestuurssecretaris van de Nederlandse taalrol en 1 opsteller van de Franse taalrol. Of eens te meer de Vlamingen ergerlijk in de minderheid.

« HET VOOR »

De gemeenteschool in Het Voor (Vilvoorde), had vóór 1963 het Frans als voertaal. Volgens de taalwet van 1963 diende ze te worden vernederlandsd. Terplaatse wordt daarmee echter volop de draak gestoken en zouden de lessen rustig verder in het Frans gegeven worden...

Wim Jorissen vroeg of hier geen maatregelen kunnen getroffen worden.

De minister antwoordde dat vóór het van kracht worden van de jongste taalwet de betrokken school een afdeling van het Nederlands taalstelsel had en een transmutatieafdeling. Na het van kracht worden van de wet van 1963 diende enerzijds voornoemde transmutatieafdeling geleidelijk van jaar tot jaar afgeschaft te worden en mochten anderzijds geen nieuwe leerlingen meer ingeschreven worden in deze klassen. Bedoelde instelling wordt regelmatig, minstens éénmaal per jaar, door de pedagogische inspectie en rijkstaalinspectie geïnspecteerd, aldus de minister die verder beweert dat uit de verslagen blijkt dat de taalwetgeving stipt werd nageleefd.

Op het ogenblik dat de inspectie ter plaatse is — eenmaal per jaar — zal dat wellicht het geval zijn!

SPLITSING

Einde van verleden schooljaar werd een eentalige Waal als directeur benoemd van de Rijkshogere technische school te Anderlecht. Volksvertegenwoordiger Anciaux stelde de vraag of nu eindelijk tot een splitsing van de direktie werd overgegaan zoals einde september kon verwacht worden en of er ook een nederlandsstalige direktie werd aangesteld.

De minister antwoordde dat bij K.B. van 10 oktober 1966 het bedoelde instituut werd gesplitst in twee autonome instellingen. Een ambt van direktie van het Nederlands taalstelsel werd bij dit besluit opgericht; de procedure met het oog op de aanstelling is ingezet.

RIJKSWACHT

Voor de rijkswachtbrigade van Sint-Genesius-Rode gelden op taalgebied twee verschillende regimes: de gemeente Alsemberg is eentalig Nederlands; de gemeenten St-Genesius-Rode en Linkebeek zijn nederlandsstalig met faciliteiten voor een franstalige minderheid. De brigade gebruikt bijgevolg twee verschillende uitnodigingskaarten: nederlandsstalige en tweetalige met Nederlands vooraan, alnaar gelang hun bestemming. Ingevol-

ge een administratieve vergissing werden aan de brigade tweetalige kaarten met Frans vooraan geleverd. Na enkele tijd werd de vergissing vastgesteld en ongedaan gemaakt.

Dit antwoordde de minister van Landsverdediging op een vraag van dr Anciaux.

VRIJSTELLING

Senator Jorissen merkte in een parlementaire vraag op dat onder bepaalde voorwaarden vrijstelling van verkeersbelasting verleend wordt voor de wagens die aangeboden worden voor schouwing of keuring in een station voor technische inspectie. Hij vroeg of niet een gelijkaardige gelukkige regeling kan uitgewerkt worden voor wat betreft de verplaatsing met wagens naar de diensten der verkeersbelasting.

De minister bevestigde de vrijstelling voor diegenen die naar de technische inspectie gaan maar betwistte de noodzaak deze tegemoetkoming te verlenen aan hen die de verkeersbelasting gaan betalen « daar het gebruik van het voertuig alsdan niet noodzakelijk is »!

Zoals men weet rijden lieden die zich een auto hebben aangeschaft bij voorkeur met de tram!

BIJ HET ZEEWEZEN

Volksvertegenwoordiger Leys vestigde de aandacht van de minister van Verkeerswezen op de toestand van de tijdelijke agenten bij het Zeewezen. De uitbetaling van overuren vanaf juni 1966 en de uitbetaling van zeegeld vanaf juli '66 werd voor hogergenoemden nog niet verwezenlijkt. De minister antwoordde dat bij gebrek aan voldoende personeel, de betaling waarvan sprake, een zekere vertraging heeft ondergaan; alles wordt — zo belooft de minister — in het werk gesteld om aan deze toestand zo spoedig mogelijk te verhelpen.

OVERWEG

Aan de onbewaakte overweg te Veldegem (Boutensdreef) zijn reeds geruime tijd steenblokken geplaatst voor het aanbrennen van lichtsignalen. Volksvertegenwoordiger Leys maakte de minister van Verkeerswezen er opmerkzaam op dat hier een groot gevaar bestaat o.m. voor een schoolbus die dagelijks minstens tweemaal met honderden kinderen over deze onbewaakte overweg moet. Hij vroeg maatregelen opdat zo spoedig mogelijk aan deze toestand zou verholpen worden.

Uit het ministerieel antwoord leren wij dat de werken deze maand zullen begonnen worden en dat de indienststelling van de signalisering wordt voorzien voor de eerste semester 1967.

We gaan een gang!

LOGBOEKEN

Op een vraag van volksvertegenwoordiger R. Mattheysens antwoordde de minister van Justitie dat sedert 26 april '66 geen in het Frans gestelde logboeken, ingediend door Belgische rederijen met Antwerpen als exploitatiezetel, door de

rechters van de Rechtbank van koophandel te Antwerpen werden gekorttekend.

Op een vraag van volksvertegenwoordiger Schiltz, die ongeveer hetzelfde onderwerp behandelde, zegde hij verder nog dat de aandacht van de gerechtelijke overheid er op zal gevestigd worden dat het regelmatig bijhouden van de registers inhoudt dat zij geparafeerd worden.

Een en ander zal wel nodig zijn vermits het blijkt dat sommige maatschappijen hun dokumenten, die in het Nederlands behoren gesteld te worden, niet meer regelmatig zouden legaliseren.

SABENA

Op 15 juni 1966 interpelleerde Dr Anciaux de minister van Verkeerswezen over de taaltoestanden in de Sabena. Daaruit bleek dat de wet van 2 augustus 1963 hoegenaamd niet wordt nageleefd met al de

sociale gevolgen voor de nederlandsstalige personeelsleden. Het ministerieel antwoord bevestigde deze onjuiste verhoudingen en uitdrukkelijk werd verklaard dat de hogergenoemde taalwet integraal toepasselijk is op de Sabena, ook in afwachting van het koninklijk besluit voorzien in art. 37 van de wet.

Dr Anciaux kwam op deze zaak terug in een parlementaire vraag en wilde o.m. weten hoe de minister gereageerd heeft op de uitspraak van dhr Deswarte, directeur-generaal van de Sabena, in een gesprek met de voorzitter van het V.V.O., toen hij verklaarde dat de Sabena voorlopig niet aan de taalwet onderworpen is, zelfs niet wat het inwendig taalgebruik betreft en dat er aan de benoemingspolitiek niets zal veranderd worden. Anderzijds vroeg dr Anciaux nog waarom in een werkgroep die het K.B. moet voorbereiden de Sabena afgevaardigd is door een franssprekende; of de mi-

nister op de hoogte is van het feit dat een aantal franstaligen als nederlandsstaligen werden aangeduid bij de Sabena en ten slotte of het geweten is dat de beroepsverenigingen van de maatschappij opnieuw een aktie voorbereiden zoals voor twee jaar gebeurd is.

De minister bevestigde in zijn antwoord nogmaals dat de wetten op het gebruik der talen van toepassing zijn op de Sabena maar dat zij slechts na bekendmaking van het K.B. in voege kunnen treden. De afgevaardigde van Sabena in de werkgroep is een franssprekende omdat het hier gaat om iemand die belast werd met de studie van het taalprobleem.

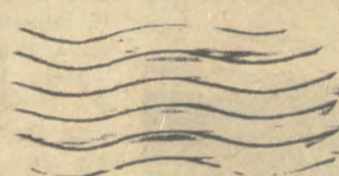
Wat ten slotte het aanduiden van franstaligen als nederlandsstaligen betreft, hier acht de minister dit onmogelijk daar er geen taalrollen bij de maatschappij werden ingevoerd.

Alles bijeen een antwoord dat rond de pot draait.

DOKUMENT

DE EERSTE-MINISTER

straat,

ST. JANS MOLENPARK.

VAN HARTE WENSEN WIJ U

EEN VROLIJK KERSTMIS,

EEN GELUKKIG EN VOORSPOEDIG JAAR 1967

Paul en Lucienne

PAUL EN LUCIENNE VAN DEN BOEYNANTS
ROSPLEINLAAN, 3 - BRUSSEL 5

Van den Boeynants is niet alleen eerste-minister, hij is bovendien 's Rijks eerste spekslager. Hoe hij het ene met het andere combineert, blijkt duidelijk uit bovenstaand dokument. Als wors-

tendraaier-in-het-groot achtte hij zich verplicht, aan alle beenhouwers van Brussel en omgeving zijn beste nieuwjaarswensen over te maken, van « Paul » en « Lucienne ». Als eerste-minister

speelt hij het klaar, zijn nieuwjaarskaartjes zonder postzegel bij de bestemming te doen bezorgen. In het teken van de besparing. Op zijn budget, niet op de Rijksbegroting!

DE AFTAKELING VAN DE NATO

Op 14 en 15 december 1966 heeft de Algemene Raad van de Nato zijn laatste vergadering gehouden te Parijs. De volgende bijeenkomsten zullen in België plaats grijpen, voorlopig in geprefabriceerde gebouwen te Evere, daarna in nieuwe nog op te richten gebouwen op de Heizel, op de plaats waar het Frans paviljoen van de Expo heeft gestaan (toeval of zinnebeeld?). Kostprijs 1 miljard. Die vergadering was het afscheid tevens van de Nato (d.i. de Noord-Atlantische verdedigingsorganisatie) aan Frankrijk, dat zich ongeveer een jaar geleden heeft teruggetrokken uit het Pakt der 15 Nato-landen maar dat (voorlopig?) nog blijft deel uitmaken van de Nato-raad.

Kort tevoren was door de Belgische eerste-minister, vergezeld van de Belgische minister van Buitenlandse Zaken Harmel, te Parijs een officieel bezoek gebracht aan president De Gaulle.

Rond dat bezoek zijn een aantal vraagpunten blijven hangen.

We weten bv. niet van wie het initiatief uitging voor dat bezoek. Werden de Belgische ministers uitgenodigd door de Gaulle? Of hebben zij om dat bezoek gevraagd?

We weten ook niet welk juist het doel was van 't bezoek. Natuurlijk was het geen louter beleefdheidsbezoek! Meer dan waarschijnlijk ging het over de problemen van de buitenlandse en dan vooral van de Europese politiek (Nato, E.E.G., Euratom, E.G.K.S., Eldo en noem maar op). Maar moet het ons dan niet verwonderen dat de Belgische minister voor Europese Zaken, de heer Van Elslande, er niet bij was? Wilden de heren Van den Boeynants en Harmel daardoor laten blijken dat de titel van de heer Van Elslande — « voor Europese Zaken » — er maar voor de

schijn bij is, maar dat Buitenlandse Zaken in zijn geheel stevig in Waalse handen blijft? Of wou generaal de Gaulle weer geen Vlaming? Zoals hij zich onlangs zou verzet hebben tegen de benoeming van de heer Vanderstraeten-Waillet tot ambassadeur te Parijs?

Over het verloop van het bezoek te Parijs weten we eigenlijk ook niet heel veel. De heer Van den Boeynants legde bij zijn terugkeer te Brussel voor de B.R.T. een verklaring af, die de zaken zo voorstelde alsof over de meeste punten in verband met E.E.G. enz. een grote eensgezindheid bestond. Enkel over de Nato lagen de standpunten verder van elkaar. De Franse pers daarentegen geeft een gans andere versie en heet de verklaring van Van den Boeynants gewild-optimistisch.

Tekenend voor de geest van het bezoek was de toespraak die door de Gaulle gehouden werd bij de lunch: het was feitelijk een alleenspraak, want « het Franse protocol liet niet toe dat de Belgische gasten het woord voerden ». Wilde de Gaulle daardoor aan de Belgische ministers bewijzen dat zij enkel klein grut waren, dat naar hem mocht luisteren? Want hoe heel anders was het bij het bezoek van de Russische eerste-minister Kosygin enkele dagen later! Die mocht niet alleen spreken, maar hij deed het op zo'n onprotokolaire wijze, dat niet alleen de Gaulle maar gans Europa ervan opschrok. In zijn rede permitteerde de generaal zich tegenover zijn gasten een paar uitlatingen, die op zijn minst onkies mogen geheten worden. Zo sprak hij van « België, dat om zo te zeggen onze bondgenoot was gedurende de twee wereldoorlogen ». U voelt de nuance, de steek onder water met dat « om zo te zeggen ». Doelde hij op de periode, toen Reynaud de Belgische

Voor eenmaal geen oorlogje spelen in de zandbak, maar kijken naar de huisjes en kazernetjes van Casteau.

koning voor verrader schold, bij de overgave van het Belgisch leger na een eervolle strijd met ongelijke krachten en wapens? Van een grotere onkiesheid, met cinisme vermengd, was de uitspraak van de Gaulle dat « België een staat (is) geboren met de medewerking van Frankrijk ». Wij weten al lang dat de Gaulle daarmee de waarheid spreekt, want de opstand van 1830 werd grotendeels voorbereid en betaald door Franse agenten. Zij slaagden er in, de Verenigde Nederlanden te scheiden. Maar hun doel was niet een onafhankelijk België op te richten, doch wel de annexatie van onze gewesten bij Frankrijk te bewerken, zoals vóór 1815. De eerste vlag die de revolutionairen van 1830 op het stadhuis van Brussel hesen, was de Franse driekleur. Wegens het verzet vooral van Engeland en Pruisen kwam er van die aanhechting bij Frankrijk gelukkig niets in huis. Maar toch was die eerste Belgische staat Frans in taal en wesen: de nederlandsstalige bevolking werd eenvoudig genegeerd. Dat zulks niet maar een losse bewering is, blijkt uit het oktobernummer 1966 van « Le Bulletin du Grand Liège », dat op blz. 6 het volgende schrijft (ik vertaal): « De Walen stellen vast dat het België van 1830 — dat wil zeggen een Staat, die in de grond liberaal was in zijn politieke instellingen en Frans in zijn taal en zijn cultuur — vandaag terugge-

bracht is geworden tot Wallonië ». « Wallonië, dat is het Frans gebleven België van 1830 ».

Wanneer wij bij die voorgeschiedenis van de vergadering van de Nato-raad te Parijs zo lang hebben stilgestaan, dan is het om de geest te begrijpen, waarin die vergadering verliep. Ten gevolge van de ontbindende werking van de Gaulle, die intussen ook de aan de macht gekomen Gaullisten in Duitsland (Strauss, Brandt enz.) besmet had, kwam gans het Natogebouw op losse schroeven te staan. De ministers van de betrokken landen waren ten slotte blij, om de schijn te redden, zich te scharen rond een nietszeggende motie van de heer Harmel, waarbij een studiekommissie wordt opgericht die zal nagaan wat er schort aan de Nato en hoe de West-Oostbetrekkingen kunnen verbeterd worden. Over een jaar zal die commissie verslag uitbrengen! Dat voorstel Harmel was zo onschuldig, dat zelfs de Franse tegenwoordiger er zich bij aansloot. Werd het voorstel misschien door de Gaulle ingegeven bij het Parijse bezoek van onze ministers? Nochtans bepaalde Frankrijk nog nadrukkelijk dat de West-Oostkontakten niet langs de Nato om mochten gevoerd worden, maar door bilaterale kontakten van land tot land. Frankrijk zal daarbij natuurlijk de hoofdrol spelen en de nieuwbakken Duitse wereldpolitiekers Strauss en Brandt lieten zich nog eens lijmen door de idee van een opgewarmde Frans-Duitse vriendschap. Hoever staan we intussen verwijderd van de idee van de Europese politieke integratie? Gaan we integendeel niet met reuzeschreden naar « l'Europe des patries » van de Gaulle? Een Europa dan weer van afzonderlijke staten onder de leiding van Frankrijk en steeds lossers van Amerika? Men heet dat nu « Europese onafhankelijkheid ». Dit wil zeggen een fictie zonder kracht noch verdediging tegenover de Russische kolos, die tijdelijk (voor hoe lang?) aan banden gelegd wordt door het konflikt met China.

Gaat ons land, waarvan de buitenlandse politiek volledig in Waals-Brusselse handen zit, zich in het Franse vaarwater laten meeslepen? We zullen scherp moeten toezien!

Senator H. Ballet.

deze week in de wereld

- Noord-Vietnam wijst de goede diensten van Engeland inzake bestandsbemiddeling af. In zijn nieuwjaarsboodschap stelt Oe Thant dat het de Verenigde Staten behoort, om tot een bestand te komen, de luchtbombardementen te schorsen en met de Vietkong te gaan praten, wat Washington afwijst.
- China's vijfde kernbom ontploft. De zuivering in China's top neemt konkreter en repressiever vormen aan.
- Heftige anti-Amerikaanse rede van de Gaulle op TV-antenne: ouverture tot de kiesstrijd.
- Milovan Djilas in vrijheid gesteld op last van Tito.
- Uit Dulwich Museum (Londen) gestolen oude meesters onbeschadigd in een park teruggevonden.
- Drie doden van formaat: Mohammed Khidder, eens FLN-penningmeester, te Madrid doodgeschoten; Jack Ruby, 55, moordenaar van Lee Oswald, aan kanker overleden; snelheidsduivel Donald Campbell bij rekordpoging (480 km/u.) omgekomen.

MINISTERPENSIOEN

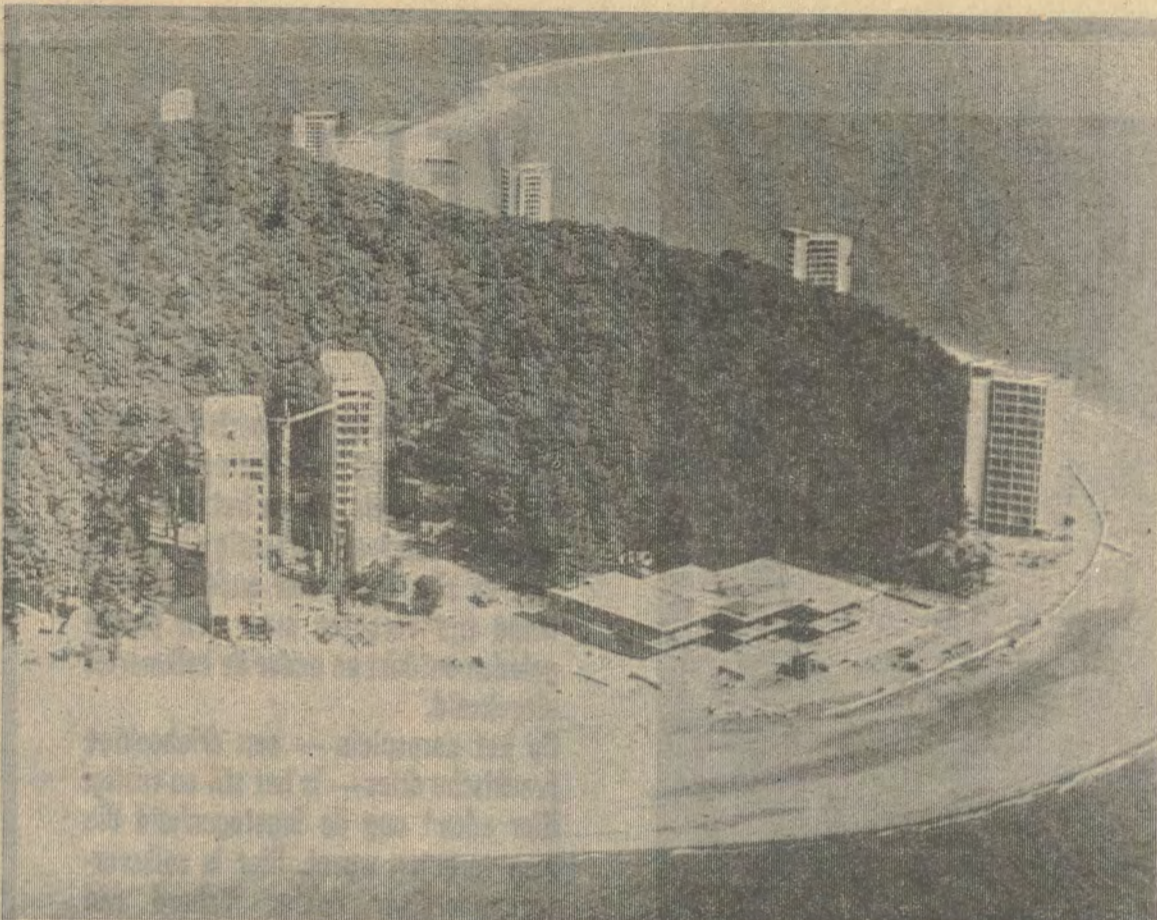
In de Bondsrepubliek krijgt een gewezen minister pensioen, voor zover hij 55 jaar oud is, minstens een jaar in de Bondsregering zetelde en bovendien minstens tien jaar een openbaar ambt uitgeoefend heeft.

Als hij aan deze bepalingen voldoet, ontvangt hij maandelijks 35 t.h. van de tegenwoordige ministerwedde: 7.000 mark plus 300 mark huisvestingspremie. Bij meer dan tien jaar ministerschap stijgt het pensioen voor ieder dienstjaar met 2 t.h. tot een maximum van 75 t.h. der wedde.

Het pensioen wordt echter verhoogd met een aantal premies die berekend worden aan de hand van de behaalde diplomas, de militaire diensttijd en de beroepsloopbaan.

Zo zal Ludwig Erhard thans ongeveer 65 t.h. van zijn ministerwedde ontvangen, hetzij ongeveer 6.000 mark per maand.

Wie niet aan de minimumverplichtingen voor het pensioen voldoet, staat echter na verlies van zijn ministerportefeuille niet dadelijk zonder inkomsten op straat. Hij ont-

Ook de Russische Zwarte Zee-kust ontsnapt niet aan de « trek naar zee en zon » die een der kenmerken is van deze tweede helft der twintigste eeuw. Aan de mooie Pitsunda-kaap rijzen de hotels als paddestoeien uit de grond.

waarover de auto's aan en van boord rijden.

Op 7 september van verleden jaar zank op de lijn Kristiansand-Hirtshals de 2.726 BRT metende, uiterst moderne en veilige car-ferry « Skagerak ». De « Skagerak » was praktisch gloednieuw. Toen zij in zwaar weer kwam en haar lading begon te rollen, begaf de laadbrug aan de achtersteven: het water golfde ongehinderd de parkeerterrein voor wagens binnen.

BEWAAKTE GRENS

Alle waarnemers zijn het er praktisch over eens dat de 8 t.h. verhoging van de jongste begroting voor landverdediging van de Sovjet-Unie niet zozeer in verband te brengen is met de gestegen oorlogskosten in Zuidoost-Azië, dan wel met het Russisch-Chinees geschil.

Rusland treft reeds sinds een paar jaar maatregelen die de Russisch-Chinese grens stilaan tot de bestbewaakte en zwaarst verdedigde van heel de Sovjet-Unie hebben gemaakt. Tipisch voor de toon van de Russische pers terzake is een recent artikel van de « Komsomolskaja Pravda » die schreef: « China is volop bezig met de voorbereidingen van een oorlog tegen Rusland ».

Ter vergelijking met de regering in ons land.

Het ideologisch geschil is meer en meer afgeleden naar een klassiek geschil tussen « imperialistische » staten, China eist grote delen van Sibirië op, daaronder ook de kuststreek van Charabowsk en Vladivostok. Aan Russische zijde worden deze territoriale eisen afgewimpeld met een argumentenarsenaal dat rechtstreeks uit de terminologie van het patriotisme en staatsnationalisme stamt: « Charabowsk, deze Russische stad die door onze voorvaders werd gesticht en gebouwd... ».

SCHIPBREUK

De schipbreuk van de Griekse car-ferry « Herakleion » is geen alleenstaand geval. Alhoewel bewezen werd dat de Griekse boot ouderwets en nauwelijks zeewaardig was, zijn schipbreuken van car-ferry's toch geen uitzondering.

Al deze schepen hebben gemeen, dat zij uiterst kwetsbaar zijn aan de laadbruggen

TEDDY PACHMANN

Een gewichtig heerschap, die Teddy Pachmann. Meer dan 100 kg « op voet » (zoals dat in de geijkte taal der slaggers zou heten). Expert-boekhouder van beroep. Een niet zo onberispelijk verleden: in 1953 werd hij « wegens zware fouten in het uitoefenen van zijn dienst » ontslagen door de postdirectie van Wenen. Hij liet enkele jaren geleden zijn echtgenote zitten en onlangs nog een vriendin-met-zoon. Van de echtgenote wil hij nu definitief afscheren, niet zo maar via een burgerlijke scheidingsprocedure, doch via een uitspraak van de pauselijke Rota Romana. Hij gaat het zo hoog zoeken, omdat hij wil uitkijken naar een vrouw « die past bij zijn stand en zijn verplichtingen ».

Want Teddy Pachmann — zo heet hij intussen al niet meer, maar dat vertellen we zo dadelijk — is het geheim wapen van Oostenrijks sociaal-demokraten tegen de Habsburgers.

De geschiedenis begint eigenlijk in 1880. In dat jaar huwde de Habsburger kroonprins Rudolf in het geheim met de Toscaanse hertogin Maria Antonia. Uit het door de Habsburgers genegeerde huwelijk sproot een zoon die onder de naam Pachmann het burgerlijk leven inging. Van die Pachmann is Teddy de zoon en dus is hij een kleinzoon van kroonprins Rudolf.

De thans 42-jarige Dusseldorfer expert-boekhouder ontdeed zich in 1965 langs gerechtelijke weg van zijn burgerlijke naam om zich als loot aan de Habsburger-stam te doen erkennen. Bij gerechtelijke uitspraak werd eens en voor goed vastgelegd dat hij inderdaad een afstammeling was van kroonprins Rudolf's geheime echtverbintenis met Maria Antonia.

Keizer-grootneef Teddy had niet al te veel moeite om zich langs gerechtelijke weg wettelijke aanspraak op Habsburger-titels te verschaffen. Hij werd stevig gesteund door het Weense « Kronprinz-Rudolf-Gesellschaft ». Wie niet vertrouwd is met de geschiedenis der Habsburgers, zou achter dit gezelschap een verzameling vrome K.u.K.-nostalgiekers gaan zoeken. Niets is minder waar: het gezelschap wordt voorgezeten door een meneer Harold Schelbaum; zijn vrije tijd besteedt hij aan Rudolf-verering, maar beroepshalve is hij vertegenwoordiger van de Weense uitgeverij A. Pichlers. Deze uitgeverij nu is eigendom van de door de socialisten beheerste vakbond van Oostenrijk.

Dat is geen toeval; de rode sindikalist van Oostenrijk zijn inderdaad zeer bewust

sterk geïnteresseerd in Teddy Pachmann en diens verdoken Habsburger-herkomst. In de vakbond-uitgeverij Europa verscheen enkele weken geleden een documentenverzameling van meer dan 380 bladzijden, waarin de aanspraken van de expert-boekhouder op de Habsburger-erfenis uitvoerig werden uiteengezet en gestaafd. Begin december organiseerde de uitgeverij een voor-archtencyklus, tijdens dewelke keizerlijke Teddy ijverig handtekeningen uitdeelde aan opgetrommelde vakbondsleden. Men kan zich het tafereel voorstellen: de zwaarlijvige, naar het uiterlijk sterk plebejische neo-Habsburger eerbiedig omringd door brave sociaal-demokratische metaaldraaiers en metsers die op sindikaal bevel voor één keer nu eens niet republikein moesten zijn.

Waarvoor die hele poppenkast?

Het antwoord op die vraag ligt bij de echte Habsburger-troonpretendent, Otto von Habsburg-Lothringen. Otto von Habsburg, oudste zoon van de laatste keizer der Donau-monarchie, is een uiterst beschaafd en verstandig man die zijn brood verdient met het schrijven van doorgaans zeer leesbare artikelen over internationale politiek in de wereldpers. Tot voor kort was het hem bij de (republikeinse) grondwet van Oostenrijk verboden, ooit nog voet te zetten op vaderlandse bodem. Toen de Oostenrijkse republiek na de eerste wereldoorlog werd uitgeroepen, werd in de grondwet een bepaling opgenomen die alle Habsburgers voor eeuwig uit het land bande.

Onlangs is deze bepaling herroepen en op 31 oktober kwam Otto von Habsburg — zeer bescheiden en zonder het minste ceremonieel — voor het eerst sinds bijna een halve eeuw even op vakantie in Tirol.

De rode sindikaten riepen hun leden op tot een proteststaking. Einde november kwam Otto terug het land in. Ditmaal volgde er geen staking, want ten eerste is de Oostenrijkse economie niet bestand tegen dergelijke chronische belijdenissen van anti-Habsburgergezindheid en vervolgens was Teddy Pachmann sindsdien tegen Otto in lijn gebracht.

Pachmann is vastbesloten om zich, op aandringen van de sociaal-demokraten, tot « hoofd » van het Habsburger-huis te doen uitroepen. Zijn perschef (zo ver heeft hij het al gebracht!) verklaart dat « de Habsburgers nu wel weke in de knieën zullen worden ». En de Weense « Arbeiter-Zeitung » jubelde: « Pachmann verklaart Otto de oorlog ».

A.N. Touano.

Nee, geen « witvis »-rekken aan de Oostendse vissershaven of elders langs de Vlaamse kust. Deze droogrekken staan in Bakoe, een der grootste visserijcentra van Rusland.

VELZEKE

Velzeke ligt — in het toeristisch zeer schone landschap rond Zottegem — op een verhevenheid. Boven het dorp rijst de mooie kerktoeren, krachtig en gebald met in zijn flank een oude kalvarie, lange tijd vergeten maar een poosje geleden ontdekt en onder de kalkmortel uitgehaald.

Op het dorpsplein — een driehoekige Frankische dries — is het stil en rustig. Hier ademt nog de ingetogenheid die men vergeten waant. Hier is volksverteenwoordiger dokter Richard van Leemputten (foto rechts) burgemeester en woont hij samen met zijn vrouw en 5 kinderen (foto onderaan) — waaraan onlangs een Algerijns vluchtelingenjongetje werd toegevoegd — in een stemmige woning waar wij gastvrij ontvangen werden.

Dokter van Leemputten werd geboren te Werchter in Brabant. Het is maar een klein dorpke tussen Leuven en Aarschot, de jongste jaren wel nu en dan in het nieuws gekomen door de overstromingen die er plaatsgevonden hebben. Eigenlijk is het ook het dorp van Pater Damiaan en van Poeske Scherens. Velen zullen misschien zeggen : « Pater Damiaan, die was toch van Tremelo » en dat is juist, maar ten tijd van de geboorte van de grote Vlaamse melaatsheilige was Tremelo nog een gehucht van Werchter en dus was ook hij eigenlijk een « Werchteraar ». Dokter van Leemputten, die 23 juli 1916 geboren werd, zat op dezelfde schoolbanken waarop ook pater Damiaan zijn eerste wijsheden werden bijgebracht en hij was een klasiegenoot van Poeske Scherens, de man die als renner zo'n grote naam zou verwerven. « Samen nog met de marbels gespeeld en gevochten » herinnert zich de dokter.

Richard van Leemputten liep overigens zélf zijn vlegeljaren uit in de plaatselijke onderwijsinstelling. Z'n ouders waren niet zo'n welstellende mensen. Ze waren met vier thuis (een zuster en twee broers, waarvan een gestorven is) en vader die maar een simpele werkman was, had het niet zo erg gemakkelijk om het gezin de kost te geven. Hij was socialist, nog een van het goeie hout zoals vele strijders van het eerste uur en het is maar onder de invloed van zijn kinderen dat hij later Vlaams-nationaal is gaan voelen.

STUDENT

De jonge van Leemputten was een goed student en toog weldra naar het bisschoppelijk kollege St. Jozef te Aarschot waar hij onder de invloed van verschillende hoogst merkwaardige leraars al een flinke dosis vlaamsgezindheid opdeed. Een van de opmerkelijkste was wel de retorica-leraar Gust Cardijn, kozijn van de huidige kardinaal Cardijn en evenals deze laatste stammende uit Halle. Hij was zeer Vlaamsgezind en bracht dat soms op zeer krasse wijze tot uiting. Dr van Leemputten herinnert zich nog goed een van zijn uitvallen tegen De Standaard die in die tijd al even minimalistisch kon doen als dat nu het geval is. Toen die krant op zekere dag weer eens koud aan 't blazen was waar het eigenlijk warm behoorde te zijn, zei leraar Cardijn in volle cursus : « die Standaard, daar kunt ge niks anders mee doen dan ermee naar het « klein plaatske » gaan » !

Ze stonden er ook volop in het A.K.V.S. en ondergingen de weldadige invloed van verschillende vooraanstaande leiders uit die beweging o.m. Leh-

tings bij die door de studentenbond georganiseerd werden — de dokter weet nog zeer duidelijk de aanhef van één der spreekbeurten van prof. Daels : « de ziekste mensen zijn zij die niet weten dat ze ziek zijn; ons Vlaams volk is ziek maar weet het niet » — maakten de vormingskampen te Nijlen mee en stonden ook volop in de strijd tegen de afwijkende beweging die toenmaals door het pas-gestichte K.S.A. onder leiding van kannunik Dubois tot stand kwam.

Na het kollege de universiteit van Leuven. En weer dagelijks op-en-af, 26 kilometers per fiets, zoals dat zeven jaar lang naar Aarschot had gegaan. Dr van Leemputten kon goed fietsen in die tijd: « als ik toen naar m'n tante in Spijkenisse bij Rotterdam reed dan gebeurde dat haast in één trek, zelfs eten op de fiets, alleen een keertje afstappen in Roosendaal voor de doeane en aan het Hollands Diep bij het veerpont ».

In Leuven was de jonge student al spoedig betrokken bij de Vlaamse actie : hij werd lid van de V.N.V.-studenten, afdelingsleider van de Vlaams-nationale partij op z'n dorp, actief in betogingen, meetings, tokenjachten, als lid van de Brabantse Gilde en de Noord-Brabantse klub (de klub van het witloof) en ook als spreker op talloze vergaderingen van studentenverenigingen en Vlaamse organisaties uit de omgeving van Leuven en Werchter. Hij ontmoette er ook flinke mensen als Van Langendonck die later dokter werd in Muizen en Karel Godeeris die in die tijd praeses was.

DOKTER

In 1943 was hij afgestudeerd en ging zich als dokter vestigen te Heist-op-den-Berg, op het gehucht Goor. Meer dan een jaar woonde hij daar in het school-

huis bij meester Matthijs. « Een zeer interessante mens » weet Dr van Leemputten en een groot natuurvriend. Die kon soms plotseling komen binnenstormen onder de kreet : « dokter kom ne keer, die zwartkoppige grasmus is aan 't fluiten ». Hij heeft er de liefde voor de dieren van overgehouden, zodanig zelfs dat wij — toen wij dit bezoek aflegden en in de tuin zaten — bijna een processie tamme ratten « op schoot » kregen die doodgemoedereerd door het kleine tuintje van het doktershuis paradeerden en langs een klein gaatje de staldeur in en uit liepen ! « Gezonde beestjes » zegt dokter van Leemputten.

Ons niet gelaten, zolang ze maar niet aan tafel opgediend worden...

In Heist-Goor was de jonge dokter bijzonder actief, niet alleen in zijn praktijk die hij op korte tijd flink uitbouwde, maar ook in de Vlaamse beweging. Overall waar ze hem vroegen was hij present om spreekbeurten te geven of om te gaan tegenspreken waar de tegenstrevers kwamen. Hij heeft er minister Vranckx nog aan herinnerd in het parlement, hoe hij deze in eigen dorp in

WIJ in v
vlaams nationaal

de zaal « bij Litteke » en vergezeld door enkele « Vossen » ging tegenspreken; dat was de mode in die tijd.

Na de oorlog kregen ze natuurlijk last. Vaders woning werd geplunderd, « ze » wilden zelfs brand stichten maar dit werd belet door 'n buurman-smid die kordaat zegde dat ze met hun benzine naar binnen konden gaan maar dat ze er dan moesten blijven want levend zouden ze niet meer buiten komen...

De dokter zelf draaide de nor in, heeft zolang « gezeten » als ze hem gaven : vijftien maanden. Hij kreeg de kans een genadeverzoek in te dienen maar weigerde dit vlakaf te doen. Het voorstel

OP BEZOEK

DR. VA

ging van het auditoraat zelf uit, hij had maar te tekenen. « Ik blijf hier zitten tot de laatste sekond, ik wil de auditeur geen dankbaarheid tonen ». Tegen z'n advocaat die met het « goede nieuws » kwam aandragen zei hij : « ge moet hem alleens niet bedanken, zelfs beleefdheids-halve niet; ik vergelijk hem bij een baan- stroper die eerst mijn geldbeugel afgenomen heeft en me nu vijf frank weergeeft om een pint gaan te drinken ». Z'n veroordeling geschiedde zogezegd op grond van volgende activiteiten : troon aan het wankelen gebracht en propaganda gemaakt voor de vijand. Hij

Vlaanderen

kwam weer in Leuven terecht, want het was in de universiteitsstad dat hij zijn gevangenisstraf uitzat.

IN DE POLITIEK

Na zijn vrijlating toog hij onmiddellijk weer aan het werk, gedeeltelijk in eigen streek, gedeeltelijk als interim. Tot hij in contact kwam met een jongen uit Velzeke die in Werchter terecht gekomen was omdat hij er het meisje van zijn hart had ontdekt. Hoe een dubbelte rollen kan : de Velzekenaar wees er dr van Leemputten op dat er te Velzeke nog wel plaats was voor een dokter en zo kwam hij in het Oost-Vlaam-

de Béthune gehad die het Vlaamse-nationale kamp mede kwam verwoegen en van wie gezegd werd dat hij een fransprekende was, maar die in werkelijkheid zeer Vlaams-overtuigd was, onze taal uitstekend sprak en een der eerste leden van de Vlaamse Oudstrijders was, evenals van de Vlaamse Automobilistverbond en een persoonlijke vriend van Joris van Severen. Dr Van Leemputten was ook een van de zeven stichters van de Volksunie, steunpilaar op allerlei gebied maar vooral financieel in de eerste harde periode. Het gebeurde eens dat hij zelf kramp zat en dat het spaarpotje van mevrouw van Leemputten diende aangesproken te worden.

BURGEMEESTER-VOLKSVERTEGENWOORDIGER

In 1958 werd hij tot gemeenteraadslid van Velzeke verkozen op de lijst « Volksbelangen » waarmee hij in eigen gemeente opkwam.

In 1961 volgde z'n verkiezing tot volksvertegenwoordiger met een aantal voorkeurstemmen dat rond de 3.600 lag; deze verkiezing werd nogmaals op klinkende wijze bevestigd in 1965 waarbij de populaire dokter meer dan vijfduizend stemmen wist te halen.

Intussen was hij ook burgemeester van Velzeke geworden. Met z'n twee zetels, behaald op een zuiver-Vlaamse lijst ditmaal, zat hij op de wip en wist aldus het bestuur van zijn gemeente (in samenwerking met de socialisten) in handen te krijgen. De benoeming had nogal wat voeten in de aarde : onder Gilson werd wat aan touwtrekkerij gedaan met de bedoeling dr van Leemputten uit de burgemeesterszetel te houden en een kandidaat van de C.V.P.-minderheid te benoemen, maar dat manuever heeft men toch niet goed aan-

oudere mensen in de streek zijn gebrekkelijk, een hoger percent dan elders in het land.

Ook nu nog heerst er hier een gebrek aan werkgelegenheid, gaan velen buiten het gewest werken vooral naar Brussel, zijn er (voornamelijk in de winter) nog een groot aantal stempelaars (dr van Leemputten heeft voor hen een speciaal verwarmd lokaal in het gemeentehuis laten inrichten) en vindt men ook nog veel kleinere landbouwbedrijfjes. Het zijn de vraagstukken die door deze toestand gesteld worden, die dr van

BIJ

VAN LEEMPUTTEN

se dorpje terecht waar hij thans nog altijd woonachtig is en waar hij sinds de jongste gemeenteverkiezingen burgemeester werd. Anders zou hij in Arendonk gekomen zijn waar hij reeds een woning had gehuurd maar die werd te elfder ure opgezegd door de eigenaar...

Zodoende zakte hij af naar Velzeke waar hij op een wel zeer gedenkwaardige elfde juli van het jaar 1946 aankwam. Hij betrok er in het begin een paar gehuurde kamers van het huis dat hij thans nog steeds bewoont. Een jaar of zeven later kocht hij deze woning zelf aan. Het is oorspronkelijk een oude boeren-doening die al een hele geschiedenis achter de rug heeft en die thans zeer mooi werd gerestaureerd en ingericht.

Z'n rechten kreeg hij al vrij spoedig terug. De voorzitter van de rechtbank maande hem weliswaar, zich niet meer met politiek in te laten maar dat duurde niet lang want drie maanden nadien was dr van Leemputten reeds kandidaat op een Vlaamsgezinde lijst. Het was de lijst De Vos, de oud-gouverneur, aan wie hij z'n woord had gegeven een uur voor professor Elaut, de huidige senator, hem opbelde om hem te vragen op de lijst van de toenmalige Concentratie te Aalst te staan, samen met Merlevede die overigens tot z'n familie behoorde langs de kant van zijn vrouw (dr Van Leemputten huwde in 1947). Sukkes was er niet, althans niet persoonlijk omdat de jonge dokter toen nog een weinig gekende figuur in z'n nieuwe woonplaats was. Nadien ging dat steeds in stijgende lijn : dokter van Leemputten zou tijdens de daaropvolgende verkiezingen steeds de kaaroplijst van Aalst trekken. Hij herinnert zich nog zeer levendig die eerste harde periode, ook de eigenaardige anekdoten. Zo heeft hij eens als medestrijder de Aalsterse baron

gedurfd en het is tenslotte onder de socialist Vranckx dat de uiteindelijke benoeming bevestigd werd. Dit samengaan van Vlaams-nationalisten en socialisten is een unicum in Vlaanderen, maar het heeft daarom niet tot slechte resultaten geleid.

Velzeke is anders een stille gemeente, telt amper 3.450 inwoners en vormt één geheel met Ruddershove dat vroeger een onafhankelijk dorp was met eigen bestuursapparaat en beheer maar dat na de Franse revolutie bijgevoegd werd. Op het gemeentehuis wordt nog een stempel met het zegel van Ruddershove bewaard.

Het bestuur van dergelijke gemeente brengt geen schokkende en opzienbarende dingen mee. Het is de dagelijkse zorg van verbetering van kleinere wegen, een zaak waarmee dokter van Leemputten zich in de eerste instantie ging bezighouden, van administratieve rompslomp rond de aanleg van een grote baan : geloop naar ministerie, een ont-eigening links en rechts enz...

Daar is ook de nieuwe gemeentelijke bibliotheek die onder impuls van burgemeester en eerste schepen tot stand kwam. Er werd een grote bijval genoteerd, vooral onder de jongeren en er gebeuren gemiddeld per dag zowat tachtig uitleeningen wat zeker niet slecht is op een bevolking die toch niet zo omvangrijk is. Op deze bibliotheek is dr van Leemputten dan ook terecht fier: met trots toonde hij ons de gezellig ingerichte ruimte (een bovenvertrik van het kleine gemeentehuis) waarin de boeken werden ondergebracht, overzichtelijk opgesteld en deskundig gekozen volgens de behoeften van de lezers. Ons viel hierbij vooral op hoe de dokter verschillende zeer fraaie schilderijen uit zijn persoonlijk bezit afstond om de bibliotheek mede te versieren.

VELZEKE

In dezelfde zin worden nu ook plannen gemaakt om te komen tot de oprichting van een gemeentelijk museum. Velzeke is een vindplaats van talrijke Romeinse overblijfselen : hier was immers een terminus van de grote heirbaan die van Bovaais naar Tongeren liep.

Er stonden villa's, wat bewezen werd door de opgraving van muren en de vondst van sleutels, beeldjes, urnen, munten, potjes enz... Ook versterkingen waren aanwezig evenals brandgrachten, de Romeinse stortplaatsen voor afval. Maar reeds voor de tijd dat de legioenen uit het zuiden kwamen was er een bewoning, wat kon vastgesteld worden aan de hand van silex en bronzen voorwerpen die ontdekt werden. Luchtfoto's hebben de aanwezigheid van verschillende ruines aangetoond maar de opgravingen werden tot nog toe slechts gedaan door particulieren die hierdoor soms in staat waren belangrijke verzamelingen aan te leggen. Plannen worden nu gemaakt om de zaak systematisch aan te pakken en op deze wijze een museum te vullen.

Onvermijdelijk zullen er echter ook nog andere zaken in dat museum terecht komen, misschien wel van Jan de Lichte, de roverhoofdman die in Velzeke geboren en getogen is, in de Paddestraat woonde, rijken bestal maar de armen bedeede en onthoofd werd op de markt te Aalst.

Armen waren er in de tijd van Jan de Lichte en in latere jaren veel in de streek van Velzeke. Het is het gewest van de pendelarbeiders en Frankrijkwerkers, mannen die de kampanje van de oorst mee gingen doen, in stallen slieden tegen de natte grond op wat stro en een hondenleven hadden. Nu nog merkt ge daar de gevolgen van : veel

Leemputten als burgemeester en als volksvertegenwoordiger te behandelen krijgt.

Veel hoop wordt gesteld op de ontwikkeling van het Gentse industriegebied dat binnen een bereik van 25 km ligt, terwijl Brussel op nagenoeg 50 km afstand ligt en verbasterend werkt op diegenen die uitwijken naar de hoofdstad.

Intussen trekt dokter van Leemputten zoveel mogelijk hun lot ter harte zoals hij zich ook inspannt voor de mensen van zijn kleine maar schone gemeente. Verbonden met zijn volk, er middenin staande en er met hart en ziel mee levend, is Richard van Leemputten de juiste man op de juiste plaats in dat stukje Vlaanderen tussen Zottegem en Aalst.

Staf De Lie.

METAALGRIJS

« De mensen maken me bang, Marilou. Iedere dag worden ze grijzer, beginnen ze méér en duidelijker op hun auto's en hun mixers en hun magnetofoons te gelijken. Zelfs Mark is veranderd. Mark, die zo knap was vroeger, die zo prat ging op het licht, de lucht en de fietsen. Ik stik van Mark. »

« Je bent helemaal koud, heb ik gezegd. Helemaal koud en metaalgrijs. Dat merk ik aan je huid. Ze is niet zo hard als het plaatijzer van je wagen. Je gaat nog dood in die wagen. »

« Hij vond het erg gemeen van me, zei hij, en misschien heeft hij wel gelijk, want in de grond is het Sara geweest. Hij had haar nooit mogen trouwen. Ze is rotgrijs. Met de centen die hij overdag voor haar verdient, koopt ze voortdurend koelkasten en droogzuiverders en broodroosters. Ze is een romp. En Mark is ook een romp, omdat hij steeds maar ja zegt tegen d'r. Ik weet zeker dat het met jou heel anders zou zijn en daarom vraag ik me soms af hoe het komt dat ik je niet al eerder heb geschreven. Je F.v.X. »

Frederik nam het blad tussen duim en wijsvinger, waaid de trág op en neer om de letters droog te maken en overwoog een P.S. « Heb je nog pijn van de zon? ». Marilou hoestte.

« Een beetje », zei ze. « Niet erg veel meer ». Frederik lichtte heel voorzichtig haar hoofd op en legde het als een klein roos vogeltje in het stro van zijn buik. Ze brandde. « Ben ik niet te mager voor je? » vroeg hij. « Nee », zei ze. « Je bent dik. En koel. Een koele hond. Soms droom ik van je. Van je handen en van je ogen en van het haar op je borst. Kus me ». Frederik kuste haar. « Ik heb zin », fluisterde hij, « om iets erg leuks met je te doen ». Maar in de nacht die volgde op tweede kerstdag, toen ze weerkeerden van een wandeling door het zand van het strand en de duinen, had ze opeens gezegd dat het niet kon, omdat ze teveel hield van wat op en rond en in hem was en te weinig van hemzelf om hemzelf. « Ik zou de hel voor je zijn », had ze beweerd en haar gezicht was vol tranen gesprongen en bleek, heel bleek geworden van de maan erop. Frederik had nog een beweging willen maken met zijn hand, maar het was al te laat geweest, ze had erop gerekend. « Misschien komt de brief ook wel te laat », dacht hij. En terwijl hij over de ganse lengte van het blad, dwars door de zinnen en de letters van de zinnen heen, een vraagteken kalligrafieerde, wist hij dat het de waarheid was.

Een winter later (Frederik had een appartement gehuurd in de nok van de stad en kon, wanneer de zon in het zenith stond of bijna in het zenith, tot heel ver over de daken kijken; prachtig vond hij dat) kwam Marilou. Ze was voller geworden en, op een paar haren na, zo blond als het zand van het strand en de duinen.

Frederik, die de ganse avond als een blauwverlichte boeddha voor het teveescherm had gezeten en, zich de brief maar amper meer herinnerde omdat hij teveel aan Berenice dacht en aan de dingen die hij voor haar zou willen kopen, schrok van Marilou.

« Ik heb je lang gezocht », glimlachte ze. « Had je me nodig? ».

Frederik haalde diep adem. « Nee », zei hij. « Je zou de hel voor me zijn ». Marilou hoestte. « Best zo, » zei ze en toen ze wegging (hoog, wit en zonder lawaai te maken) voelde Frederik pas hoe enorm grijs hij geworden was. Metaalgrijs.

Roland.

haar eigen Wijsje

« Kat » is een vrouwelijk begrip. Hoort daarom de warmwaterkruik erbij?

Ik moet de man nog leren kennen die 's morgens voor hij uit werken gaat niet licht wrevelig afscheid neemt van haar, die aan de koffietafel zo knusjes achterblijft... in het prettige vooruitzicht van een rustige dag met een aardappeltje schillen hier, een wasje doen daar en tijd genoeg voor kletsen met buurvrouw en plaatjeskijken in modeblad. Wat is immers eenvoudiger, vanzelfsprekender en minder problematisch dan het huishoudelijk werk van een huisvrouw, niet heren? Dan moet ik de vrouw nog ontmoeten die zich niet hoofdschuddend beklaagt over zoveel onbegrip en met haar vriendin konversatie voert zoals ik met de mijne bv.... Dat huishouding een «vak» is als elk ander. Dat je er hard moet aan werken, zeker als je de «aanleg» mist. Of is dit van je vrouw-zijn het logisch gevolg: dat je spelenderwijs kunt goochelen met naald en draad, potten en pannen, met zoveel meer en geld nog bovendien? Dat je een perfecte kok, boekhouder, inkoper, opvoeder en massa's andere functies moet verenigen in één? Dan besluiten we onze klaagzang meestal met utopische bespiegelingen over de «herwaardering van het (huishoudelijk) ambt» — een term die we van hem hebben natuurlijk — en sommen we al de schitterende loopbanen op die ons hadden gewacht, waren we ongetrouwd gebleven... Waarbij we genadig willen vergeten dat die loopbaan, in bankbriefjes omgezet, heel wat magerder zou uitvallen dan bij onze heren kollega's. Want zover reiken onze emancipatieambities nog niet dat we aan die vorm van mannelijke suprematie willen torren.

Wie dat wél wil en — je moet het haar aangeven — nogal gezonde standpunten inneemt, is de Nederlandse mevrouw Haringe-Jacobs. Zelf heeft ze niets van de keiharde suffragette en in haar persoonlijk leven kent ze weinig emancipatie-moeilijkheden. Ze is de vrouw van een chirurg, moeder van 3

tienerkinderen en heeft twee beroepen, huisvrouw en schilderes, die ze allebei met plezier bedrijft. Nooit behoorde ze tot de groep van ontevreden dames die zich in vrouwenverenigingen groeperen en afzonderen. Eigenlijk heeft ze zich zelden ergens mee bemoeid, tot ze laatst in het rapport van de Nederlandse gezinsraad las over de «onvervangbare functies» van de gehuwde vrouw, waarvan de analyse beloofd, maar tenslotte niet gemaakt werd door bedoelde raad. Wat haar te denken gaf en zélf tot handelen aanspoorde. Resultaat: oprichting van de werkgroep «Afschaffing Apartheidspolitiek Vrouw (AAV)» met als uitgangspunt van een

vernieuwd denkpatroon: werk is werk — de gezinstak kan niet langer als vanzelfsprekend en daarom «ongehonoreerd» maatschappelijk genegeerd worden. Huishouden, vindt mevrouw Haringe verder, is een beroep als elk ander, enorm verantwoordelijk bovendien, en hoeft dus zeker niet onderschat. Een analyse zou nuttig zijn, nieuwe regels op grond van die bevindingen nog nuttiger.

Wel maakt ze zich in haar ijver voor de zaak schuldig aan typische overdrijvingen en doordraverij. Bv. waar ze het huwelijk beschrijft als een compagnonschap, waarbij de totale inkomsten in gelijke delen verdeeld moeten worden en waarbij beide partijen hun belastingbiljet moeten invullen. Het vrouwenkiesrecht bestaat, zegt ze, maar enige konsekwentie wordt daaraan tot nu toe niet verbonden. Zo bv. gaat Nederlands minister van Justitie de huwelijkswetgeving veranderen zonder een vrouwelijke jurist te horen.

Best kunnen we haar volgen in haar betoog tegen de vrouwelijke loonslaverijen. Scheve verhoudingen noemt ze dat, en ter illustratie: «Waarom moet een vrouw 34 t.h. minder verdienen? Is er arbeiderstekort, dan worden de vrouwen ertoe aangespoord «blikverruimend» werk te verrichten (lampjes inpakken bij Philips bv.). Is er weer overschot, dan vliegen ze eerst aan de deur...».

En de redding, uit welke hoek ziet mevrouw Haringe die komen? Niet van de vrouwenverenigingen: die plaatsen je buiten de maatschappij en werken alleen maar averechts. Evenmin van vrouwen met intellektuele beroepen die denken dat ze erbij horen maar in feite voor spek en bonen meedoen. Minst nog van vrouwen in de politiek. Eens hun plaatsje veroverd, distantiëren ze zich van het hele probleem uit angst niet au sérieux te worden genomen. Ze menen enkel mee te tellen als ze op mannelijke manier een mannenberoep uitoefenen. De zgn. bewijsvrouwen...

«Het gaat niet op», zo besluit mevrouw Haringe samenvattend, «door het kiesrecht gelijkwaardig te zijn en zich toch als vanzelfsprekende loonslavinnet te gedragen. Na 50 jaar kiesrecht moeten de vrouwen nog steeds bewust gemaakt worden. Het is de hoogste tijd dat er eens gewoon een nuchtere daad gesteld wordt».

Mogen we die nuchtere daad van u verwachten, mevrouw Haringe? Of zult u die deze of gene dame(s) inblazen? Uw verdere aktie is ons in elk geval niet onverschillig. We kijken met spanning uit naar méér.

Annie.

Oudejaarsavond in Tjechoslovakije. Ongehuwde meisjes gooien een schoen over de schouder naar achter. Valt de schoen met de punt naar buiten, dan komt in het nieuwe jaar een vrijer opdagen. Zo wil het toch de folklore...

zwijgen over Urbain van de Voorde?

Ofschoon slechts sinds weinige maanden overleden, is het alsof Urbain Van de Voorde nooit geleefd had. In de luidruchtige kermis van de Nederlandse literatuur in Noord en in Zuid gaat het spektakel zijn gang en probeert de ene de andere te overschreeuwen. Goed! Van de Voorde is nooit bijzonder gewaardeerd geworden door zijn tijdgenoten en helemaal niet door de jonge skribenten die zo driftig proberen op het podium te klimmen dat de helft er af valt vooraleer ze vaste voet krijgt. Deze kwalijk verborgen vijandigheid heeft wellicht haar reden. Door zijn zware ernst, zijn grondige eruditie, zijn esthetische onwrikbaarheid, maar vooral door zijn weigering het spel mee te spelen inzake het primaatschap van het zg. « onderbewuste » — wat uitkomt op de verliederlijke van de persoonlijkheid (een zéér profijtig produkt op de literaire markt van vandaag!) — vooral door zijn distanciëring van het literaire proletendom, voelden vele jongere tijdschriftstichters en poweten zich beledigd.

En had hij dan maar gezwegen! Maar nee, hoofd van « De Standaard der Letteren » (tot hij ook daàr op een zijspoor werd gerangeerd) besprak hij geregeld de literaire aktualiteit en verwierf uiteraard in ruimere kring dan vroeger door zijn verzorgde, evenwichtige en (wat men ook bewere) objectieve artikelen een faam van goed geïnformeerd, degelijk en esthetisch geschoold essayist. Vooral zijn kronieken over poëzie, in het bijzonder over de Duitse lyriek, waren meesterlijk van penetratie en briljant van verwoording. Ik wil niet boosaardig zijn, maar wat ik heden lees in onze tijdschriften, grote en kleine over dezelfde materie...

Over zijn bijdragen over de plastische kunsten spreek ik niet. Maar iedereen weet toch dat hij op dit terrein bv. de faam van onze eigen schilders verdedigde, hij alleen omzeggens, tegen de binnen- en buitenlandse commerciële machten die deze bussiness beheersen en de beroemdheid (lees: de prijs) van modern schilder- en beeldhouwwerk bepalen.

Dat Van de Voorde zou vergeten worden en zelfs verguisd door enkele luidroepende minus habentes, voel ik persoonlijk als een ergernis en een grove ondankbaarheid. Alsof hij bij leven niet reeds genoeg het slachtoffer is geweest van lage aanvallen, moet er nu links of rechts nog een ezel zijn die de dode leeuw stampet. Over deze ezelsstamper zal ik het verder niet hebben. Ik wil evenwel, nu hij gestorven is, met ontroering getuigen van Van de Voorde's betekenis voor mij als artiest en als mens. Ook en misschien vooral als mens.

Ik had het voorrecht, drie jaar lang in zijn nabijheid te werken en de dagen waren zeldzaam dat ik niet met hem praatte over de meest uiteenlopende onderwerpen. Eens dat hij u zijn vertrouwen geschonken had, werd deze zogeheten stugge man een openhartige vriend. Ik erken dat ik het meest essentiële van wat ik over kunst en literatuur weet, aan hem te danken heb en niet aan universitaire cursussen, maar aan hem die geen universitair was. Ik heb hem leren kennen als een authentiek, onomkoopbaar karakter: een ervaring die talloze ontgoochelingen goed maakte. Waar zijn overigens onze belangrijke schrijvers die publiekelijk durven uitkomen, zoals hij deed, voor een politieke overtuiging waarbij ze persoonlijk niets kunnen winnen, integendeel?

Ik heb hem ook leren kennen als 'n hoogst beschaafd en gekultiveerd man, een kunstenaar met een subtiel gevoel voor onvergankelijke waarden. Ik durf beweren dat de geestelijke ervaringen van Urbain Van de Voorde zich op een dubbel plan lieten gelden: als dichter en getuige van de immanente schoonheid der dingen, en als kristen in de ruimste betekenis: als mysticus die vertrouwd is met de bovenzinnelijke schoonheid die in God uitmond.

Meer dan eens heeft hij me verteld hoe in de dertiger jaren, de lui die toen in Brussel in kulturele aangelegenheden een diktatoriale macht uitoefenden, gepoogd hadden hem te breken omdat hij een onafhankelijk man was en zich in het linkse sanhedrin niet op zijn plaats voelde.

In die donkere dagen, toen hij beschuldigd werd van z.g. « plagiaat » — een doorzichtig argument waarmee men iedereen kon discrediteren die weigert in het gareel te lopen — waren er in Vlaanderen weinigen te vinden die het voor hem opnamen. Behalve R. Brulez die zijn vriend nooit in de steek heeft gelaten.

Urbain Van de Voorde heeft me zijn dagboek ter lezing gegeven, een lijvig getijpt manuscript dat een kostbaar document is en o.m. uitvoerig handelt over het komplot waarvan hij, nu 30 jaar geleden, het slachtoffer werd. Hij suggereerde mij dat dit dagboek later

(bedoelde hij na zijn dood, of na de dood van zijn antagonisten?) zou uitgegeven worden. Daarom vraag ik me af: is nu de tijd niet gekomen, nu hij zelf niet meer tot de levenden behoort, evenmin als Toussaint van Boelare, Vermeylen en Roelants? Het lijkt me uiterst belangrijk dat een figuur als deze van Van de Voorde in een zuiver en rechtvaardig licht wordt geplaatst en dat zijn zelfverdediging niet verzwegen wordt. Zonder dit dagboek — ik wil hopen dat zijn nabestaanden hiervoor zullen zorgen — zullen we een verminkt beeld bezitten van de schrijver van zoveel prachtige essays en gedichten, van de onverzettelijke en moedige kultuurflamingant in de Brusselsse diaspora.

Ook lijkt het me sterk aan te bevelen een verzamelwerk uit te geven, waarin enkele van zijn ongebundelde studies en artikelen zouden bijeengebracht worden. Sommige van zijn okazionale bijdragen bevatten méér substantieels over de literaire stromingen en onderstromingen van deze tijd dan een dozijn letterkundige geschiedenissen. Met de gedachtenis van Van de Voorde aldus te eren en te bestendigen, verrijken we onszelf.

Oskar van der Hallen.

afrikaanse letteren 1

Het Afrikaans is een Dietsse taal, hoewel verschillend van het Nederlands.

Zij is betrekkelijk jong: zij werd pas in de twintiger jaren officieel erkend. En ook de literatuur in deze taal is jong: eerste taalbeweging die voor de erkenning van het Afrikaans als taal vocht, liep verloren in het rumoer van de Boerenoorlogen, de tweede taalbeweging pas zou de literatuur boven het folkloristische doen uitstijgen en tenslotte zou de « vernieuwing van dertig » deze literatuur tot op de hoogte van de wereldliteratuur verheffen, met figuren als een N.P. Van Wyck Louw, Uys Krige, Elisabeth Eybers. De namen reeds zijn tipisch voor de jonge Afrikaanse literatuur: zij tekenen haar sterk lyrisch karakter, althans tot voor enkele jaren. Sedert kort zijn echter ook proza en toneel definitief doorgebroken en de jongste tijd zijn het namen

van prozaïsten als een Etienne Leroux die op het voorplan treden.

Een overzicht van de moderne Afrikaanse lyriek — van dertig tot nu — is echter door het gezegde lyrische karakter tevens een overzicht over de hele evolutie dezer letterkunde en alle grote namen komen dan ook aan bod, wanneer Jozef Deleu een overzicht geeft van de « Moderne Zuid-Afrikaanse lyriek ».

Deze bloemlezing wordt ingeleid met een overzicht van de Zuid-Afrikaanse letterkunde, waarbij de klemtoon uiteraard op de lyriek valt. De bloemlezing begint met C.M. Van den Heever die men reeds bij de generatie van dertig kan rekenen en eindigt met de zestiger Breytenbach (wiens mooie baard men onlangs in het Paleis te Brussel kon bewonderen, bij de fameuze « happening »).

De inleiding geeft een bondig maar duidelijk overzicht van de evolutie van taal en letterkunde: een onmisbare introductie voor wie niet vertrouwd is met de ontwikkeling die de li-

teratuur sedert de tweede taalbeweging doorlopen heeft. Wat de bloemlezing betreft, lijkt de keuze van Deleu ons verantwoord, zowel qua auteurs en aantal der gedichten als wat het representatief karakter der verzen betreft voor het hele oeuvre. Van sommige dichters zouden wij misschien een of twee andere gedichten gekozen hebben, maar wij nemen gaarne aan dat elke keuze — ook de onze — subjectief zou wezen. Het streven van Deleu maar een representatief overzicht mag geslaagd genoemd worden.

« Moderne Zuid-Afrikaanse lyriek » verscheen bij de Bladen voor de Poëzie, Kapucijnenvest 4, Lier.

afrikaanse letteren 2

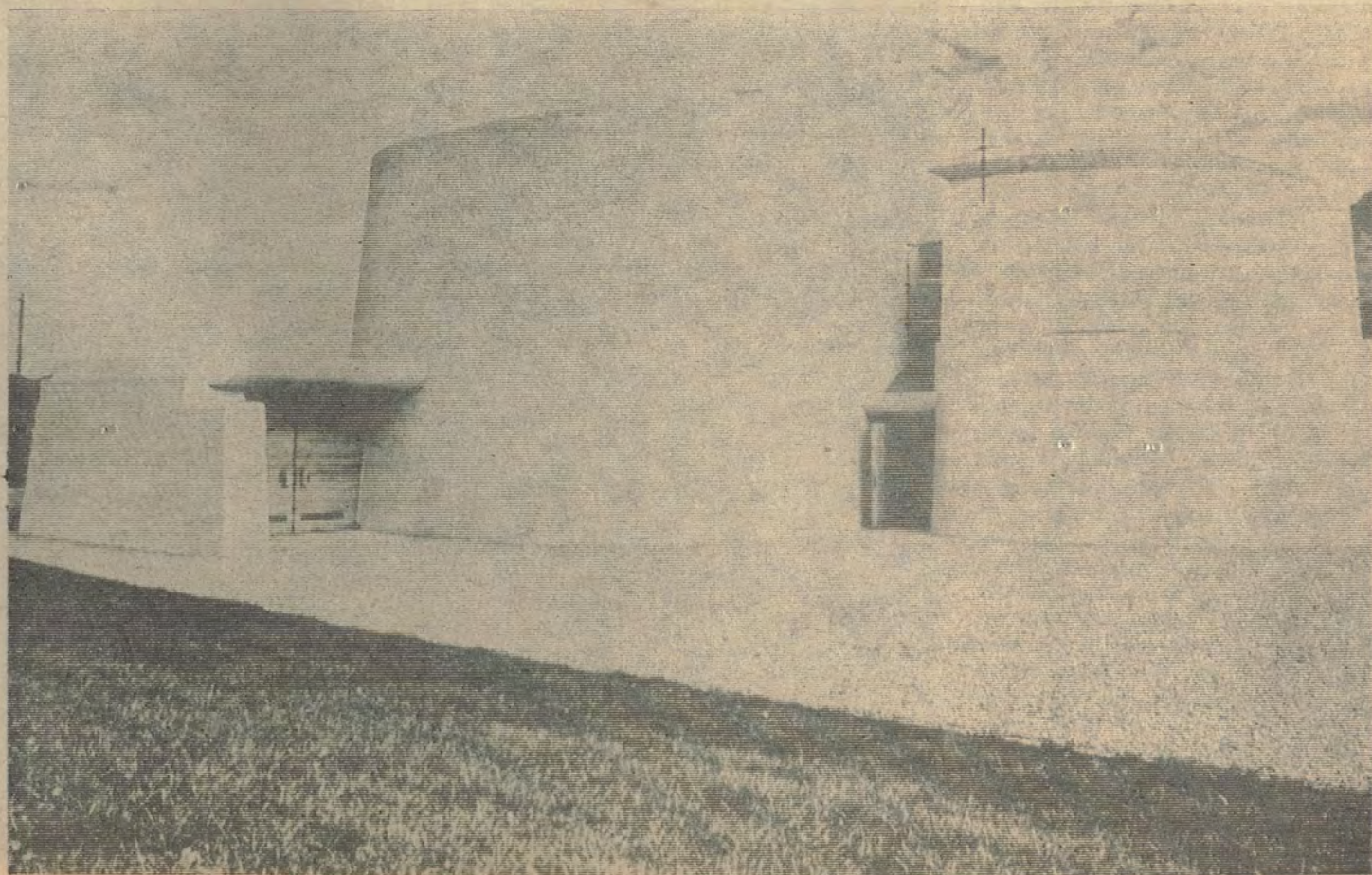
In de reeks « Panorama » van de uitgeverij Desclée-de Brouwer verscheen een overzicht van de hedendaagse Afrikaanse letterkunde, van de hand van prof. dr. Abel Coetzee, Nederlandse bewerking van Jozef Deleu.

Dit werk — een 100-tal bladzijden geschiedenis, waarna een korte bloemlezing uit de lyriek — is veel minder omvangrijk dan de literatuurgeschiedenissen van Dekker en Antonissen. Het biedt echter de leek en de belangstellende, die minder met de Afrikaanse literatuur bekend is, dit voordeel dat het in een beperkte ruimte een zo volledig mogelijk overzicht biedt van de evolutie en de verschillende periodes, met een kenschets van het werk der meeste auteurs. Na een korte inleiding over het ontstaan der Afrikaanse gemeenschap in Zuid-Afrika volgt het overzicht der Afrikaanse literatuur. Na een hoofdstuk over de eerste taalbeweging volgt een uitgebreid hoofdstuk over de letterkunde sinds 1900.

De indeling in lyriek en in epiek, in periodes (tweede taalbeweging, overgangperiode, vernieuwing van dertig, enz.) en tenslotte een overzicht van de dramatiek van 1900 tot op heden maken van deze « Hedendaagse Afrikaanse letterkunde » een zeer bruikbare introductie tot de studie van deze literatuur die, naar taal met de onze verwant, toch een geheel eigen uitzicht vertoont en een waardige plaats in de wereldliteratuur heeft ingenomen.

tentoonstelling

De tentoonstelling van kunstschilders Roger Corty en Piet Goossens en van beeldhouwer Stephen Christensen in de St. Baafsgalerij, St. Baafspein te Gent, werd verlengd tot 14 januari. De selectie die hier werd samengebracht, is uitgegroeid tot een mooi en boeiend ensemble van schilderijen, tekeningen en plastische werken, die een bezoek ten zeerste wettigen. Dagelijks vrij toegankelijk, alsook zondagsvoormiddags tot 13 uur.

Moderne religieuze architectuur in Zwitserland: de R.K. kerk te Sarnen.

bij het omstreden boek

JORIS VAN SEVEREN

Men kan van deze tijd bezwaarlijk getuigen dat hij een goed historisch geheugen heeft en zich de lessen van de geschiedenis te nutte maakt. Wij laten hierbij de zeer onhistorische uitwassen van ressentimentsverschijnselen als resistentialisme en als een formeel nostalgisme naar het verleden buiten beschouwing; zij hebben met gezond traditiebewustzijn zelfs geen schijn van verwantschap.

Niettegenstaande het « onhistorische » van deze tijd lijkt het, alsof er namen zijn die niet uit het geheugen verdwijnen kunnen, figuren die over de jaren heen blijven imponeren door hun daden, door hun persoonlijkheid of door de originaliteit van hun vizie. Zulk een naam, zulk een figuur is Joris Van Severen. Het feit dat op korte tijd verscheidene publikaties aan zijn leven, zijn politieke idee, zijn activiteit en zijn persoonlijkheid gewijd werden, is een teken van de niet-verminderde belangstelling voor iemand die een der zeldzamen is geweest in de hele Nederlanden die waarlijk verdiende als een « leider » bestempeld te worden, in de totale betekenis: als schepper van droom en idee, bouwder van een organisatie, aanvoerder van een strijdformatie, voorbeeld voor een nieuw type van politicus en aristokraat, verkondiger van een nieuwe levensstijl. Zelfs auteurs die helemaal aan de overkant staan van Van Severens idee (zoals Piet Van Aken) of die er na de oorlog gingen staan (als Claus), hebben zijn figuur in hun werk aangewend: Van Aken begrenste en beperkte ze tot het streng individuele vlak van de persoonlijke integriteit, Claus heeft van hem in « De Verwondering » een vertekend en kankaturaal portret gegeven... Maar dat is literatuur en fictie.

Historisch is Van Severen het onderwerp van verscheidene studies geweest.

Heeft Arthur De Bruyne in « Joris Van Severen, Droom en Daad » de biografie van de leider van het Verdinaso en de geschiedenis dezer organisatie geschetst, heeft Luc Delaforterie de idee Van Severen en haar evolutie geanalyseerd, heeft Van Berckel de laatste tragische levensdagen en de moord te Abbeville beschreven, heeft Staf Vermeire een dokumentatie bijeengebracht over Van Severen en het Verdinaso, dan is het boek van Rachel Baes « Joris Van Severen, une âme » weer heel anders. Geen karakterstudie in de eigenlijke betekenis, wil het ons toch een psychologisch portret geven van de mens Van Severen aan de hand van dagboeken, brieven, getuigenissen, gesprekken en redevoeringen.

Schrijfster, dochter van de Brusselse schilder Emile Baes, was zeer bevriend met Van Severen: zij kon putten uit een belangrijk en voor de kennis van de mens Van Severen revelerend persoonlijk archief. Dat het werk in het Frans geschreven werd, omdat schrijfster niet voldoende het Nederlands beheerst, kunnen wij spijtig vinden maar het boek blijft er als dokument niettemin even waardevol om.

In een inleiding trekt de schrijfster de grenzen van haar werk.

Zij wenst, zegt ze, niet de geschiedenis van het Verdinaso te schrijven noch de evolutie van dit Verbond en evenmin een pleidooi te houden voor de eenheid der Nederlanden waarvan Van Severen de promotor was.

Ze verklaart zichzelf zelfs « étrangère à la politique ». Dit betekent echter niet dat zij de politieke idealen van Van Severen niet zou begrepen hebben: mens en idee zijn zo één dat een karakterstudie en psychologisch portret zonder kennis van politieke inzichten van de persoon niet mogelijk is.

In een zevental hoofdstukken tracht schrijfster aan de hand van het hogervernoemde dokumentatie-materiaal Van Severens denk- en gevoelswereld te schetsen, uitgaande van zijn persoonlijkheid. Het eerste hoofdstuk dat handelt over jeugd en oorlogsjaren trekt de lijn van de jonge aristokraat en notaris-zoon met uitgebreide artistieke kennis en belangstelling, naar de officier aan het front, die de zijde van de volksjongens kiest uit rechtvaardigheidsgevoel, uit dat wat wij nu « sociale bewogenheid » noemen. Daar aan het front is er contact met zijn nicht E. Belpaire, met Verschaeve, vriendschap met een franssprekend Antwerpenaar Charles Gouzée de Harven. En is er ook het strafkamp. In het tweede hoofdstuk wordt Van Severens flamingantische periode behandeld, die tevens de periode is van « Ter Waarheid»: een geestelijke verdieping en een exploratie van heel de geestelijke horizon van zijn tijd. Wij zien reeds in 1923 een zoeken naar een ideologische onderbouw van het nationalisme, in een reeks artikels in « De West-Vlaming ». Dit leidt tenslotte tot de stichting — met Wies Meens — van het Verdinaso in 1931. In

het derde hoofdstuk wordt deze stichting en de evolutie van het Verbond geschetst: van het oorspronkelijk volksdiets en revolutionair nationalisme naar een historisch-konservatieve Rijks-idee. Deze periode is de belangrijkste geweest in Van Severens publiek leven en het hoofdstuk in kwestie is dan ook het meest uitgebreide. Geven de vorige hoofdstukken meer een inzicht in de ontwikkeling van de individuele persoonlijkheid, daar tekent dit hoofdstuk de evolutie van een politieke denk- en gevoelswereld, de groei van een politiek concept. Nochtans wordt het individuele niet vergeten en wordt bv. zijn religiositeit, de persoonlijke verhouding tegenover de godsdienst, zeer duidelijk geanalyseerd. Aan de neutraliteitspolitiek van 1939 en tenslotte aan de dramatische gebeurtenissen van mei 1940 en de moord te Abbeville worden telkens een hoofdstuk gewijd.

Het boek is niet zo zeer belangrijk om de — reeds gekende en elders verhaalde — feiten, wel om de bijeengebrachte getuigenissen die het reeds gekende portret dat wij van hem hebben als politiek leider en denker, te vervolledigen. Naast de koele, nuchtere realist, naast de aristokraat die het romantische flamingantisme overwinnen wou door de horizon, ervan te vermijden, de idee te

verdiepen en daardoor een nieuwe stijl te scheppen, rijst ook de mens Van Severen op, met zijn artistieke aanleg en vorming, met zijn politiek-wijsgerige scholing, die aan zijn leiderschap ook een onmisbare geestelijke verantwoording gaven. Hij behoorde tot de werkelijke « aristoi »: hij geloofde vast dat de politieke elite van de natie ook een geestelijke elite dient te zijn.

De betekenis van Van Severen voor de periode tussen de twee oorlogen is zeker niet gering. Zijn oriëntatie van het politiek-sociaal denken naar de solidariteitsgedachte (die niet noodzakelijk naar een één-partijstaat of diktatuur hoeft te leiden) en die van het nationaal-politiek denken naar de Dietse eenheids-idee, waren een belangrijke aanbreng in de Vlaamse beweging. Zij hebben van hun belang nog niets ingeboet, al denkt men dit wel eens. Van Severen was zeker niet de enige of eerste om deze richting aan te wijzen, maar met zijn persoonlijkheid én zijn organisatie erachter kregen deze ideeën een werfkracht die ze vroeger niet bezaten.

Zijn latere oriëntatie naar een historisch concept der Nederlanden, dat wij van volksnationaal standpunt uit afwezen, richtte nochtans het Vlaams-nationaal denken op de buitenlandse problematiek, en deed ons nadenken over het lot van en de verhouding tegenover niet-Germaanse gebieden der historische Nederlanden of gebieden die taalkundig « ontdekt » waren.

Is Van Severens dood een tragische toeval geweest, een vergissing der Belgische politiediensten? Een bij het vernemen van Van Severens dood lijkeleek geworden Belgisch politicus zei in mei 1940: « Nu kunnen wij nooit meer naar België terug ». Dit ogenblik der waarheid, waarin menselijkheid en schaamtegevoel de overhand namen op politieke berekening, zou echter gauw voorbij zijn. Vier jaar later keerden de heren terug, in de bagagewagens der geallieerden, zonder schaarste, en wie over Van Severen had durven spreken vloog zelf de gevangenis in. De verantwoordelijken zwegen of deden zwijgen en de moordenaars bleven ongestraft: nog zijn « die Mörder unter uns ».

De fysische moord bleek niet voldoende: posthume eerroof volgde. Schrijfster heelt uit het koor der morele lijkschenders enkele namen geciteerd en zij noemt een Charles d'Ydewalle, die met zijn anti-Vlaamse berichtgeving in het « Journal de Genève » destijds ophef maakte. De man wordt echter overtroefd door een « onbekende » die onlangs in

« Times Literary Supplement » zijn journalistieke traditie van het naar de doden spuwen met typisch-Brits fair play voortzet. (Een eerste gevolg daarvan is, dat een der grootste Italiaanse uitgeverijen binnenkort het boek in vertaling brengt!)

« Joris Van Severen une âme » neemt in de bibliografie over de Dinaso-leider een aparte plaats in. Bepaalde beoordelingen van schrijfster willen wij wijzen aan een — gedeeltelijke — onbekendheid met mensen en gedachten in het Vlaams-nationalisme. Dit belet geenszins dat dit boek een belangrijke bijdrage is niet slechts tot de voltooiing van Van Severens levensbeeld, maar ook tot de politieke geschiedenis tussen de twee wereldoorlogen, tot de geschiedenis van een idee die nog steeds, in haar essentie, richtinggevend is.

Want wij achten zowel voor de sociaal-politieke als de nationaal-politieke onderbouw van ons nationalisme de gedachtenwereld van Van Severen en van zijn tijd- en strijdgenoten (hoezeer zij

vaak onderling verschilden in details en afgezien van het tijdsgebundene vooral in de vorm) van groter belang en van een ons veel nabijer realisme dan de strakke politieke ideologieën die Duitse, Russische en Chinese interpretatoren van Marx ons willen aanpassen.

« Joris Van Severen une âme » is een boek dat zowel zijn vroegere strijdgenoten zal aanspreken als diegenen die hem niet of slechts gedeeltelijk hebben kunnen volgen. Voor de kennis van een man als Van Severen is dit boek een, zij het aanvullende, dan toch zeer belangrijke bijdrage. En wie iets wil weten over de geestelijke ontwikkeling en de achtergrond van het politieke denken tussen de twee wereldoorlogen, kan niet voorbij aan deze figuur.

« Joris Van Severen, une âme » - R. Baes, Oranje-Uitgaven, Prins Boudewijnlaan 323, Wilrijk. Geïllustr. - 290 blz., 250 fr.

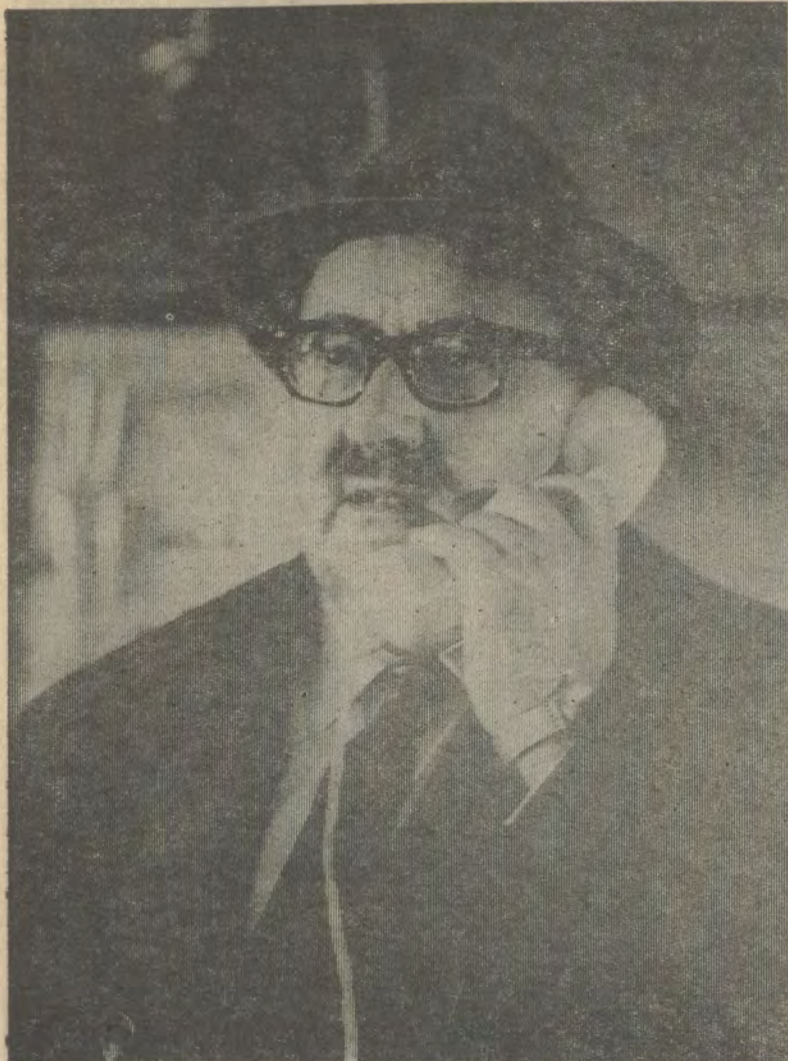

De Zuid- en Noord-Nederlandse schilders op een onprettige wijze in de wereldaktualiteit door de schilderij-diefstal in de galerij van Dulwic. Boven v.l.n.r.: Gerard Dou, Rembrandt en Rubens. Onder v.l.n.r.: tweemaal Rembrandt en 'n Rubens.

TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - 1

TOERISME

« Wiens brood men eet » (« Ich fahre Patschold ») — T.V.-spel op vrijdag 13 januari, Brussel Ned. Foto hierboven Walter Jokisch.

verlaat gesprek

Dit oorspronkelijk tv-spel door Marie-Louise Doudart de la Grée, voor de NCRV geregisseerd door Max Douwes met in de hoofdrollen Mary Dresselhuys (Mr. Elisabeth Molée), Trins Snijders (Adrienne) en Guido de Moor (Paul) gaat uit van het gegeven dat de eenzaamheid een wezenlijk deel uitmaakt van het menselijk bestaan.

Twee mensen, moeder en zoon, die in wezen zeer innig met elkaar verbonden zijn, missen ondanks hun diepe verlangen om elkaars gedachten en gevoelens uit te wisselen, toch de mogelijkheid daartoe. De moeder heeft een advocatenpraktijk die al haar energie opeist; de zoon, student, voelt zich tot schrijven aangetrokken. Toch ligt daar niet de laatste oorzaak van hun verwijdering en vereenzaming. Het spel tracht de diepere aanleiding, die in hun beider verleden te zoeken is, te achterhalen. Het meisje waar Paul verliefd op is, wordt de tussenpersoon die de kloof tussen moeder en zoon tracht te overbruggen. (Dinsdag 10 januari - 20 u 50 - Brussel Ned.).

de school slabbinck

Hoofdfiguur in dit programma over kunst voor jonge mensen is de bekende kunstschilder Rik Slabbinck, die benaderd wordt vanuit drie verschillende gezichtshoeken: als een van de grootste levende Vlaamse schilders, als familienvader van twee grote zonen en als professor aan het Nationaal Hoger Instituut te Antwerpen. Over deze Brugse kunstschilder, die een van de weinige expressionisten is die met zuivere kleur werkt, verschijnt deze dagen ook een monografie van de hand van Paul Caso, naast de bestaande studie van de onlangs overleden kunstcriticus Urbain Van de Voorde.

Tijdens de opnamen die o.m. gemaakt werden in het kunstatelier te Brugge en te Brussel maken we het ontstaan en de groei mee van drie schilderijen bij de bepaling van het object, het ontwerpen van de schetsen, de aanzet en de afwerking. (Tienerklanken: maandag 9 januari - 19 u 15 - Brussel Ned.).

maandag 9 januari - 19 u 15 - Brussel Ned.).

comedian of lambeth

Deze documentaire van de Zweedse televisie, geregisseerd door Torsten Jungstedt, wil 'n beeld ophangen van het Londen ten tijde van de Chaplins, vader en zoon, tenminste het gedeelte van Londen ten zuiden van de Theems. In die tijd bestond die wijk uit rijen vervallen huisjes. Dat beeld is geleidelijk vervangen geworden door hoge flatgebouwen, waarvan er, toen Chaplin nog jong was, reeds drie bestonden.

Deze beelden zullen muzikaal worden ondersteund door composities van vader Chaplin, die bewaard worden in het British Museum. Zo hoort u onder meer het liedje « Everyday life », gecomponeerd in 1891 en dat voor de eerste maal via de televisie bij het publiek zal worden gebracht, uitgevoerd door Robert Tassman, een Australische zanger. (Zondag 8 januari - 21 u 25 - Brussel Ned.).

cyprus: de onverzoebaren

Maurice De Wilde, die voor enkele maanden het vluchtelingenprobleem in het Midden-Oosten (Straat zonder einde) en het daarmee verwante politieke probleem in Palestina (Terug gaan wij) onder de loupe nam, verbleef op zijn terugreis nog enkele dagen op het eiland Cyprus, het kruisvat in de Middellandse Zee waar een 82 % Griekse bevolking onverzoebaar « samenleeft » met de 18 % Turkse minderheid.

Toen een Griekse sluipschutter een Turks Cypriot neerschoot in het dorpje Arsos, waar de man zijn koffie aan een cafeterras dronk, kwam dit niet in de wereldpers. Ook toen 's anderendaags het omgekeerde gebeurde in hetzelfde dorp, bleef dit voor ons onbekend. Het zijn « faits-divers » geworden, die op een blijvende toestand wijzen en waaraan men gewoon wordt. In de hoofdstad Nicosia is men zelfs gewoon geraakt aan de

« green line », een lijn die een Engels generaal even voor de terugtrekking van de Engelse strijdkrachten op het stadplan tekende met een groen potlood, die door heel de stad en soms door huizenblokken loopt en waarlangs Griekse en Turkse Cyprioten elkaar van achter zandzakjes beloeren. (Woensdag 11 januari - 20 u 25 - Brussel Ned.).

Onze selectie

ZATERDAG 7 JANUARI

20 u 25 Brussel Ned. Spelevaren (Een spelprogramma waarin quiz en variëteit elkaar afwisselen).

22 u 20 Nederland I Farce majeure (Ontspanningsprogramma).

ZONDAG 8 JANUARI

20 u 40 Brussel Ned. Zien naar Jozefien (IV) (Naast Jo Leemans werken aan deze show o.a. nog mee: Willy Van der Meulen, Frans Meulemans, Rex Gildo, het Ballet Lydia Chagoll, de Bob Boon Singers en het Televisie-orkest o.l.v. Francis Bay).

21 u 35 Brussel Ned. Comedian of Lambeth (Een documentaire van Torsten Jungstedt over het Londen van de Chaplins, vader en zoon - Programma van de Zweedse T.V.-S.R.T.).

MAANDAG 9 JANUARI

19 u 15 Brussel Ned. Tienerklanken (Hoofdfiguur in dit programma over kunst voor jonge mensen is de bekende kunstschilder Rik Slabbinck).

20 u 20 Nederland I Oranje-Franje (Nationaal programma ter gelegenheid van het huwelijk van prinses Margriet met Pieter van Vollenhoven).

DINSDAG 10 JANUARI

20 u 50 Brussel Ned. Verlaat gesprek (Oorspronkelijk TV-spel door Marie-Louise Doudart de la Grée - Programma van de N.T.S.-N.C.R.V.).

22 u 30 Nederland I The Shepherds (Zingen populaire Ned. liederen).

WOENSDAG 11 JANUARI

20 u 25 Brussel Ned. Cyprus (Reportage door Maurice De Wilde).

21 u 10 Brussel Ned. Filmtribune (Eerste voorstelling in ons land van de Tsjechische film « Een wagen naar Wenen » van Karel Kachyna).

DONDERDAG 12 JAN.

20 u 50 Brussel Ned. Ten huize van... (Retrospectieve n.a.v. de wedstrijd in verband met de 100ste Ten huize van...).

VRIJDAG 13 JANUARI

21 u 15 Brussel Ned. Ich fahre Patschold (Wiens brood men eet...) (TV-spel door Horst Lommer - Ned. vertaling: Jef Anthierens - Pro-

Uit de eerste statistieken van het toeristisch verkeer in 1966 blijkt dat Engeland nog steeds de voornaamste « leverancier » is van buitenlandse toeristen in ons land, op korte afstand door Frankrijk gevolgd, waarna Nederland als derde fungeert, op de voet gevolgd door West-Duitsland. De U.S.A., 5de, bereikt slechts de helft van het Nederlands toeristencijfer.

AAN DE KUST steeg het toerisme met 2,1 % tegenover 1965. Het fabeltje dat de taalregeling in de kerken en de geleidelijke vernederlandsing van het uitzicht van onze kust het toerisme zou schaden, wordt daarmee definitief opgeruimd.

HET AANTAL OVERNACHTINGEN stijgt eveneens, behalve in de kuuroorden. Wanneer we deze cijfers ontleden per nationaliteit dan stellen we vast, dat de Britse en Franse kliëntel daalt, gekompenseerd door een stijging van het aantal overnachtingen van Duitsers, Nederlanders en Luxemburgers. Indien het totaal buitenlandse overnachtingen in 1966 daalde vergeleken met 1965, dan wordt zulks ruïm vergoed door het stijgend aantal overnachtingen van landgenoten. Ook aan de Vlaamse kust.

BEPALENDE FACTOREN: klaarblijkelijk speelde het klimaat ons in juli en augustus pecten en veroorzaakte het een vertraging in het groeiritme van het toeristisch verkeer, dat voor ons land kenschetsend is geweest de laatste jaren. Men dient echter ook met sommige economische en psychologische factoren rekening te houden. Zo werd de Britse toeristische cliënteel merkkelijk beïnvloed door de zeeliedenstaking, de Wereldbeker, de stijgende werkloosheid, terwijl het geheel der westeuropese volkeren sterk werd aangetrokken door de steeds groter wordende opening — toeristisch althans — in het IJzeren Gordijn. Naar Oost- of Zuid-Oost-Europa reizen wordt mode, zoals tien jaar geleden Spanje in de mode kwam.

GEDRAGSLIJN. Als richtsnoer voor de toekomst dient men te streven naar de instandhouding van ons typisch karakter: een Nederlands aandoende Vlaamse kust (eigenlijk is dat een anakronisme) is toeristisch waardevol kapitaal. Men komt naar ons toe en men komt nog meer, naarmate we anders zijn dan onze burens. Verder dient het hotelwezen aangemoedigd te worden door een premiestelsel ten voordele van de modernisering der uitrusting. Betere spreiding der vakanties is ook een middel tot bevordering van deze voorname Vlaamse nijverheid, die het toerisme is. Een krediet van 60 miljoen voor de verbetering der toeristische infrastructuur lijkt ons nauwelijks voldoende. Nieuwe attracties zoals zeotoerisme e.d.m. moeten nog meer ontwikkeld worden. Ten slotte dient men ook een vlottere en betere reglementering inzake camping-toerisme na

Vlaamse T.V.

ZATERDAG 7 JANUARI

16.00: Volksuniversiteit. Strijd om een kroon. Vierde afl.: De weg naar Shrewsbury. — 17.20: Van de ijsdij tot de Vikings. — 18.55: Zandmannetje. — 19.00: Lucaet, katholiek-godsdienstige uitzending. — 19.30: Mens en dier op het platteland. — 19.55: Hier spreekt men Nederlands. — 20.00: TV-nieuws. — 20.25: Spelevaren, een spelprogramma, waarin quiz en variëteit elkaar afwisselen. — 21.40: Echo. — 22.10: De man van U.N.C.L.E. 25e afl.: De diamanten. — 23.00: TV-nieuws.

ZONDAG 8 JANUARI

15.00: De Flintstones (herh. van de 15e afl.). — 15.25: De spelonk van de vleermuisen. — 15.50: De girls van Takapazooka, een Japanse muzikale show. — 18.40: Klein, klein kleutertje. — 19.00: De dappere cadet, avonturenfilm voor de jeugd, van James Hill. — 20.00: TV-nieuws. — 20.15: Sportweekend. — 20.40: Zien naar Jozefien (IV). Naast Jo Leemans werken aan deze show o.a. nog mee: Willy Van der Meulen, Frans Meulemans, Rex Gildo enz. — 21.25: Comedian of Lambeth, documentaire. — 22.15: Taptoe. Optreden van de Hongaarse zangeres Erika Szikler. — 22.35:

MAANDAG 9 JANUARI

14.05: Schooltelevisie. — 18.40: Telefaalies: Frans. — 18.55: Zandmannetje. — 19.00: De Goudkreek, 2e episode: Het geheim van de oude smidse. — 19.15: Tienerklanken. — 19.45: Openbaar kunstbeeld « De lezing » door Theo Van Ruysseberghe (1862-1926). — 19.55: De Weerman. — 20.00: TV-nieuws. — 20.25: De wereld van Tim. Elfde episode. — 21.20: Nu. Zenuwoverspanningen en depressies en het toenemend aantal gevallen van zelfmoord. — 22.05: Gastprogramma. De socialistische gedachte en actie. — 22.35: TV-nieuws.

DINSDAG 10 JANUARI

10.00: Rechtstreekse reportage van het huwelijk van H.K.H. Prinses Margriet van Nederland met Mr. Pieter van Vollenhoven. — 14.05: Schooltelevisie. — 18.55: Zandmannetje. — 19.00: Flipper. 34e afl.: De glijboot. — 19.25: Jeugd zonder grenzen. — 19.40: Kwart-Eefje. — 19.55: Hier spreekt men Nederlands. — 20.00: TV-nieuws. — 20.50: Verlaat gesprek, oorspronkelijk tv-spel door Marie-Louise Doudart de la Grée. — 21.50: Poëzie in het paleis. — 22.25: TV-nieuws.

WOENSDAG 11 JANUARI

17.00: Televisum. — 18.25: Schooltelevisie. — 18.55: Zandmannetje.

ma voor de jeugd. — 19.30: Kijk omhoog. — 19.55: De Weerman. — 20.00: TV-nieuws. — 20.25: Basketball, Rechtstreekse reportage van de eerste helft van de wedstrijd R.C. Mechelen-Simmmenthal Milaan. — 21.10: Filmtribune. Een wagen naar Wenen, van Karel Kachyna. — 22.30: Basketball. Tweede helft van de wedstrijd R.C. Mechelen-Simmmenthal Milaan. — 23.10: TV-nieuws.

DONDERDAG 12 JAN.

14.05: Schooltelevisie. — 18.25: Telefaalies: Frans. — 18.55: Zandmannetje. — 19.00: Hoba, de kleine zwerfer. 8e afl.: Chico. — 19.25: Tienerklanken. — 19.55: Hier spreekt men Nederlands. — 20.00: TV-nieuws. — 20.25: De Dick van Dyke-show 30e afl.: Zonder mijn man gaat het niet. — 20.50: Ten huize van. Retrospectieve n.a.v. de wedstrijd in verband met de 100e « Ten huize van ». — 21.40: Première. Fragmenten uit de nieuwste films. — 22.10: Vergeet niet te lezen. — 22.40: TV-nieuws.

VRIJDAG 13 JANUARI

18.25: Schooltelevisie. — 18.55: Zandmannetje. — 19.00: Filmmuseum van de schaterlach. De komediant. — 19.15: Zoelicht. — 19.25: De Weerman. — 19.30: Voetbal, Rechtstreekse reportage van de wedstrijd Gantoise - Racing White. — Tijdens de rust, omstreeks 20.15: TV-nieuws. — 21.15: Ich fahre Patschold (Wiens brood men eet...).

Wij sport

Vlaams nationaal

De Gouden Schoen terug naar Antwerpen!

Voor de Waaslander Wilfried van Moer besloot het jaar 1966 uitstekend. Hij werd immers door de gemengde jury (Vlaamse, Brusselse en Waalse pers) uitgeroepen tot de beste voetballer van het voorbije jaar. Hiermede legt hij beslag op de zo gegeerde Gouden Schoen.

In Anderlecht-kringen schijnen bepaalde personen het nog steeds niet te nemen, dat Pol Van Himst en Wilfried Puis, winnaars in de voorbije jaren, niet mochten deelnemen.

Hierdoor keert de Gouden Schoen terug naar Antwerpen. De laatste Antwerpenaar die de zo gegeerde trofee in zijn bezit had, was Vic Mees, de bekende kanthalf van de Rood-Witte Bosuilingens. Thans is de Great Old weer een Gouden Schoen op zijn reeds zo gevuld palmares rijker.

Pavic houdt niet van Vlamingen!

Het schijnt dat de Zuidslavische oefenmeester van Standaard Club Luik, M. Pavic, niet goed kan opschieten met de Vlamingen! Beurtelings was er heibel met de Limburgers Tony van Schoonbeeck, met Nicolas Dewalque en met de oud-Westerlo-speler Jan Steurs. Het schijnt dat mijnheer Pavic het om bepaalde redenen niet met deze mensen stellen kan. Welke redenen we niet nader hoeven te omschrijven. Wie hij dan nog vergeten is uit de ploeg te zetten, zijn de Gentenaar James Storme en de Limburger Roger Claessen. Deze laatste schijnt echter wel in het bovenste laadje te liggen bij mijnheer Pavic. Ook de nederlandstalige journalisten schijnt deze « Belg » niet erg te kunnen lijden.

Simons en Verbauwen op de toplijst

De Antwerpse crawlzwemmer François Simons (20 j.) komt als nummer zeventien op de Europese toplijst voor, met zijn tijd 55.7 op de 100 m. crawl. De 23-jarige Gentenaar Herman Verbauwen staat op deze lijst bij de 100 m. rugslag heren op de vijftiende plaats. Kortom, de Belgische zwemsport stelde het goed in 1966, temeer daar er vorig jaar liefst 23 Belgische rekords werden verbeterd. Ga zo voort en in 1967 stijgen we beslist nog hoger op deze toplijst.

Europese kampioenschappen Baseball te Antwerpen

Van 13 tot 19 augustus 1967 organiseert de Belgische Baseball Federatie te Antwerpen het Europese kampioenschap Baseball. Binnen afzienbare tijd zullen we deze sport nader aan U voorstellen. Wat U evenwel niet weten zult, is dat het eerste Europese kampioenschap te Antwerpen betwist werd in 1953, en dat ons land pas na bijna 15

inrichten. Ingevolge kortzichtigheid van de heren van het NILOS waren de echte sportmensen van de Baseball federatie niet eerder in de mogelijkheid, om financiële redenen, dit kampioenschap te organiseren.

Over mini-basketball gesproken...

Tijdens een voorbije wedstrijd van Rac. Mechelen werden de toeschouwers aangenaam verrast door een demonstratie van mini-basketball door twee ploegen van Racing Mechelen (miniemen). Hierover liet de K.B.B.B.B. zich eerder voorzichtig uit:

« Het invoeren van de mini-basket in ons land moet inderdaad beschouwd worden als een beslissende datum in de geschiedenis van onze sport.

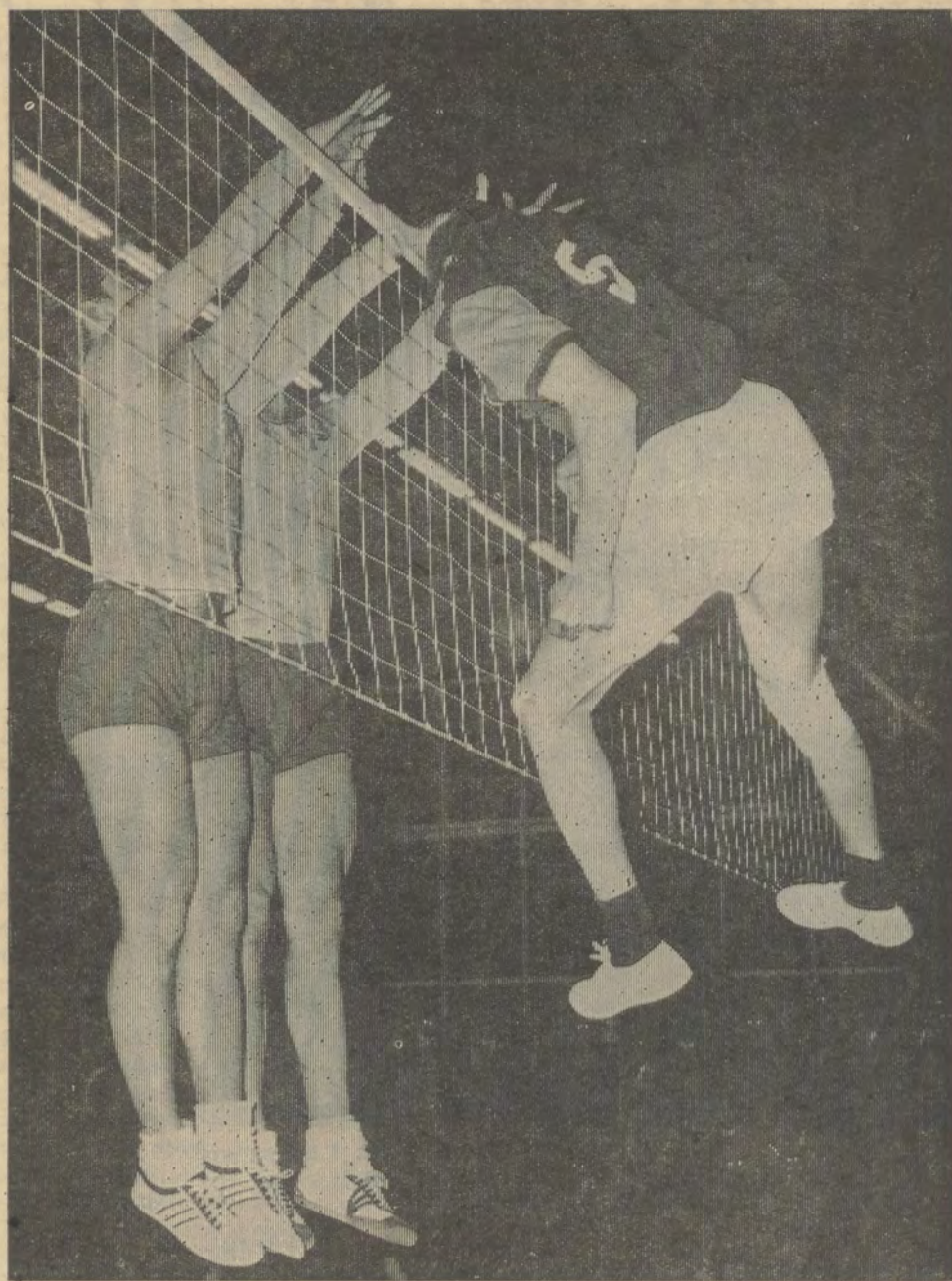
Alhoewel er nu nog geen sprake kan zijn van enige balans, menen wij te mogen beweren dat zodra de mini-basket zal beschikken over financiële steun, zijn invoering in de lagere scholen een explosieve start zal kunnen nemen, en dat 1967 zonder twijfel in België 'n gunstig jaar voor onze sport zal zijn ».

Voor de liefhebbers van cijfers...

In het halfjaarlijks verslag van de sekretaris-generaal van de Kon. Belgische Basketball Bond werden volgende cijfers medegedeeld. We geven ze hier, te uwer dokumentatie.

Het aantal aangesloten leden bedroeg: niet-spelende heren 2931 heren en 226 dames; 17.878 heren en 1278 dames spelers en 6608 aangesloten heren en 562 dames.

Als we de cijfers per leeftijdscategorie nagaan komen we tot volgende cij-

De fotograaf drukte af op het gepaste ogenblik en zo ontstond dit fraai lichtballet van drie volleybalspelers tijdens de Europabekerwedstrijd Blokkeer-Praag te 's Gravenhage.

fers: 1.019 pupillen, 1970 miniemen, 2735 kadetten, 2791 scholieren, 2976 junioren en 10.822 seniores; of een totaal van 22.313 spelers. In 1966 sloten er 1899 nieuwe leden aan.

Brabant is nog steeds aangesloten met het meeste aantal clubs, 116 of 10 meer dan in 1965. Dan volgt Luik met 98 clubs, winst 1; Henegouwen met 95 en geen winst; dan komt Antwerpen met 76 en 9 clubs winst; West-Vlaanderen met 60 of een winst van liefst 15 clubs (hier groeide de basketbalsport

het meest); Oost-Vlaanderen met 53 clubs en een winst van 9; Namen met 36 en een winst van 4 clubs; Limburg met 22 clubs en een winst van één (op Luxemburg na de provincie waar het minst basketball gespeeld wordt) en tenslotte Luxemburg met 12 clubs of een winst van 2 clubs. Het totaal wordt hier dus 568 clubs of een winst van 53 effectieve clubs tegenover 1965 en 68 tegenover 1964.

Dus ook in de basketbalsport komt er weer leven in de brouwerij.

opkomende sport BADMINTON

Dezer dagen hadden we gelegenheid met Herman Moens, een der voornaamste badmintonspelers van ons land, te spreken, meer bepaald over de toekomst en de uitbreidingsmogelijkheden van deze sporttak. Terwijl diverse sporttakken een negatieve balans vertonen of moeten vreezen is het met badminton precies andersom gesteld.

Nemen we bij v.b. een club in het Antwerpse. Niet zo lang geleden telde een club te Wilrijk gemiddeld 30 tot 40 spelende leden. Nu telt deze club, de Antverpia Badminton Club reeds 60 spelende leden, voor wie het nochtans grote oefenterrein (4 speelvelden) niet meer reikt, zodat moet uitgezocht worden naar meer oefengelegenheid. Wat kan de oorzaak van een dergelijk vlugge opgang zijn? Badminton is een sporttak, waarin behalve fysische konditie ook inzicht in het spel vereist wordt. Het gaat er bijwijlen inderdaad razend snel aan toe, sneller nog dan bij v.b. in het tennis. Het kleine, slechts 5 gram wegende pluimballetje (in vaktermen: shuttle) mag bovendien alleen door de snaren van de racket geraakt worden, niet door het hout!

Badminton heeft nog op andere sporttakken voor, dat men ermee kan

starten op betrekkelijk « hoge leeftijd », wat dan betekent dat men er voorbij de... 30 niet mee moet beginnen, omdat de lichamelijke inspanning te groot is! Maar voor alle andere jongere beoefenaars is deze sport een aangename verpozing en een gelegenheid tot lichaamsontwikkeling.

Mevrouw Murphy, voorzitter van deze Antwerpse club gaat er prat op dat het groot internationaal toernooi van haar club een reuzesukses werd. Er moesten eventjes 183 wedstrijden in diverse reeksen gespeeld worden, eer men de winnaar kende. Enkele weken later werd dit rekordaantal nog overtroffen te St. Lambrechts Woluwe, waar niet minder dan 212 wedstrijden moesten gespeeld worden. Men was zelfs verplicht een veld in te schakelen, om de wedstrijd een behoorlijk verloop te geven. Ook internationaal was het voorbije seizoen een meevaller en een stap vooruit en werden talrijke internationale wedstrijden gespeeld.

Minder schitterend is de houding van sommige hogere instanties tegenover de badminton sport. Sommige leden van het C.O.B. (Belgisch Olympisch Komitee) menen het in Keulen te horen donderen, wanneer men

hen over Badminton spreekt. Ze vallen gewoon uit de lucht en verwaarlozen elk steunend initiatief. Daarentegen is de houding van het Wilrijks gemeentebestuur bepaald schitterend te noemen: het kocht op eigen initiatief 4 matten aan, waardoor de leden van de plaatselijke club gelegenheid hebben regelmatig, in de beste voorwaarden en tegen schappelijke kondities te oefenen. Hierdoor kon het lidgeld dalen, waardoor meteen de jeugd gemakkelijker kan toetreden. De jeugd schijnt trouwens gewonnen te zijn voor deze sporttak, hetgeen de leefbaarheid ervan verzekert.

Onze bedoeling is, aldus de heer Moens, de jeugd zo vroeg mogelijk met de badminton sport als kompetitieve sport vertrouwd te maken. Oefenwedstrijden en competitie zijn de beste aantrekkingskracht voor gelijk welke sport, dus ook Badminton. Deze sport kan overigens beoefend worden in zalen van 5 op 10 m en is ideaal om in kolleges en in jeugdverenigingen ingeburgerd te worden. De promotoren van badminton mogen dan met vertrouwen de toekomst van hun sport tegemoet zien. Waarbij we meteen wensen, dat dit vertrouwen door de ontwikkeling, die badminton zal doormaken, niet zal beschaamd worden.

Zo pas verschenen !

EVRRARD RASKIN,
medewerker aan ons blad :

« LIMBURG, LET OP UW ZAAK ! »

I. De verfransing van Overmaas. II. De Waalse overheersing in het Hof van Beroep te Luik. III. De Sluiting van Zwartberg.

Een uitgave van de Volksunie Tongeren-Maaseik. 32 blz. — 7 foto's — Luxe-papier.

Te verkrijgen door overschrijving van 25 fr. op P.C. 8539.37 van E. Raskin, Kuringe stwg 243, Hasselt.

PARFUM

U ruikt graag parfum, meld ons uw gellefkoosde bloemengeur, en U ontvangt gratis een staalflesje (adres niet vergeten). MILADY. Postbus 403. Antwerpen L.

MEER INKOMEN door vrije verkoop aan partikulieren, vrienden en kennissen. voor ieder geschikt Vast dienstverband of als bijverdienste. Schrijven: KOSMETIKA. Boerenleger 31 — Edegem.

Grote leus :
GLAZEN en MONTUREN.
Gratis voor verzeterden.
Herstellingen in eigen werkhut.
Walter ROLAND
— Gediplomeerd Optiker —
Kerkstraat, 58 — Antwerpen
(Tel a.w.b. op het huisnummer.)
Telefoon : 35.86.62
40 % loring op verloon dezer.

DORTMUNDER THIER BRAU HOVEN

Al de grote gekende Duitse en Belgische orkesten zullen er zorgen voor de stemming. In al onze lokalen is er altijd : originele Breugellaanse stemming - deftige leuie en plezier - goede bediening - besie dranken goed en niet duur.
N.B. Al onze zalen zijn gans de winter ter beschikking voor Bals - Banketten - Vergaderingen, enz...

- LEUVEN : 1.000 plaatsen.
- AALST : 1.000 plaatsen.
- HULSTÉ - KORTRIJK : 1.000 pl.
- ANTWERPEN : 700 plaatsen.

Kerst en Nieuwjaar
Reveillon met
PRACHTIGE MENUS
GOED — GOEDKOOP
op voorhand inschrijven.

DORTMUNDER THIER BRAU

IMPORT A B T S
Tlensesteenweg 128, Korbeek-Lo.
Tel. : (016) 463.11.

Voortverkopers worden gevraagd voor :
— Dortmund Thier.
— Tonisteiner Sprudel.
— Rijnwijnen St JACOBS-KELLEREI
Gau-Algesheim.

DORTMUNDER THIER BRAU

koopt — bouwt en huurt cafés in gans het land. — Medewerkers worden gevraagd

Speelgoed ! SPEELGOED ! SPEELGOED !

EEN ONUITPUTTELIJKE VOORRAADSCHUUR SPEELGOED ALLERHANDE : VAN MINIATUURTREIN TOT TRAPAUTO EN TUINTOESTEL, VAN PLUCHE BEER TOT MANNEQUINPOP EN POPPEWAGEN, VAN MODELBOUW TOT BAK- EN SCHAAKSPEL !

Om haar Vlaams cliënteel een nog ruimere keus te bieden opende de gekende speelgoedzaak

BABYWERELD

FIRMA CORTVRIENDT

Nu DIEPESTRAAT 29 (voorheen 44)

ANTWERPEN (tel. : 32.44.30)

In een ruim pand een gloednieuw speelgoedmagazijn.

WIJ VERZENDEN DOOR GANS VLAANDEREN !

LET WEL

ALLE ADVERTENTIES VOOR
DIT BLAD
dienen toegestuurd aan onze
PUBLICITEITSDIENST :

S. De Lie. « Papenhoek » Berendrecht. Tel. (03) 73.66.59
Ook de
zoekertjes kunnen naar dit adres gezonden worden.

PERZISCHE TAPIJEN

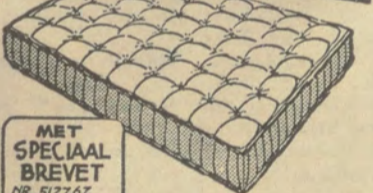
FA L. LUYTEN

Trooststraat 12

(Gemeenteplein)

Edegem. Tel. 03/53.05.71

SCHUIMRU BBERMATRASSEN
met
Gebreveteerde
bedekkingslagen
RESSORT MATRASSEN
(Brevel 529768)
met
Gebreveteerde karkassen

MET
SPECIAAL
BREVET
NR. 512767

fabrieken
"STAR"

(Brevet 512767)

TE ZELE (O. VL.)

GEWATTEERDE BEDSPREIEN
WOLLEN DEKENS

Tel. (052) 44641 en 44642.

Indien U geen verkoper
in uw omtrek kent stuur
ons een kaartje en we
zenden U het adres van
de dichtst bijgelegen ver-
koper Star Zele.

**HERMES
SCHOOL**

54 Zuidlaan

211 M. Lemonnierlaan
Tel. 11.00.33.
Brussel.

★

VOLLEDIGE
SEKRETARIAAT-
KURSUS IN 2 JAAR.

★

Steno- en
daktylografie
in vier talen.
Boekhouden.
Sociale wetgeving.
Moderne t-len.
Handels-
correspondentie.

★

Dag- en avondlessen.
De school waar Vlamingen
zich thuis voelen.

★

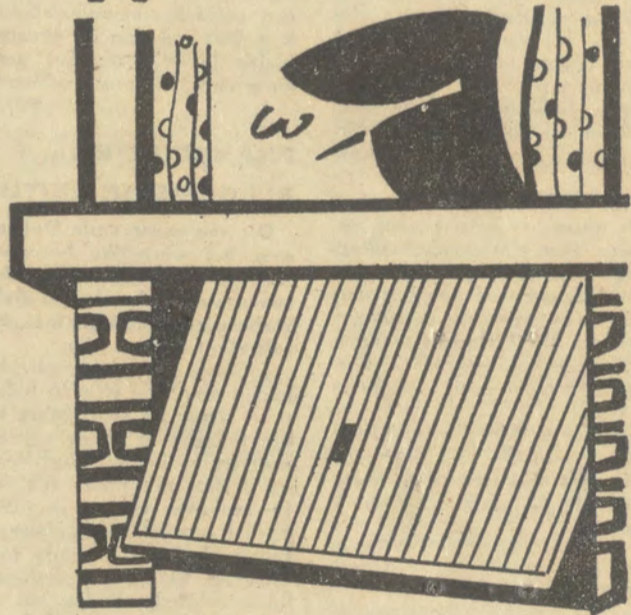
Beter en voordeliger.

WAARDE

1000 - FR. bij

aankoop van een
WENTELPOORT

type ALUGA

Standaarduitvoering
Poort gans in aluminium. Omlijsting BREVET
in gefosfateerde staalplaat. 23098
Zeer lichte bediening.
Automatische sluiting.
Voordelige prijzen.

JEURCLOO

A. JEURISSEN - CLOOSTERMANS & ZONEN

ZONHOVEN

Weierstraat, 2 — Tel. 011/132.31 & 132.36

VOOR ALLE ONROERENDE
VERHANDELINGEN IN
BINNEN- EN BUITENLAND :

RUDI VAN DER PAAL

Jan Van Rijswijcklaan 62,

ANTIWERPEN.

Telefoon : 03/38.91.24.

persspiegel - perss

Gaan en komen, 1966, 1967. Personen verdwijnen, sommigen voorgoed. Anderen komen op. Het wordt een afscheid van enkele figuren uit het politieke leven in het stukje wereld dat Vlaanderen heet. Voor de ene is het afscheid mooier dan voor de andere.

Hangt ook veel af van de normen die men zich stelt. Hoe het leven in dat Vlaanderen zal verder gaan, is een kolommenvulling met waarzeggersinslag, die vele kranten deze week beoefenden. De doorsnee toon van die voorspellingen is naar de mineurkant. De jongeren zullen zeggen: velen die voor ons kwamen hebben het wel erg verknoeid in 1830 en later.

HET VRIJE WAASLAND

Volksuniegemeenteraadslid dr. Emiel Van Haver, oorlogsburgemeester van Sint Niklaas, werd vorige week begraven. In de Katholieke Partij waarvan hij voor de oorlog schepen was, werd het in de dulle jaren na 1944 « Ik ken die man niet ». Hij heeft de strijd dan verder gestreden in de partij waar onder motto « Vlaanderen eerst » wit en zwart elkaar terugvonden.

« Toen de oorlog een einde nam, kwam echter ook de ontgoocheling. Al wie tijdens de bezettingsjaren enige verantwoordelijkheid had gedragen moest het ontgelden voor de blinde repressie die ons land na 1944 voor jaren heeft behekt.

De St-Niklaazenaars hebben de man die zij gedurende vier volle jaren op de handen droegen en die binnenskamers in praktisch alle huizen werd geloofd als de beste burgemeester die men zich in oorlogstijd kon wensen, naar de gevangenis laten voeren en hem laten veroordelen als een landverrader.

Geen van al zijn vroegere vrienden en medestanders ging voor hem getuigen: ook niet diegenen die hij vier jaar lang had helpen beschermen. Alleen Felix Vercruyssen, tijdens de oorlog pastoor-deken te St-Niklaas verklaarde voor de krijgsraad « dat er in deze man geen schuld was, maar alleen goede wil en edelmoedigheid ».

Die ondankbaarheid is Emiel van Haver nooit te boven gekomen en nog minder die welke daarop is gevolgd, toen men hem, ook na zijn rehabilitatie, in eigen partij met een halsstarrig ostracisme uit het publiek leven wilde verwijderd houden.

De genoegdoening is te laat gevolgd. »

'T PALLIETERKE

Een die ook weggaat « op rust » is gouverneur Rijkard Declerck van Antwerpen. Het schijnt dat hij reeds zijn 87ste afscheidsbanket heeft meegemaakt. Daar is het afscheid van Rik van Steenberghe mee te vergelijken, met dit verschil dat Rik I niets uit zijn rijkje loopbaan heeft weggemoffeld. Rijkard I blijkbaar wel.

« En toen moest Van Rooy met het verhaal over Rijkards universitaire studies binnenvallen. Het was plotseling uit met de pijnlijke nauwkeurigheid en de ultra-komplete volledigheid. Over Rijkard Declercks studie aan de Vlaamse Universiteit te Gent tijdens de eerste wereldoorlog — episode die voor Declercks menselijke existentie nochtans zo belangrijk was —: geen woord. Geen zinspeling.

Dat Rijkard maar op 27-jarige leeftijd zijn doctoraat in de rechten behaald heeft, en dat die laattijdigheid niet het gevolg was van zijn luiheid bij de studie of van zijn domheid, maar dat hij van alle Belgische Universiteiten een tijdlang verwijderd werd wegens zijn Vlaams-activistische verleden: dat was veel minder belangrijk dan de Salesianen, de Marikollen, de Josephieten, de Ursulinen, Benedictinessen en anderen diergelijken.

Aan dezelfde ere-tafel waaraan de gevierde ex-activist en aftredende gouverneur gezeten was, zat een van zijn studiemakkers uit het activistische Gent: Zide Craymackers. Ook na 1918 vervolgd, zwaarder gestraft dan Rijkard Declerck en eveneens uit de universitaire studies geschopt. De Lode pinke noch knikte, Rijkard zat erbij alsof hij tijdens heel zijn leven een correcte brave Belgische sufferd geweest was.

We vonden het niet prettig: weeral twee politici met een uitgedoofde ziel, met een verdord gemoed, met een verslachte geest. Overwonnen door de bourgeoisie, getemd, ontzield, ontmand. »

VOOR ALLEN

Na Rijkard de banketteerder die zijn eigen verleden opeet, defileert in onze nieuwjaarsrevue een nieuwkomer in de Belgische politiek, namelijk de duurste senator. Wie dat is leert u uit volgend B.S.P.-stukje:

« Senator Jorissen (Volksunie) is tegenwoordig de duurste senator. Dit ingevolge zijn talrijke wetsvoorstellen over de taalwetten, die alle kosten gedrukt te worden. Voor die grote kosten is de regering verantwoordelijk, gelet op het taalbestand, dat uitgevonden werd omdat v.d.B. en zijn ploeg onbekwaam zijn het vraagstuk op te lossen.

De regering Lefèvre-Spaak durfde tenminste netelige vragen stellen aan!»

Na dergelijke pertinente beschuldiging vernemen we dat Wim Jorissen een parlementaire vraag zou indienen om te vragen dat... voortaan alle parlementaire vragen zouden gestencild worden.

VOLKSGAZET

Een die ook « op rust » gaat is de voorzitter van de beheerraad B.R.G., Julien Kuypers. Hij heeft blijkbaar op dit ogenblik gewacht, want in deze oude socialist wordt het vuur van de jeugd, die zo dicht tegen het Vlaams-nationalisme stond, blijkbaar terug vaardig. Of slaat het nu maar tenvolle uit? Want we herinneren ons hoe hij een jaar terug reeds op de Lodewijk De Raetstichting met ontroering hulde bracht aan dr. Borms. Er is een rijkdom groter dan die van Rijkard Declerck.

« In het troebele licht van de R.T.B.-uitzendingen van 19 december 1966, kunnen wij de toepassingsbesluiten van de jongste taalwetgeving niet anders dan een hoogst bedenkelijk maneuver en een Vlaamse nederlaag te Brussel noemen. Met gevoelens van ergernis en wrok om zo'n revelerende regeringsvertoning voor een Franstalig publiek, heb ik ze, in het openbaar, een trieste grap, een formidabele Brusselse zwans genoemd. Na grondig onderzoek trek ik die woorden niet terug. Dat P.V.V.-bladen ze trachten goed te praten om het gezicht van « hun » regering te redden, is wellicht menselijk. Maar voortaan zullen in beide meerderheidspartijen nog alleen dupe zijn wie gedupeerd willen worden. Ik speel niet mee, mij kul't men niet.

Als beproefd Belgisch staatsburger houd ik echter mijn hart vast als ik de mogelijke spitsvondigheden bij een zogeheten « gematigde, verdraagzame redactie » en een « menselijke toepassing » van uitvoeringsbesluiten die, achter een mom van pseudo-wettelijkheid, het ergerlijk Brussels geknoei goedpraten en legaliseren, mogen en zullen geen stand houden. Al dat touwtrekken van Ministers die de wet nu eens wel, en dan weer niet, en ten slotte flagrant overtreden, zij het maar in een TV-uitzending en niet in het Parlement, hangt ons de keel uit. Het zal een aan gang zijnde radicalisering van de openbare opinie bespoedigen. Slechts door de groeiende innerlijke kracht van het Vlaamse bewustzijn en een betere voorlichting die beroep doet op het economisch belang, kunnen we, bij de ongelijke strijd in het Brusselse taalgrensgebied, aan onze trekken komen. Ook aan het geduld van staatsburgers die even lokaal tegenover de Belgische als trouw aan de Vlaamse gemeenschap zijn en blijven, komt een einde. »

DE STANDAARD

In zijn jaaroverzicht tracht Manu Ruys als een nieuwe Wate door de nevelen der tijden te pegen. Maar de Belgische mist lijkt dikker dan ooit.

« Tot nog toe zijn de botsingen binnen bepaalde grenzen gebleven. De onlusten van Zwartberg groeiden niet uit tot een revolutie. Het einde van de rooms-rode coalitie en de vorming van een liberaal-progressief bewind, dat over een eerste-minister beschikt die in de brede volkslagen populair is, heeft de arbeidersmassa vrij onverschillig gelaten. Te Leuven kwam het niet tot een onherstelbare breuk tussen kerk en leken of tussen Vlamingen en Walen.

Maar het gevaar is niet denkbeeldig, dat morgen nieuwe conflicten de bestaande spanningen tot het « point of no return » opdrijven. Een parlementair offensief om de taalwetgeving in een voor Vlaanderen onaanvaardbare richting te hervormen, een economische depressie in Wallonië zouden een politiek sneeuwbal effect kunnen uitlokken. Dat zou dan de vuurproef zijn voor de kleine coalitie, die het normaal tot in de lente van 1969 moet volhouden. »

FRANKFURTER

ALLGEMEINE ZEITUNG

Dit vooraanstaande Duitse blad loert even over het westelijke burenmuur (opgepast voor de resistentie!). En stelt vast dat de oorzaak van alle kwalen in België berust op de verkeerde opbouw in 1830. Het had een federale staat moeten zijn.

« België was een eenheidsstaat. Is hij dat heden nog? Er is geen federalistische structuur, maar de vastlegging van de taalgrenzen, het feit dat er in de regering een minister voor Franstalige en voor Nederlandse kultuur is, is dat niet reeds een stuk federalisme? De ombouw van de in 1830 gevestigde centraal bestuurde eenheidsstaat België met het Frans als overheersende taal, tot een staat waar de Vlaamse meerderheid absoluut gelijkberechtigd wil zijn, zal niet gaan zonder het verworven bevoordelingssysteem van de Walen af te breken.

Had men reeds van bij de aanvang het volkenrecht van het recht van de bodem gehuldigd, dan zou men nu geen taalstrijd hebben en geen klachten bij het gerechtshof te Straatsburg. Kan het gerechtshof die Vlaamse revolutie tegenhouden of ze beperken in haar uitwerking op het franstalig bevolkingsdeel? De vijftien rechters van Straatsburg staan voor een verdragende beslissing. »

HET VOLK

Ziet de toekomst maar zwartgallig in en niet enkel om « taalredenen ». Zwartberg en Rotem zijn donkere vlekken aan de achterliggende en voorliggende kim. « In het binnenland is de regering op haar eerste ernstige moeilijkheden gestuit. Inzake

VAN DE V.U.-LEIDING

WAAR ABONNEREN ?

Tal van lezers hebben ons gevraagd hoe ze kunnen abonneren op het beknopt verslag, op de parlementaire handelingen en op het bulletin van parlementaire vragen.

Het is eenvoudig.

1. Ofwel gaan ze naar hun postkantoor (winkelt der abonneementen) en betalen het bedrag.

2. Ofwel storten ze op pcr. 9460 van Postkantoor, Dienst der abonneementen, 5de sekte, Brussel I.

Prijs jaarabonnement :

Vragen en Antwoorden : 150 fr. per jaar;

Beknopt verslag : 100 fr. per jaar;

Parlementaire Handelingen : 450 fr. per jaar.

Het Beknopt Verslag verschijnt de dag na de vergadering van het Parlement en omvat de samenvatting van de debatten.

De Parlementaire Handelingen verschijnen 10 tot 14 dagen na de vergadering en geven de debatten woordelijk weer.

KADERBLAD

Diegenen die dit tot nog toe verzuimden te doen, kunnen nog steeds inschrijven op het Kaderblad der partij door gebruik te maken van onderstaande strook.

Naam en voornaam : .....

Adres : .....

Functie in de partij : .....

Wenst een abonnement op het Kaderblad : 80 fr.

Wenst een kalf « Vade-Mecum Volksunie » : 25 fr.

En stort deze bedragen op postrekening nr 1476.97 van de Volksunie, M. Lemonnierlaan 82, Brussel I.

Handtekening.

de Vlaams-Waalse verhoudingen, die het politieke leven in België iedere dag meer gaan beheersen ondanks het taalbestand door de regering uitgeroepen, zijn de spanningen groter dan voorheen. Het jongste initiatief van de P.V.V. om een wetsvoorstel in te dienen dat noch min noch meer dan de afbraak van de taalwetten beoogt, belooft heel wat moeilijkheden bij de herneming van de parlementaire bedrijvigheid na het Kerstverlof.

Het is natuurlijk een lichtzijde dat de economische activiteit van het land in 1966 grotendeels op peil bleef en dat de volledige tewerkstelling, enkele gewesten niet te na gesproken, voortduurt.

Op gevaar nochtans voor onverbetelbare zwartkijker door te gaan, moeten we toch aanstippen, dat de vooruitzichten van de economisten voor 1967 niet onverdeeld optimistisch zijn. In « Le Soir » van vrijdag publiceerde de C.V.P.-senator de la Vallée-Pousin een editoriaal dat de betekenisvolle titel Slachtoffers van grootkapitaal en tipisch Belgische eendagspolitiek.

droeg « Einde jaar begin van de crisis ». En de titel was niet gevolgd door een vraagteken. »

RAAK

Beschrijft het menselijk leed dat uit de koude beslissing der aandeelhouders voortkomt bij de sluiting van een bedrijf als dit te Rotem.

« Enkele dagen voor de sluiting werd nog een nieuwe oven in werking gesteld. 40 miljoen had het gekost. Het besluit van de beheerraad enkele dagen later kwam als een donderslag : « sluiting ».

We hadden het over Hendrik. Hendrik is niet alleen. In Hendrik zien wij de 442 arbeiders die te Rotem in dezelfde schoenen staan. 60 zijn ouder dan 50 jaar, 84 tussen de 40 en de 50, 256 beneden de 40 jaar. Rotem, Dilsen en Neeroeteren zijn de meest getroffen gemeenten.

In Hendrik zien wij de arbeiders van de katoenbedrijven die onzeker zijn over hun toekomst.

In Hendrik zien wij alle arbeiders die door de macht van het kapitaal gemanipuleerd worden als onmondige huurlingen, of die het slachtoffer zijn van het gebrek aan een degelijke economische planning.

Het leed en de tranen van de eenvoudige man die dit alles moet ondergaan wordt stil verbeten binnen de vier muren van een woonkamer.

Voor zichzelf zag Hendrik geen oplossing. Tweehonderd waren er tot nog toe in geslaagd iets te vinden, in de koolmijn van Eisdien (voor hoelang?), in Eindhoven (Filips en Daf), bij Ford te Genk. De geboortegedone drik had werk gevonden in Hoboken bij

Antwerpen. Frans, doet daar de shift van 6 tot 14 uur, 's Nachts vertrekt hij om 3 uur en om half zes 's avonds is hij terug thuis.

Na Zwartberg leek de slogan « geen sluiting vooraleer iedereen geplaatst is » een verworvenheid die richting gewend zou zijn voor de toekomst. Enkele kilometers van Zwartberg is gebleken dat de weg naar medezeggenschap en waardering van de arbeid lang en hard is.

Wat nu voor de arbeiders aan de Maaskant?

« Een sluiting is steeds een harde dobber. Voor het arrondissement Maaseik is hij dubbel hard. Arrondissement Maaseik heeft de hoogste kinderrijkdom in ons land en in deze streek bestaat geen industrie. De mijn van Eisdien ligt het dichtst bij. Niemand is er echter erg scheutig op om het huidige avontuur over enkele tijd nog eens te moeten herdoen. »

DE WERKER

In het andere Limburg, dat van « over de schreve » dat ontsnapt is aan de ramp van 1830, dreigen evenzeer problemen. Maar hier heeft men « Limburgs warme hart en Hollands koele kop » verenigd in een uitgeverde toekomstplanning. Zo schrijft dit A.B.V.V.-weekblad.

« Een uitgebreide regeringsnota ontvouwt Limburgs nieuwe toekomst, het oude gewest krijgt een nieuw uitzicht. Een veelheid van maatregelen zullen verwezenlijken wat de mijnwerkersleiders wensen :

1. De staatsmijn Maurits (vetkolen) gaat uiterlijk 1969 dicht.

2. De staatsmijn Wilhelmina (huisbrandkolen) gaat uiterlijk 1972 dicht.

3. Voor 1970 sluit de Domaniale (particuliere) mijn de poort.

4. Ruime financiële steun aan de resterende mijnen.

5. Gedwongen afname door elektriciteitscentrales en hoogovens van Limburgse kolen.

6. Speciale faciliteiten voor industriële vestiging in Limburg.

7. Een afvloeiingsregeling voor ontslagen mijnwerkers.

8. De vestiging, met staatshulp, van een autofabriek in de mijnstreek.

Deze plannen worden omgeven door een andere lange reeks maatregelen op bestuurlijk, sociaal en onderwijstechnisch gebied.

Het proces kwam op gang, snel en op een breed front. Voorop marcheren de Staatsmijnen, dat merkwaardig bedrijf, waar weliswaar ambtenaren de directie vormen, maar dat zich in niets onderscheidt van een keiharde commerciële onderneming. »

WALTER LUYTEN.

Gevraagd : ZELFSTANDIGE GERANT(E)

voor Vlaams Huis
Cafe Ros Beiaard
Grote Markt 30
Dendermonde.

Zich wenden tot :
A. DE VOS,
Gentsel. 9 - Dendermonde.

BORGERHOUT

Vorming van een wervingsreserve voor werkmans bij de verschillende technische diensten. De bekendmaking geschiedde in het Belgisch Staatsblad van 21 december 1966.

Voor alle inlichtingen met betrekking tot de deelnemingsvoorwaarden, gelieve men zich te wenden tot het « Secretariaat » ten Gemeentehuize, de eerste vijf dagen van de week, tussen 8 uur 30 en 17 uur (tel. nr. 35.02.65).

WIJ IN LIMBURG

ONTSTELLEDE WANVERHOUDINGEN TUSSEN ARBEIDSGELEGENHEID EN ARBEIDSAANBOD!

De Sociaal-Economische Werkgroep van de V.U. heeft een zeer interessante studie uitgewerkt over de evolutie van de vraag en het aanbod van arbeidskrachten in de provincie Limburg. Inleidend wordt aangestipt dat het toekomstig

aanbod van arbeidskrachten bepaald wordt door 1. de aangroei in de aktieve bevolking 2. de aanwezige arbeidsreserve van de lange afwezigheid 3. de afvloeiing van arbeidskrachten uit de middenstand en de landbouw.

Slechts 22.572 plaatsingen op 94.192 potentiële aanbiedingen!

STERKE BEVOLKINGSAANGROEI

Het valt te voorzien dat de aktieve bevolking in Limburg in 10 jaar tijds zal aangroeien als volgt: van 194.330 mannen tot 228.136 en van 172.942 tot 207.015 vrouwen. Aldus zal de aktiviteitsgraad van de vrouwen van 26 tot 38 % tegen 1976 stijgen (wat nog beneden de aktiviteitsgraad van Oost- en West-Vlaanderen in... 1961 is!) terwijl het bijkomend arbeidsaanbod tussen 1966 en 1976, voortvloeiend uit de aangroei van de aktieve bevolking, 68.592 eenheden zal bedragen (34.806 mannen en 33.786 vrouwen).

TRISTIG REKORD: 50.000 PENDELAARS

Limburg telt volgens de laatste statistische gegevens 50.000 pendelaars, waarvan er o.m. 13.000 naar Luik reizen, 11.000 naar Nederland en 2.000 naar Duitsland. 32,3 % van deze pendelaars (meer dan 2 u. per dag verplaatsing) verkiezen werk in eigen streek. Er zit dus daarin een minimum arbeidsreserve van 21.400 eenheden voor wie werkgelegenheid in eigen streek zou moeten gevonden worden. Gevonden dan bij wijze van spreken...

MINIMUM MIGRATIE VAN 4.200

Het aantal jonge landbouwers- en middenstanderszonen, die zullen verkiezen over te gaan naar de nijverheid i.p.v. het vaderlijk bedrijf, bedraagt volgens schattingen voor het eerstvolgend decennium minimum 4.200 personen.

ARBEIDSAANBOD: 94.192

Wanneer we deze drie componenten samentellen, dus 68.592 aangroei der aktieve bevolking, 21.400 pendelaars die in eigen streek willen werken en 4.200 kinderen uit de landbouw- en middenstandsektoren, die naar de plaatselijke nijverheid willen overschakelen, dan komen we aan een totaal arbeidsaanbod tot 196 van 94.192 eenheden. De werkgelegenheid in Limburg zou dus moeten jaarlijks met 9.419 eenheden stijgen.

NAUWELIJKS 1/4 GEDEKT

Om te berekenen in hoeverre de expansie van de bestaande nijverheid dit arbeidsaanbod kan opvangen, werd een prognose gemaakt van de tewerkstelling in industrie, bouw, transport en tertiaire sektor. Deze prognose steunt op een extrapolatie van trends in de voorbije 11 jaar en toont aan dat indien de tewerkstelling in deze sectoren zich tegen het zelfde ritme zal ontwikkelen als in de voorbije jaren, de lokale tewerkstelling in 1966 het peil van 71.800 in 1966 zou moeten bereiken om in 1976 te stijgen tot 94.372. De aangroei van de plaatselijke werkgelegenheid in deze sectoren zou derhalve slechts 22.572 bedragen tussen 1966 en 1976. Daaruit volgt dat de normale expansie van de lokale industrie en handel slechts 22.572 van het arbeidsaanbod van 94.192 kan opvangen.

Het werkgelegenheidsstekort bedraagt dus 71.620 over 10 jaar, d.i. 7.162 per jaar bij een noodzakelijkheid van 9.419 (zie hierboven).

KNELLEDE VRAAG

Het is de vraag of men de vereiste inspanning op gebied van industrialisering zal kunnen doen. Om inderdaad 71.620 arbeidsmogelijkheden te scheppen zou men voor minimum 36 miljard fr moeten investeren, slechts

voor de uitrusting van gebouwen en het aanschaffen van machines, wat neerkomt op 1/2 miljoen per werkgelegenheid. Minstens het zelfde bedrag zou nodig zijn aan overheidsbeleggingen ter valorisering van deze privé-investeringen (wegen, aanleg industriezones e.d.m.). Nu is het wel zo, dat 72 miljard fr niet zo moeilijk te verzamelen zijn, als men nagaat bv. dat een economisch onverantwoord Route de Wallonie ongeveer 50 miljard opsloort en wanneer men de bedenking maakt,

PLAATSELIJK NIEUWS

Bilzen

KANTONNALE VERGADERING
Op zaterdag 28 januari te 20 uur gaat in café « Moto-Cross » te Hoeselt, de vierde werkvergadering door van de Volksunie van het kanton Bilzen. Alle kaderleden op post!
BAL V.T.B.-V.A.B.
Het jaarlijks bal van de plaatselijke V.T.B.-V.A.B.-afdeling gaat door op zaterdag 21 januari 1967.

PAMFLET

In de afgelopen week werden er in het kanton Bilzen méér dan 5.000 pamfletten, uitgaande van de Volksunie, verspreid.
In de gemeenten Hoeselt, Munsterbilzen, Eigenbilzen, Gellik, Mapertingen, Veldwezelt, Rosmeer, Kleine-Spannen en Grote-Spannen kreeg méér dan de helft van de huizezinnen ons standpunt in hun bus. In Bilzen zal dit pamflet eerstdaags worden verspreid.

Eigenbilzen

VLAAMS BAL
Het jaarlijks Vlaams bal gaat door op zaterdag 14 januari 1967. Orkest: Bert Minten. Alle Vlaamsgezinden op post!
ABONNEMENTSVERNIEUWING
De personen, die hun abonnement op « Wij » niet langs de brievenbesteller hernieuwden, kunnen dit altijd doen bij een van de bestuursleden van de plaatselijke Volksunieafdeling. Prijs van één jaar: 280 fr., voor een half jaar: 160 fr., voor drie maanden: 90 fr.
VOLKSUNIE
Het bestuur der plaatselijke afdeling zal vergaderen op zondag 8 januari te 11 uur in café « De Kroon ».

SERENADE

Heden 7 januari brengt de Vlaamse harmonie « Recht door Zee » een serenade aan de heer Jozef Beuzen van Lanaken. Dit omdat dit aktief lid van onze harmonie onlangs laureaat van de arbeid werd. Hartelijk proficiat aan de heer Beuzen.

Genk

HET VENDEL
Vrijdag 13 januari zingt « Het Vendel » uit Mechelen in zaal « Rembrandt » te Genk.
OVERLIJDEN
Op 30 december jl. werd de moeder van onze vriend Frans Novak ten grave gedragen. Langs deze weg biedt de afdeling Genk haar oprechte deelneming aan.

KOOR

Op 13 januari a.s. zal het gekende koor « Het Gendro » uit Mechelen optreden in zaal « Rembrandt » aanvang om 20 uur. Het belooft een prachtige avond te worden. Een schitterend programma wordt aan onze zang- en muziekliefhebbers aangeboden.
Deze avond wordt ingericht onder voorzitterschap van L. Van Esser.

Herderen

SOCIAAL DIENSTBETOON

Op maandag 9 januari gratis sociaal dienstbetoon in café Molenaers, Weg op Tongeren. Dit van 18 tot 19 uur.

Maaskant

SOCIAAL DIENSTBETOON

Waarschijnlijk vanaf februari en zeker vanaf maart zal ook in de Maastreek het sociaal dienstbetoon worden uitgebouwd.

Maaseik

BESTUURSVERGADERING

In de loop van de maand januari zal het bestuur van de plaatselijke Volksunieafdeling samenkomen.

Mechelen aan de Maas

PAMFLET

In ons kanton werden in de afgelopen dagen méér dan 2.000 pamfletten verspreid. In deze vlugschriften wordt de economische achterstand van Limburg aangeklaagd. Tevens worden de traditionele partijen er in terecht gewezen omwille van hun lakse houding op dit vlak.

Millen

SOCIAAL DIENSTBETOON

Op maandag 9 januari gratis sociaal dienstbetoon in café A. Martens, Dorp. Dit van 19 tot 20 uur.

Munsterbilzen

De V.U.-afd. Munsterbilzen wenst aan al haar leden en trouwe lezers van het weekblad « Wij » een voorspoedig en gelukkig nieuwjaar 1967.

ABONNEMENTEN- EN LEDENWERVING

Na een kleine onderbreking door de eindjaarsfeesten zullen de V.U.-bestuursleden zich terug op het pad begeven, want in Munsterbilzen is het laatste woord nog niet gezegd.

OVERLIJDEN

Alhier had op oudjaarsdag de begrafenis plaats van jhr. Alf. Vissers, wonende Wijngaardstr., Munsterbilzen. Smartelijk omgekomen tijdens een werkongeval.

De V.U.-afd. Munsterbilzen betuigt aan de ouders en familieleden van Alfons haar innige deelneming.

Neerpelt

KANTONNALE VERGADERING

De kaderleden van de Volksunie van ons kanton zullen in de loop van de maand januari samen komen. Nadere gegevens volgen.

Opglabbeek

DANK

Het bestuur van de afdeling Opglabbeek wenst aan al haar leden en abonnees uit Opglabbeek, As en Niel-bij-As een voorspoedig 1967. Moge in 67 de V.U. onze afdeling zo sterk uitgebouwd worden dat As spoedig op

dat men die 72 miljard ook niet in éénmaal moet neertellen, doch kan spreiden over 10 jaar, hetzij tegen een gemiddelde van 7,2 miljard, wat natuurlijk kan schommelen, het ene jaar minder, het andere jaar meer. In een federaal hergestructureerd België zou dit Limburgs tewerkstellingsprobleem zich niet zo scherp stellen en zou zelfs bij een dergelijk scherpe probleemstelling de hoop op een relatief vlug investeringsprogramma groter zijn dan nu, na 137 jaar Belgische ervaringen. Als we bv. nagaan dat in de periode van 1941 tot 1963 aan de Waalse mijnen voor 17,4 miljard subsidie werd toegekend tegen slechts 900 miljoen aan het Kempische bekken, dan stellen we daarbij niet alleen de opzettelijke verwaarlozing van Limburg vast (vergeten we de sabotage van de sekundaire sectorontwikkeling niet!) doch daaruit moeten wij a.h.w. konkluderen, dat deze slechte Belgische oneindigheid zich ook in de toekomst zal voortzetten. Nu roept Wallonië om hulp wegens zijn staalkrisis, nadat Brussel miljarden verloren gooide in de kolenput. Opnieuw zal de allereerste aandacht van Brussel naar de Waalse staalindustrie gaan, en pas in vijfde, zesde, zevende of God weet in welke orde naar Limburg.

Er is nog steeds en ondanks de tragedie van Zwartberg geen rekonversiepolitiek, die naam waardig. Het blijft bij ellendig improvisatie- en lapwerk. Daarom moet ook Limburg ijveren voor een radikalizing van zijn eigen opinie. In dit hopelijk versneld proces zal de Volksunie Limburg stellig haar steke staan!

eigen benen zou kunnen staan. Doch daarvoor rekent het bestuur op nog betere en grotere medewerking van de leden en kaderleden!

Alle nieuwe abonnees worden van harte dank gezegd voor hun vriendelijke ontvangst van de abonneementen-werfers en voor hun spontaan abonneren. Hartelijk welkom in onze kring!

PLAATSAANVRAAG

Licentiaat soc. en pol. wetenschappen uit Overpelt, 27 j., legerdiens vervuld, enig kostwinnende zoon, vraagt zeer dringend plaats in Limburgs bedrijf. Alle aanbiedingen zijn welkom.

Kontaktadres: J. Olyslagers, Schuttersboom, Overpelt. Tel. 011-42.697.

Stokkem

ABONNEMENTENSLAG

In deze liberale burcht werden tot hier toe reeds heelwat abonnementen op « Wij » gemaakt.

VOLKSVERGADERING

Eerdaags gaat in Stokkem een Vlaams-nationale volksvergadering door. Spreker zal zijn de jonge Brusselse Volksunie-volksvertegenwoordiger Dr. V. Anciaux. Nadere gegevens volgen.

Tongeren

KANTONNALE VERGADERING

Op vrijdag 30 december ging in café « De Zon » de vierde werkvergadering door van de Volksunie van het kanton Tongeren. Volgende week hierover meer nieuws.

SOCIAAL DIENSTBETOON

Op donderdag 19 januari van 19 uur 30 tot 20 uur sociaal dienstbetoon in café « De Helm », Markt. Volksvertegenwoordiger Dr. H. Goemans zal aanwezig zijn.

« BOEING-BOEING »

Het N.K.T.-toneelgroep speelde te Tongeren in de zaal « Concordia » dit overbekende stuk van Marc Camoletti. In een bomvolle zaal, verspreid dat reeds lang te Tongeren niet meer te bespeuren viel!

De N.K.T.-akteurs en -actrices brachten dit stuk op een vlotte manier. Doch wij konden de indruk niet kwijt dat zij dit stuk stilaan beu worden. Hun tempo ligt hoog en de dialoog is pittig, soms zo pittig, dat de aktieuren wanneer ze hun publiek « hebben » ietwat klownesk gaan doen.

Het publiek was na afloop opgetogen over de toneelavond. Dit bewijst eens te meer dat de Tongenaren nog graag naar toneel komen kijken, als zij maar goede waar voor hun geld krijgen.

Tongeren - Maaseik

VOLKSUNIE

Op donderdag 5 januari te 20 uur vergaderden in Hotel Watson te Hasselt, de arr. besturen van Hasselt en van Tongeren-Maaseik. De arr. raad van Tongeren-Maaseik zal samenkomen op donderdag 12 januari.

Zichem-Zussen-Bolder

SOCIAAL DIENSTBETOON

Op maandag 9 januari gratis sociaal dienstbetoon in café Maréchal, Grote Baan. Dit van 20 tot 21 uur.

bewegings **WIJ** zer

Vlaams nationaal

ANTWERPEN

Antwerpen-Stad

KOLPORTAGES

Zondag 15 januari :
Grote kolportage vergezeld van radiowagen doorheen Antw.-Oost.
Ook de mandatarissen gaan mee!
Vertrek om 10 uur stipt.

ONTSPANNINGSVOND

Voor alle leden en sympathizanten op donderdag 12 januari om 20 uur 30 in de zaal « Thierbrau », Groenplaats 33, Vlaamse volkszangavond onder de leiding van Willem De Meyer.

DIENSTBETON

Zitdag sociaal dienstbetoon senator H. Ballet bij hem aan huis, Jan v. Rijswijcklaan 74, te Antwerpen, op maandag 9 januari van 18 uur 30 tot 17 uur 30.

Berlaar

Als bekroning van de arr. abonentenslag zetten we met het kader de bloemetjes eens buiten voor iedereen en overhandigen tevens de bloemen aan wie ze verdienen in deze werfkampagne. Daartoe nodigen we U uit met uw familie en vrienden op zaterdag 21 januari te 20 uur 30 in zaal Luyten te Berlaar (Statiestraat). Berlaar werd gekozen omdat deze afdeling haar 100ste lid viert en via uw talrijke aanwezigheid hoop het laatste putteke te vullen van de eindeloze reeks verkiezingen die deze afdeling heeft meegemaakt.

Ten dans speelt het vierkoppige orkest Marc Seva. Als lolbroek fungeert student Hugo Brouckaert, tekstschrijver van het studentenkabaret Rommelpot.

Borgerhout

Op zaterdag 18 februari richt het Koördinatiecomité Leuven een betoging in.

Bijeenkomst aan het Te Boelaerpark te 14 uur 30. Optocht door de stad.
Slotmeeting in zaal « Victory ».

Edegem

KULTURELE KRING

Op vrijdag 27 januari 1967 te 20 uur spreekt voor onze kring professor doctor Karel Van Isacker, docent aan de Sint Ignatius Handelshogeschool te Antwerpen, over : « Het Daensisme ».

Vorig jaar bracht deze zeer gewaardeerde spreker onze leden en sympathizanten een voordracht over : « Het epos van de Antwerpse dokterwerker ».

De belangstelling voor deze avond was dan ook zeer groot.

Zaal (C.B.A.), Sportterrein, Prins Boudewijnlaan 311.

Merksem

VROUWENAFDELING

Op maandag 9 januari 1967 in het Vlaams Huis Tijn, vergadering voor al de vrouwen van de Volksunie Merksem.

Verslag over het voorbij Kerstfeest en toekomstplannen voor 1967.

ALG. LEDENVERGADERING

Op vrijdag 20 januari 1967 te 20 uur 30 in lokaal Vlaams Huis Tijn, Bredabaan 298, algemene ledenvergadering. Op deze eerste vergadering voor het jaar 1967 verwachten wij al onze leden.

« WIJ »
Hebt gij al eens rondgekeken in uw onmiddellijke omgeving of gij daar geen abonnement op ons weekblad « Wij » kunt plaatsen?

Proefnummers op aanvraag te bekomen op het sekretariaat Em. Lemineurstraat 33. Of telefooneer 45.57.77, dan bezorgen wij U een paar nummers thuis.

BRABANT

Brussel

De volgende tochten werden als volgt vastgelegd : op 8-1-67 naar Diegem; op 22-4-67 naar Londerzeel.

Bijeenkomst om 9 uur 45 achter de K.V.S. of om 9 uur 30 aan de kerk van Diegem en Londerzeel. Iedereen op post! Nieuwe medewerkers steeds welkom!

Nossegem

De eerstvolgende kantonale gespreksavond voor het kanton Schaarbeek heeft plaats op donderdag 12 januari 1967 te 20 uur, in herberg « Onder de Toren » (bij de kerk), Van Opstalstraat 8, te Nossegem. Dr. Vic Anciaux verwacht alle leden, abonnees en sympathizanten uit de afdelingen van het kanton. Ook zij die buiten de Volksunie staan worden van harte uitgenodigd.

De aanwezigheid is verplicht voor de bestuursleden der afdelingen.

Vilvoorde

Eindelijk is de kogel door de kerk en start het kanton Vilvoorde met zijn driemaandelijkse kantonnaal blad.

Om de kosten van drukken en verspreiden van ons kantonnaal blad enigszins te delgen, richt het kanton één kolportage per maand met het weekblad « Wij » in.

De eerste en beslissende kolportage heeft plaats op zondag 15 januari 1967. Vergadering van de militanten aan het station van Vilvoorde te 9 uur 30.

De opbrengst van de kolportage wordt over de afdelingen verdeeld a rato van de persoonlijke verkoop der militanten.

Voor alle nadere inlichtingen wende men zich tot de kantonale gevolmachtigde, Piet Daelemans, Ensorlaan 31, te Vilvoorde.

Schaarbeek

De eerstvolgende kantonale gespreksavond gaat door op donderdag 12 januari e.k. te 20 uur in de herberg « Onder de toren », Van Opstalstr. te Nossegem (bij de kerk).

Dr. V. Anciaux verwacht alle leden en abonnees; ook niet-leden en sympathizanten zijn welkom. De aanwezigheid is verplichtend voor bestuursleden.

OOST-VLAANDEREN

Gent

Veldstraatkolportage : 17 december.

Op twee uur tijd bijna honderd nummers, met twee man.

Zoals steeds was Nonkel Stefaan er weer bij samen met onze onvermoeibare penningmeester Johan Laeremans.

Uitgebreide arrondissementraad : 14 januari, zaterdagmiddag 15 uur, zaal Roeland.

Politiek overzicht; jaaroverzicht van het arrondissement; overzicht abonnementenslag; verspreiden van pamflet tegen P.V.V.; werking 1967.

VOLKSUNIEJONGEREN

Wie wenst lid te worden of leden te werven kan dagelijks (na 18 uur) de Vujoelidmaatschapskaarten voor 1967 bekomen of afrekenen bij Maurits Willaert, café De Gulden Valk, Vrijdagmarkt 20, Gent, tel. 25.43.29. Ook op de Vujo-activiteiten worden kaarten verspreid. We verzoeken onze administratie te willen helpen door zo vlug mogelijk de verkochte kaarten aan Maurits over te maken.

Op de jongste ledenvergadering werd volgend activiteitenprogramma goedgekeurd :

Elke maandagavond bestuursvergadering in de Roeland; 1 januari : redaktieraad; 13 januari : politieke vormingsavond met debat over het liberalisme; 20 januari : Walter Luyten spreekt over « Kerk en Nationalisme »; 21 januari : kolportage; verzameling om 14 uur 30 in de Roeland; 4 februari : ledenvergadering; 11 februari : tee dansant; 19 februari : kolportage; 28 februari : Oswald van Ooteghem spreekt tot de jeugd.

Alle Vujo's houden nu reeds deze data vrij.

Merelbeke

Aan al onze leden, onze oude getrouwe abonnees en de talrijk nieuwe er bij gekomen tijdens de schokkante onze welgemeende wensen voor het nieuwe strijdjaar. Eerlang worden onze voorlichtingsvergaderingen opnieuw gehouden. We hopen u talrijker nog dan voorheen en met dezelfde strijdlust te mogen ontvangen.

ABONNEMENTEN

Wel wat laat ermee begonnen, zal onze afdeling toch een niet te versmaden resultaat behaald hebben.

Ons streefcijfer werd ruimschoots overschreden, we behaalden in on-

ze afdeling een resultaat van 350 t. h., waarvoor we de bestuursleden zonder uitzondering mogen gelukwensen.

DRIEKONINGSFEEST

Nu reeds staat het vast dat ons kinderfeest een overdonderend succes tegemoet gaat. Terwijl we dit berichtje opstellen scheiden ons nog 6 dagen van het heuglijke feest en reeds hebben 100 kinderen ingeschreven.

Ouderen, gij die met onze afdelingswerking meevoelt, kom vandaag 7 januari tussen 15 uur 30 en 19 uur een kijkje nemen op ons kinderfeest, dat doorgaat in het lokaal « De Vrede » bij De Miel, Melle, Vogelhoek. Kindervreugde doet ook het ouderhart deugd!

KOLPORTAGE'S

We hervatten onze wekelijkse kolportage's met het weekblad « Wij » in samenwerking met de V.M.O. Gent op zondag 15 januari. Persoonlijke uitnodigingen voor deelname worden nog verstuurd.

WEST-VLAANDEREN

Assebroek

Het eindejaarsnr. van het afdelingsblad « Nu » werd tussen Kerst- en nieuwjaarsdag verspreid; met het afsluiten van de eerste jaargang werd aldus tussen de V.U.-afd. en de bevolking een vaste band gesmeed.

Blankenberge

In het gezin C. De Coninck-De Bondt werd een eerste kindje, Bartje, geboren. Hartelijke gelukwensen.

Brugge

TEKENWEDSTRIJD

Tot zondag 8 jan. a.s. kunnen op het « Breydelhof », Suvestr. 2, Brugge, de tekeningen worden afgegeven voor de jeugdtekenwedstrijd (verplicht onderwerp : Winter te Brugge). Er zijn 4 reeksen : van 6 tot 6, van 7 tot 8, van 9 tot 10 en van 11 tot 12 jaar. Alle werkwijzen zijn toegelaten; het minimum-formaat moet een kwartblad zijn. Naam, adres en geboortedatum opgeven.

Prijzuitreiking op het jaarlijks kinderfeest van de V.O.K., en op zondag 12 feb. 67.

ARR. RAAD

De arr. raad vergadert te Brugge, Breydelhof, op vrijdag 13 jan. a.s. te 20 uur 30.

Knokke

De afd. Knokke-Heist-Westkapelle boekte een record-aantal nieuwe abonnees, nl. 49 (afgesloten op 30 dec. 66).

St Kruis

Het afd. contactblad « Vrij en Vrank » is thans aan zijn 3de jaargang toe; het blad wordt gebust op 3.500 ex. en verspreid in de gemeenten St Kruis, Danme en Moerkerke.

Sint Michiels

Heel speciaal werd arr. voorzitter R. Declerck verwelkomd op onze jongste werkvergadering.

Ons plaatselijk berichtenblad « Nieuw » groeide uit tot een onmisbare schakel met de ganse Sint-Michielse bevolking.

Iedereen prijst de presentatie en de degelijkheid ervan.

In januari verschijnt het volgend nummer.

Een nieuwe formule voor sociaal dienstbetoon zal door ons raadslid J. Fraipont uitgewerkt worden tegen de volgende algem. vergadering; langs deze weg danken wij nogmaals V.U.-provincieraadslid Degraeve (O.-Vlaand.) voor zijn richtlijnen.

Het familiaal kerstfeest werd een succes. Het honderdtal aanwezigen hebben echt genoten. De verrassingstombola voor de jeugd viel zeer in de smaak.

Het volgende jaarlijks gezellig samenzijn is gepland voor februari 1967.

Wie rechtstreeks abonneerde op « Wij », gelieve zich met één der bestuursleden in verbinding te stellen om zo regelmatig de plaatselijke berichten te ontvangen.

Hoofdredacteur :

T. van Overstraeten.

Alle briefwisseling voor redaktie naar

Rotatyp, Sylv. Dupuisl., 110 Brus. 7. - Tel. 23.11.98

Beheer :

Maurice Lemonnierl. 82 Brussel I. - Tel. 11.82.16

Alle klachten voor niet ontvangen van blad op dit adres.

Jaarabonnement : 280 F.

Halfjaarlijks : 160 F.

Driemaandelijks : 90 F.

Abonnement buitenland :

450 F.

Steunabonnement : 750 F.

(minimum).

Losse nummers : 8 F.

Alle stortingen voor het blad op postrekening : 171139 « WIJ » - Vlaams-nationaal weekblad.

Verantw. uitg. Mr. F. Van der Elst. Beizegemstraat 20 Brussel 12.

Aanbevolen Huizen

HERBERGEN

Bezoek « De veerman » te St-Amands a.d. Scheide. Mosselen - Paling Uitbater : Jan Brugmans.

Geniet van de lekkere koffie « De Olifant » in het Vlaams Huis « PETER BENOIT » Frankrijklei 8 - Antwerpen

BIEREN ATLAS
Alle specialiteiten
Fruitsap Pufri
CARPENTIER
Guido Gezellestraat 39
ZWIJNDRECHT. T. 52.70.70

BOUWEN - WONEN

De specialist der standaarddeuren
J. LEEMANS, Deurne z.
Van Havrelei 70 T. : 35.63.17
Agent : De Coene Kortrijk

DESIGN SHOP

Geschenken en moderne juwelen
Adolf Maxlaan 105, BRUSSEL
Tel. : 02/18.62.62

EURO-DOMI

Moderne wooninrichting
Kruidtuinlaan 6
(tussen A. Maxlaan en E. Jacquainlaan) - BRUSSEL
Tel. : 02/18.17.17

HOTEL - RESTAURANT

BLANKENBERGE
« Rubenshof »
Weststr. 79. T. : (050)41571
Lokaal Volksunie
Kamers-pension.

« Vlaams Huis » Knokke
Kamers vol pension - gezellige sfeer.
Vermindering voor groepen.
Elisabethl 105. Tel. 632.70.

Breydelhof BRUGGE
Jozef Suveestraat -
Gelagzaal - 120 plaatsen.
Tel. : 050/350.67

OURWERK - JUWELEN

bij de meester uurwerkmaker
SLAETS
Dewinterstr. 11 - Oudergem
T. 72.45.43 Terminus tr. 35.
10 % korting v. leden V.U.

PLASTIEK

Fr. PARQUIN P.v.b.a.
Lg. Lobroekstraat 44
ANTWERPEN.
Telefoon : 03/36.16.47.
Kuipen en stapelbakken voor pekel, diepvries, verpakking, stockering.
Polythyleen : zakken, velen en folie op rol.
RAADPLEEG ONS.

Duitsland

DE GELUKSLEUTEL VOOR 1967

... wordt U door dit meisje van het Zwarte Woud aangeboden ; hij zal U de deur naar onvergetelijke vakanties openen. Deze sleutel zult U ontvangen in de vorm van een prachtige, kosteloze documentatie over Duitsland, het gastvrije vakantieoord dicht bij de deur. Zond zo vlug mogelijk onderstaande bon; op briefkaart geplakt, naar de Duitse Dienst voor Toerisme, Luxemburgstraat 23, Brussel 4, die U nu reeds de beste wensen stuurt voor een

GELUKKIG NIEUWJAAR

BON

VOOR EEN KOSTELOZE DOKUMENTATIE
OVER DUITSLAND

Nr. 38

NAAM..... BEROEP.....

STRAAT..... PLAATS.....

EEN VERRASSING IS VOORBEHOUDEN AAN DE 1.000 EERSTE ANTWOORDEN.

'T MOOISTE NATUURKADER.....

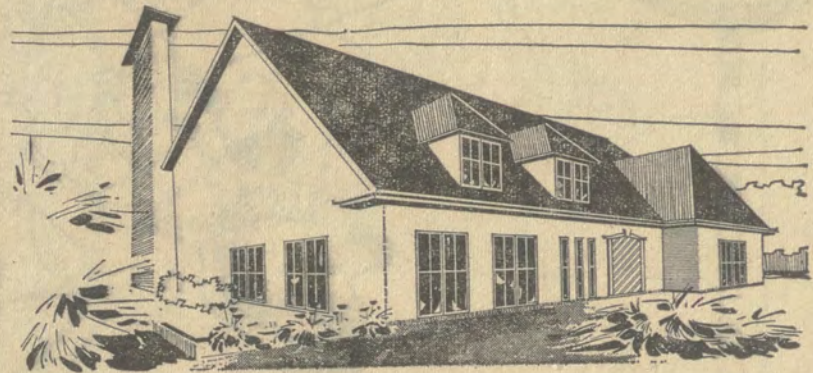
VOOR UW VILLA

MASTBOSSEN doorkruist met prachtige brede betonbanen, volledig uitgerust met riolering en verlichting.

percelen van 24m breedte, waarop U op een maximum breedte Uw villa-alleenwoning kunt bouwen. - Bouwprijs vanaf 600.000.— Fr.

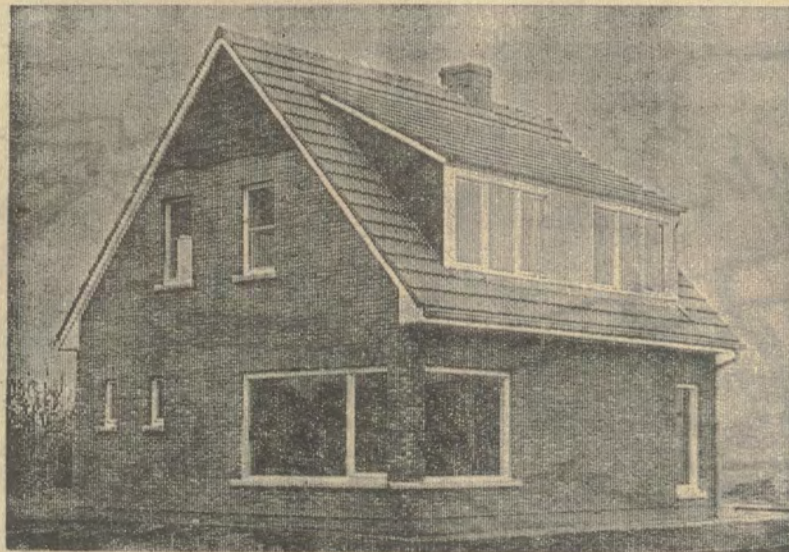
Landelijk, klassiek of modern, groot of klein, steeds technisch bestudeerde uitvoering, naar uw eigen smaak en mogelijkheden.

STANDINGVOLSTE OMGEVING
BRASSCHAAT-MARIABURG
vlak bij 't gekende Vriesdonk.

Grondprijzen vanaf : 250.000.— Fr.
straatkosten inbegrepen.

Keuze tussen oriëntatie zuid.

Of een halve villa (tweewoning)
op een perceel van 12m breedte,
8m bebouwbaar.

Samen kan U zo een prachtige
villa vormen en uw deel kost
slechts ± 550.000.— Fr.

NOG SLECHTS ENKELE MOGELIJKHEDEN
ter beschikking ;
raadpleeg daarom onmiddellijk

DE SPECIALIST:

Het Algemeen Bouwbedrijf KUNNEN n.v.

ANTWERPEN
MEIR 18 — Tel. 03/31.78.20

GENT
ONDERBERGEN 43 — Tel. 09/25.19.23

GENK
WINTERSLAGSTR. 20 - Tel. 011/544.42

HOLSBEEK (Leuven)
ROTSELAARSEBAAN 37 - Tel. 016/459.28

VERZEKERINGEN

- LEVEN
- AUTO
- HUIS
- INBOEDEL

VAN DER PAAL - VOORBRAECK EN C°

Jan Van Rijswijcklaan 62 — ANTWERPEN.
TELEFOON : 03/37.54.38.

BOOMKWEKERIJEN
H. LAMBRECHTS P.v.b.a. Dries 16, Beerzel (Antw.)
Telefoon : 015/41198 Bestuurder Jos Feyaerts

TUINAANLEG

ONDERHOUD

Laan- en bosbomen, kanada's, sierdennen, rozen,
sierstruiken, maasrotsen, alles voor de tuin.

WIM MAES

DIANALAAN, 10, BERCHEM - Antwerpen. Tel. : (03) 39.69.34.

- Stelt zijn kandidatuur bij alle Vlamingen in de provinciën Antwerpen, Brabant en Oost-Vlaanderen, voor alle verzekeringsvormen : Brand - Leven - Persoonlijke - Familiale - Auto - Wet - Burg Aansprakelijkheid
- Komt op het eerste verzoek voor :

Overname van bestaande verzekeringspolissen.
Nieuwe zaken bij huwelijk oprichten zaak enz.

MATTHIEU'S BEDDENBEDRIJF
TURNHOUTSEBAAN 102, BORGERHOUT - TEL: 35.17.83
BIJHUIZEN : Diepestraat 84-86, Antw. Tel. 31.01.18
Begijnestraat 39-41, Antw. Tel. 33.47.24 - Gallijfortlei 60, Deurne, Tel. 36.25.22

KREDIET EN FINANCIERINGSVENNOOTSCHAP

- FINANCIERINGEN
- LENINGEN
- HYPOTEEKEN 1e en 2e rang

Jan Van Rijswijcklaan 62 — ANTWERPEN — Telefoon : 03/37.54.38.

onges...

HUGO CLAUS
KNS-GEESTIGAARD
Clause-witz.

HO SJI MIN
TEGEN VREDE?
Ho Sji Minachting.

PODGORNY
NAAR VATIKAAN
Podgornamento.

TITO SCHONK GENADE
Djilastigaard weer vrij.

CHOKOLADE
WORDT DUURDER
V.d.B.'s vlag dekt de choko-
lading niet.

OPSTAND IN LESOTO
Lesotomeloos Afrika!

MINISTER
PENG TENHOEAI
AANGEHOUDEN
Binnenkort peng-peng...

DOKTERS
KRIJGEN OPSLAG
Hereloon.

THAILAND
MEEGESLEURD
IN KONFLIKT?
Vietnamaak-oorlogje.

LORD HAREWOOD
OVERSPELIG
Lord Haremwood.

RUBY DOOD
Dallastpost kwijt.

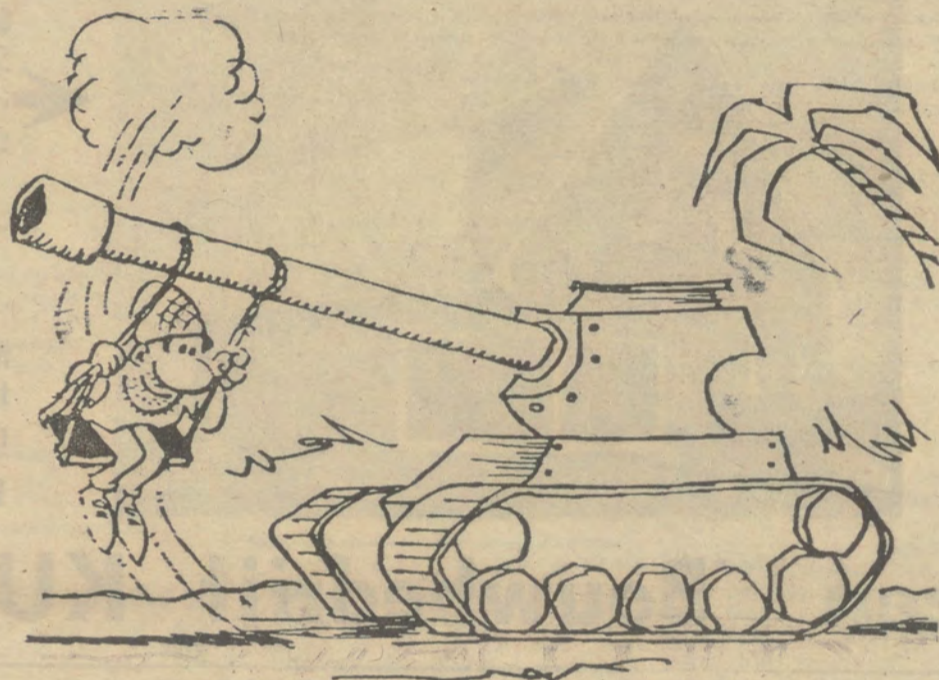
MOBOETOE
TEGEN U.M.H.K.
« Koperen ploert ».

EX ORIENTE LUX...
...et ex occidente luxus.

ALBERT EN PAOLA
OP REIS
Prinsen van Luiklekkerland.

BRASSER

ziet
het
bestand

... feld

juan de anarchist

